

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΙΔΡΥΤΑΙ

ΝΙΚ. ΑΒΡΑΑΜ
ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΒΟΥΛΗΣ 1

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 65-84

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ ΔΡ. 200.—

ΕΞΑΜΗΝΟΣ > 100.—

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Δ. Α. 1.—

ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΣΕΛ. 10.—

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 5

Ε

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 1930

ΑΘΗΝΑΙ-ΕΤΟΣ Α'-ΤΕΥΧΟΣ 22

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:

Ἡ ψυχολογία τῆς ἀποσυγκεντρώσεως

Κ. ΑΘΑΝΑΤΟΥ:

Ἡ σημερινή γενεά

Π. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗ:

Τὸ σχέδιον Μπριάν

Π. ΕΥΡΙΠΑΙΟΥ:

Πρῶτον τὴν ἀποσυγκέντρωσιν

ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ:

Τὸ ζήτημα τῶν οἴνων

Ι. ΤΣΑΤΣΑΡΩΝΗ:

Ἑνοικιοστάσιον

Σ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Τὸ ἔργον τοῦ Ἀν. Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου

Γ. ΒΟΛ. ΠΟΓΓΗ:

Ἡ μόρφωσις τοῦ ἐργάτου

ΧΡ. Β. ΛΕΦΑ:

Γιὰ τὸν ἀναλφαβητισμὸν

ΗΛ. ΓΑΦΟΥ:

Τὰ δικαστήρια ἀνηλίκων

Σ. Χ. ΚΑΣΣΑΒΕΤΗ:

Τὰ ἀφροδίσια νοσήματα καὶ ἡ τεκνογονία

Ε. ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ:

Ἡ ὑγεία τοῦ Ἑλλήνος μαθητοῦ

Ε. ΛΕΜΠΕΣΗ:

Ἡ ἀγωνία τοῦ γερμανικοῦ πνεύματος

Σ. ΚΗΠΟΥΡΙΔΗ:

Ὁ ὄχλος

ΛΑΚΩΝΙΚΑ — ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ — ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟ-
ΦΟΡΙΑΙ — ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

ΓΕΩΡΓ. ΣΤΑΥΡΟΥ
ΙΔΡΥΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

Κεφάλαιον μετοχικόν και άωοδεμαλικόν Δρχ. 1.205.000.000
Καλαδέσεις (Κατάστασις της 31ης Δ/βρίου 1929) » 6.550.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ι. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

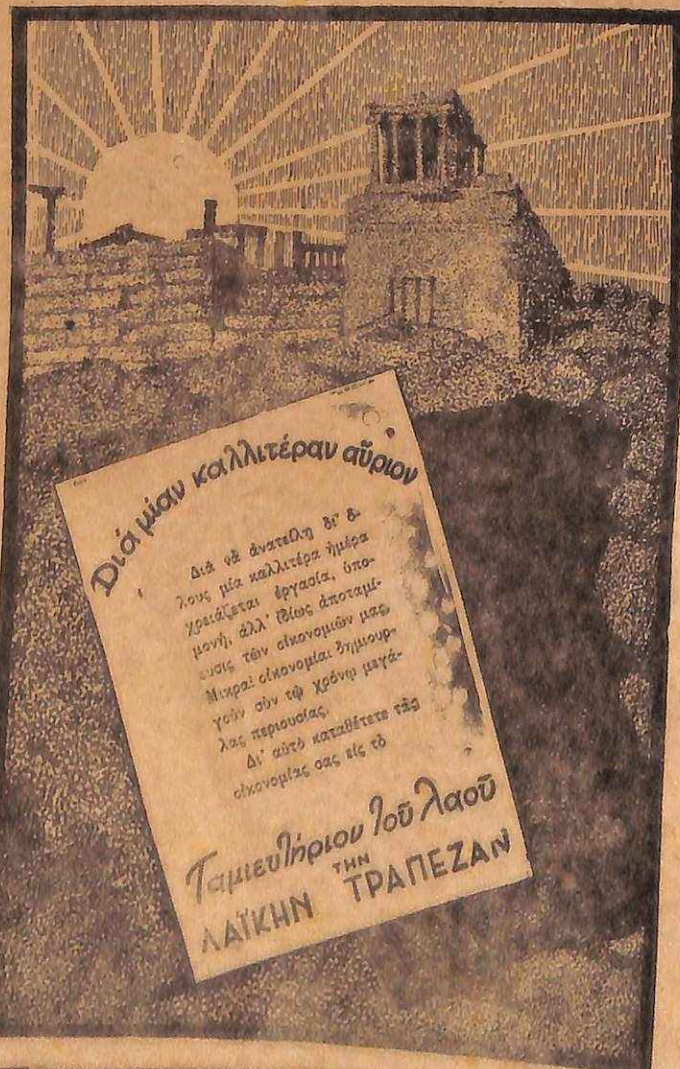
Άγοράζει και πωλεί μετοχές και χρεώγραφα εις τὸ ἐν Ἀθήναις και τὰ ξένα Χρημα-
τιστήρια διὰ λογαριασμόν τρίτων.

Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ δημοσίων χρεωγράφων, μετοχῶν και ὁμολογιῶν ἐταιριῶν.

Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματόγραφα παντὸς εἵδους και κιβώτια ἀδήλου περιεχομένου.

Ἐπιμελείται τῆς ὑπὲρ τοῦ καταθέτου ἐγκαίρου εἰσπράξεως τῶν μετοχο-μεριδίων και
τοκομεριδίων τῶν κατατεθειμένων παρ' αὐτῇ χρηματογράφων ὡς και τῶν
κληρουμένων ὁμολογιῶν.

Ἐνοικιάζει χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων και τιμαλφῶν ἀντικειμένων.

Διὰ μίαν καλλιτέραν αἰρίον

Διὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς
λαοῦ καλλιτέραν αἰρίον
κατατίθεται ἡμεῖς
μετὰ τῶν ἀποταμι-
ωτικῶν ἀποταμιῶν
μικρὰ εἰς τὸν χρόνον
τῶν ἀποταμιῶν
ἀπὸ τῶν ἀποταμιῶν
κατατίθεται τὰς
ἀποταμιῶν εἰς τὸ

Ταμειεῖον τοῦ λαοῦ
τῆς
ΛΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΝ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Ἐπιταγαὶ

Συνάλλαγμα

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΕΛΛΗΝ. ΚΡΑΤΟΥΣ

Φέρεται εἰς γνώσιν τοῦ κοινοῦ ὅτι
ἀπὸ 15 Ἀπριλίου ἔ. ἔ. ἐτέθησαν εἰς
ἐφαρμογὴν εἰς ὁρισμένους διαδρομὰς
τοῦ δικτύου τῶν Σ. Ε. Κ. οἰκογενειακὰ
εἰσιτήρια και τῶν τριῶν θέσεων, διαρ-
κειὰς τριῶν μηνῶν ἑκάστον, ἀτινα
παρέχουν τὰς κάτωθι ἐκπτώσεις εἰς
τοὺς οἰκογενειακὰς ταξιδεύοντας. Τὸ
πρῶτον πρόσωπον πληρώνει ὁλόκλη-
ρον εἰσιτήριον, τὸ δεύτερον πρόσωπον
ἔχει ἐκπτώσιν 20 % ἐπὶ τοῦ ἀντιτίμου
κανονικοῦ εἰσιτηρίου, τὸ τρίτον πρόσω-
πον 30 %, τὸ τέταρτον 40 % και τὸ πέμ-
πτον 50 %. Διὰ κάθε πρόσωπον πέραν
τῶν πέντε τῆς αὐτῆς οἰκογενείας παρ-
έχεται ἐκπτώσις 50 %.

Τοιαῦτα εἰσιτήρια ἐκδίδονται ἀπὸ
15 Ἀπριλίου μέχρι 15 Ὀκτωβρίου. Διὰ
περισσότερας πληροφορίας ὡς και διὰ
τὰς διαδρομὰς ἐφ' ὧν ταῦτα θὰ ἰσχύ-
ωσιν, ἀπευθυντέον:

Ἐνταῦθα: εἰς τὴν Ἐμπορικὴν Ὑπηρεσίαν Α' Περιφέρειας, Πανεπιστημίου
ἀριθμ. 39.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ: εἰς τὴν Ἐμπορικὴν
Ὑπηρεσίαν Β' Περιφέρειας παρὰ τὸν
Σταθμόν.

(Ἐκ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως τῶν Σ. Ε. Κ.)

ΤΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ

«...Ἡ διοικητικὴ αὕτη μεταρρυθμίσις δὲν κατορθώθη νὰ γίνῃ ἐνωρίτερον, διότι
ἐπρεπε νὰ προηγηθῇ ἐμπεριστατωμένη μελέτη τῶν σημερινῶν συνθηκῶν τῆς διοι-
κήσεως.

«Φοβούμαι ὅτι μέχρι σήμερον δὲν εἶχε γίνῃ ἀκριβὴς διάγνωσις τῆς διοικητικῆς
νόσου και ὡς ἐκ τούτου τὰ πρὸς θεραπείαν αὐτῆς λαμβανόμενα ἐκάστοτε μέτρα δὲν
ἐσημείωναν μεγάλην ἐπιτυχίαν.

«Ἡ νόσος αὕτη συνίστατο εἰς τοῦτο κυρίως: Ὅτι οὐ μόνον πᾶσαι σχεδὸν αἱ
ὑποθέσεις αἱ μὴ καθαρῶς τοπικοῦ ἐνδιαφέροντος συγκεντρύνοντο εἰς τὰς Ἀθήνας,
ὅπου και μόνον ἡμποροῦσαν ν' ἀποφασισθῶν, ἀλλὰ συγχρόνως και ἡ ταχέως αὐτῶν
ἐπιλύσις καθίστατο ἀνέφικτος διότι κατὰ κανόνα ἐπρεπε προηγουμένως ν' ἀποφανθῇ
περὶ αὐτῶν πολυμελὲς ὑπηρεσιακὸν συμβούλιον.

«Αἱ συνέπειαι τοῦ συστήματος τούτου ἦσαν ἀφ' ἐνὸς μὲν ὅτι διεσπάτο ἡ ἐννοια
τῆς εὐθύνης, ἐκμηδενισμένη περὶ τοῦ τοῦ πολυπρόσωπον συμβουλίου, ἐντὸς τοῦ
ὁποίου δύσκολον ἦτο νὰ ἀνευρεθῇ ὁ κυρίως ὑπεύθυνος. Ὅτι ἀφ' ἑτέρου οἱ ἀνώτεροι
ἰδίως ὑπάλληλοι τῶν ὑπουργείων, οἵτινες εἶνε και μέλη τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων,
ἀπασχολοῦν μέγα μέρος τοῦ χρόνου τῶν εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν συμβουλίων τού-
των ἐπὶ βλάβῃ και παραμεινῇ τῶν κυρίων αὐτῶν καθηκόντων.

«Οὕτως ὁ πολίτης, ὅστις ἐκ τῶν ἀνωτάτων ἐπαρχιῶν τοῦ κράτους προσέτρεχεν
εἰς Ἀθήνας, διὰ νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ὑπόθεσιν του, ἐπρεπε ν' ἀναμείνῃ πολλὰς ἡμέ-
ρας, ἕως ὅτου συνέλθῃ τὸ ἀρμόδιον συμβούλιον διὰ νὰ μάθῃ συνήθως εἰς τὸ τέλος
ὅτι τοῦτο δὲν ἐπρόφθασε ν' ἀποφανθῇ και περὶ τῆς ἰδικῆς του ὑποθέσεως.

«Τὸ κακὸν τοῦτο εἶχε λάβῃ σὺν τῷ χρόνῳ τοιαύτην ἔκτασιν, ὥστε οὐ μόνον
ἀπ' ὑπουργείων, ἀλλὰ και εἰς ἐκάστην διεύθυνσιν ὑπῆρχον πολλάκις πλεονα συμ-
βούλια.

«...Ἀντιλαμβάνεται δὲ ἑκάστος τὴν ἐντεῦθεν προσγινομένην ζημίαν, οὐ μόνον
διὰ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν καταβαλλομένων εἰς τοὺς ἀποτελοῦντας αὐτὰ ὑπαλλήλους,
ἔργον διὰ τῆς ἀπολείας τοῦ τόσο πολυτίμου χρόνου τῶν και τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ
κρίσιμου ἔργου τῶν και αὐτῆς τῆς ὥρας τῆς ὑπηρεσίας τῶν.

«...Εἰς τὴν κατάστασιν αὕτην τίθεται σήμερον τέρμα, διότι πλείστα ὑποθέσεις
ἀνατίθενται εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργοῦ μετὰ τὴν ὑπεύθυνον εἰσήγησιν τοῦ ἀρμο-
δίου μονίμου ὑπαλλήλου, πολλὰ δὲ τῶν συμβουλίων καταργοῦνται, ἀλλὰ συγχωνεύον-
ται και ἡ συγκρότησις τῶν γίνεται κατὰ κανόνα πενταμελὲς, και μόνον ὅπου ἐπιβά-
λῃται ἡ ἀντιπροσώπευσις ἀντιτιθεμένων ἀμφοτέρων, ἐπταμελὲς, αἱ δὲ συνεδριάσεις
αὐτῶν ἐφεξῆς θὰ γίνονται μόνον κατὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ὥρας.

«...Μετὰ τὴν ἀποσυγκέντρωσιν ταύτην ἐπιτυγχάνομεν τὴν ἀποκέντρωσιν κατὰ δύο
τρόπους. Πρῶτον, διότι, ὅπου ὁ ὑπουργὸς δύναται νὰ ἀποφασίσῃ μόνος ἀνευ ἀναμεί-
ξεως ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, τὴν ἀρμοδιότητα αὐτοῦ δυνάμεθα νὰ μεταδώσωμεν και
εἰς τὸν ὑπουργὸν—γενικὴν διοικήσιν. Δεύτερον, διότι πλησίον τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ
καταρτίζομεν ἐπιτελεῖον ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἀνωτέρων παρ' αὐτὸ ὑπαλλήλων, οὗ-
τως ὥστε πολλὰς ἐκ τῶν ὑποθέσεων, τὰς ὁποίας ἀποφασίζει ὁ ὑπουργὸς μετὰ γνωμο-
δοτήσιν ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, νὰ δύναται ν' ἀποφασίσῃ και ὁ ὑπουργὸς—γενικὸς
διοικητὴς μετὰ γνωμοδοτήσιν τοῦ περὶ αὐτὸν συμβουλίου.

«...Μετὰ τὴν συντελουμένην οὕτως ἀποκέντρωσιν ὑπολείπεται ἡ ὁργάνωσις τῆς
αὐτοδιοικήσεως τοῦ δευτέρου βαθμοῦ, τὰ διὰ τὴν ὁποίαν ἀναγκαῖα νομοθετικὰ μέτρα
θὰ εἰσηγηθῇ ἡ κυβερνήσις εἰς τὴν σύνοδον τῶν νομοθετικῶν σωμάτων τοῦ προσηκού-
στος φθινοπώρου».

(Ἐκ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Βενιζέλου)

ΕΙΜΕΘΑ ἐξ ἐκείνων ποὺ μέχρι
τῆς ὥρας ἐδρηνοῦσαμεν, διότι
τὰ πάντα, πᾶσα ἐργασία, πᾶσα προσ-
πάθεια, πᾶσα πνοὴ ἐπρεπε νὰ ἐκ-
πορεύεται ἀπὸ τὸν Ἐλευθέριον Βε-
νιζέλον. Ἐλυπούμεθα, διότι ὁ Βενι-
ζέλος εἶνε ἄνθρωπος, δυνάμενος, ὡς
συνέβη ἤδη, ν' ἀπομακρυνθῇ ἀκου-
σίως ἡ ἐκουσίως τῆς ἀρχῆς, και συν-
εταρασσόμεθα ἐπὶ τῇ ιδέᾳ τοῦ ἀφαν-
τάστου κενοῦ ποὺ θὰ ἄφινε ἀποχω-
ρῶν τῆς ἐξουσίας. Ἀπὸ τὸ 1909—
ἐποχὴ καθ' ἣν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν
πρώτην γραμμὴν τῆς πολιτικῆς κο-
νίστρας τοῦ τόπου μας—μέχρι σήμε-
ρον, κατὰ τὰ ἐνδιάμεσα τῶν κυβερ-
νήσεων του, πάντοτε εἶχομεν νὰ
κλαύσωμεν ἀντιξόους συνθήκας ἡ
ἀποτυχίας ἐσωτερικῆς και ἰδίως ἐξω-
τερικῆς. Μόνον ἐξαίρεσιν σχετικὴν
ἀπετέλεσεν ἡ περίοδος τῆς συνερ-
γασίας ἀπάντων τῶν πολιτικῶν κομ-
μάτων τῆς χώρας, ἥτις προηγήθη
τῆς τελευταίας του ἀναρρήσεως εἰς
τὴν ἀρχήν.

Ἀνεκὰθεν ἀφελήθη ἡ Ἑλλάς ἀπὸ
τὸν κ. Βενιζέλον και ἠθικῶς και οὐ-
σιαστικῶς ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἤρκει. Τὰ
κράτη εἶνε αἰωνόβια, σχεδὸν ὅσον
και τὰ ἔθνη οἱ ἄνθρωποι, ὁσονδὲ
ποτε μεγάλοι και ἂν εἶνε, φεύγουν—
ἀπομένει ἡ ἀνάμνησις και ἡ φήμη
τῶν, ἀπομένει τὸ ἔργον τῶν ἐάν ἔ-
χει στήριχθῇ ἐπὶ στερεῶν βάσεων.
Ἄλλ' ἔχει ἀρὰ γε στερεωθῇ τὸ ἔρ-
γον τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων
διὰ τὸ μέλλον; Δὲν τὸ νομίζο-
μεν, ἰδίως ἀπὸ ἀπόψεως ἐσωτερι-
κῆς ὁργανώσεως. Διότι ὅταν παρα-
δεχόμεθα ὅτι τὰ πάντα, μεγάλα και
μικρά, ἀνιμετωπίζεαι και ἐπιλύεαι
και μόνον ἰσχυρὸς νοῦς, ἀποδεχόμε-
θα συγχρόνως τὸ κορυφαίωμα τῆς
συγκεντρωτικῆς ιδέας. Καὶ ὅ-
ταν αὐτοῦ τοῦ φῶς κυρίον ρεύμα-
τος, πρὸς δὲ ἐκχέονται οἱ οἱ παρα-
ποταμίκοι, ἐμβαδύνεται και τεχνη-
τῶς ἡ κοίτη, βαίνομεν πλεον μοι-
ραίως πρὸς σχηματισμὸν χαράδρας
ἥτις τὰ πάντα και τοὺς ἀποσυγκεντρωμένους

ποροφᾷ και διοχετεύει.

Ἄς φαντασθῶμεν λοιπὸν αἰφνι-
δίως τὴν χαράδραν αὕτην καταργη-
μένην, φραχθεῖσαν.... Ποία θὰ εἶνε
τὰ δεινὰ ὅλης τῆς περιφέρειας ἐκ
τῆς ἀκατασχέτου πλημμύρας; Ἡ
χαράδρα εἶνε ὁ ἐξ ἰδιοσυγκρασίας
καὶ νόμου συγκεντρωτικὸς Κυβερνή-
της, και οἱ παραποταμίκοι, αἱ ἀκτί-
νες τῆς συγκεντρωτικῆς προσπα-
θείας του. Ἀλλοίμονον ἐάν παύσῃ
ὑπάρχουσα ἡ πρώτη, διότι οἱ δεύτε-
ροι θὰ καλυφθοῦν ὑπὸ τῶν ὑδά-
των... Δίδων τὴν πνοὴν τῆς πρὸς
τὰ πρόσω κινήσεως τοῦ κρατικοῦ
σκάφους, ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν ἦ-
δύνατο, λόγῳ ἀνυπαρξίας, ν' ἀ-
ποταθῇ πρὸς τὸν κρατικὸν
μηχανισμόν. Καὶ ὅταν λέγομεν
μηχανισμόν ἐννοοῦμεν ἐν σύνολο-
ν ἀλληλεπιδέτων μηχανημάτων—
ὑπηρεσιῶν, ὅπερ καλῶς ἡ κακῶς,
πρωτόγονον ἢ συγχρονισμένον, ἐπι-
τελεῖ τὸν προορισμὸν του τιθέμενον
ὑπὸ τὸν ρυθμὸν τοῦ κινήτηρος.
Τοῦ ἔμενε νὰ τὸν δημιουργή-
σῃ διὰ νὰ παύσῃ ἐπιτελῶν ἰδιο-
χειρῶς τὸ κάθε ἔργον. Τοῦτο δὲν
εἶχε γίνῃ μέχρι τοῦδε, ἐξ οὗ και αἱ
θρηνώδια μας. Ἡδὴ διὰ τοῦ ψηφι-
σθέντος νόμου περὶ ἀποσυγκεντρώ-
σεως, οὕτως ἐξεδόθησαν και τὰ
ἐκτελεστικά διατάγματα, οὗ μόνον
ἐλλείπουν αἱ γραφειοκρατικαὶ τῶν
ἀτελεστικῶν συμβουλίων διατυπώ-
σεις, ἐπιταχυνόμενων τῶν λύσεων,
οὗ μόνον καθορίζεται σαφῶς ἡ εὐ-
θύνη τοῦ Ὑπουργοῦ και τοῦ ἀρμο-
δίου ὑπαλλήλου, ἀλλὰ κυρίως
ἐκχωρεῖται τμήμα ἐξουσίας
τῆς διοικήσεως εἰς τοὺς γενι-
κοὺς διοικητὰς και εἰς τὰ παρ'
αὐτοῖς συμβούλια. Δὲν θὰ προ-
στρέχουν πλέον ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς
Ἑλλάδος οἱ πολῖται εἰς τὸν Α' ἢ Β'
ὑπουργόν, δὲν θὰ προσφεύγουν εἰς
τὸν Πρωθυπουργόν διὰ τὸ «κάθε
ψύλλον πηδήμα».

Διὰ τῆς νέας νομοθεσίας γίνεται
ἀπαρχὴ κατασκευῆς τμημάτων τοῦ
«μηχανισμοῦ», αὐτολειτουργούντων
ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτῶν θέτει αὐτοῖς
ὁ νόμος. Καὶ ἡ ἀποσυγκέντρωσις,
τὸ δεξιὸν αὐτὸ σκέλος τῆς ἀποκεν-
τρώσεως, λαμβάνει τὴν πρώτην τῆς
ὑπόστασιν, ἥτις ὀλίγον κατ' ὀλίγον
θὰ ἀλοκληρωθῇ διὰ τῆς παροχῆς
και εἰς τοὺς διοικητὰς και εἰς τοὺς
νομάρχας ἀναλόγου και ἀντιστοίχου
πρὸς τὰς ὑπηρεσιακάς ἀνάγκας αὐ-
τοτελοῦς ἐξουσίας. Ἀλλὰ διὰ νὰ πε-
ριβληθῶν τὸ ἀπαιτούμενον κύρος
και τὴν ἀπαραίτητον ἐμπιστοσύνην
τοῦ λαοῦ αἱ ἀποσυγκεντρωμένοι

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

υπηρεσίες, δέον απαραίτητως να υπάρχουν ωρισμένοι προϋποθέσεις: 1ον) Αυτοί ούτοι οι ύπουργοι και ο Πρωθυπουργός να συγκροτήσουν εαυτούς από πάσης έπιμερίσεως ή έπιρροής, πράγμα που μέχρι τουδε δεν συνέβαινε, ώστε και ο πολίτης να μάθη να εξασκή την ιεραρχικήν προσφυγήν των δικαίων και μόνον αιτιάσεων του και αι υπηρεσίες να ενεργούν ανεπηρέαστως.

2ον) Να δοθή μεγίστη προσοχή εις την εκλογήν των τοποθετηθησμένων καταλλήλων προσώπων και λειτουργών ίνα μή, από των πρώτων βημάτων, νοσταλγήση το κοινόν την εκ του κέντρου βραδείαν και άπομεμακρυσμένην άλλ' ίσως έμπεριστατωμένην (συμβαίνει και αυτό!) λύσιν.

3ον) Τόν περιορισμόν της ενεργείας του πολιτικού παράγοντος, του βουλευτού, εις ζητήματα καθαρώς διοικητικά.

Πρέπει ο πολίτης να εύρισκη το δικαίον του, πρέπει η διοίκησις να λειτουργή ήμαλως, χωρίς η ύποστήριξις του βουλευτού ή η καταφορά του να μετατρέφη τας ένσυνείδητους και έννόμους διοικητικάς αποφάσεις. Έχθοι της υπαλληλοκρατίας, είμεθα εκ των υπερμάχων του καθορισμού της εύθύνης του δημοσίου υπαλλήλου έν συνδυασμώ προς την πρωτοβουλίαν του. Πάσα πολιτική πίεσις προώρится να ταλαντεύση την ίσορροπίαν των δύο τούτων έννοιών.

Και όταν όμιλούμεν περί ψυχολογίας της άποσυγκεντρώσεως, προς αυτός κυρίως τούς προορηθέντας παράγοντας άποβλέπομεν οίτινες δημιουργούν την εύνοϊκήν και εύμενή άτιμόδοφαιραν, την απαραίτητον διά την έπιτυχίαν ένός θεσμού. Η ίσχυς ή μη μιάς Κυβερνήσεως, ένός κόμματος, μιάς πολιτικής καταστάσεως, δεν έπιτρέπεται κατ' ούδένα τρόπον να καταστούν οι γνώμονες της εύρυθμίας της διοικητικής μηχανής. Ο κινητήρ, η εκτελεστική έξουσία δύναται να έπιταχύνη, να τονώση και να κατευθύνη έν γενικάς γραμμάς το έργο, δεν έπιτρέπεται όμως να ύποκαθιστά τα μηχανήματα. Ο δέ πολίτης, ώχυρωμένος με το Σύνταγμα, με το Συμβούλιον της Έπικρατείας και την διοικητικήν δικαιοσύνην, θ' άντιληφθή πλήρως—έν τώ

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΓΕΝΕΑ

ΟΤΑΝ, πρό δύο περίπου έτών, ο κ. Πρωθυπουργός, έμπλεως από το ώραϊον μέθυ ν' αναδημιουργήση την Πατρίδα του, περιώδευσεν άνά την Έλλάδα διά να παρασκευάση το πρωτοφανές εις τα πολιτικά χρονικά του τόπου μας έκείνο εκλογικόν άποτέλεσμα, δυνάμει του οποίου έλαβεν έν λευκώ τήν ήνία της έξουσίας εις τα δυνατά χέρια του, ψηφισθείς ως ο πολιτικός παράκλητος του άπεγνωσμένου Έθνους που θά το ώδηγούσεν εις τόν φωτεινόν δρόμον της εύτυχίας του άνάμεσα από τα τόσα ήθικα και ύλικά έρείπια της καταστροφής, είχε στιγμάς άφαντάστου έξάρσεως και έπρόφερε λόγους που θά μείνουν μνημειακοί.

Έπιθυμών τότε να μεταδώση εις ολόκληρον τόν λαόν της Ελλάδος την φλόγα της πίστεως που έθέρμαινε τή στήθη του πός μίαν καθολικήν αναδημιουργικήν άνάσσειν όλων των δυνάμεων της Φυλής προς τα έμπρός, ένθυμώη προσφύεσται την διοίκησιν, την όποιαν ο ίδιος είχε έμπεδώσει εις την Χώραν κατά την από 1910 μέχρι 1915 πρώτην κυβερνητικήν του περίοδον. Τήν πρόέβαλεν υπερηφάνως ως δείγμα του τρόπου καθ' όν αυτός γνωρίζει να διευθύνη θαυμαστά τα νήματα της τύχης μας. Και περιωρίσθη μόνον εις το πενταετές έκείνο διάστημα, διότι άκριβώς τότε πάντοτε από την λαϊκήν έμπιστοσύνην είχε άφοσιωθεί έξ ολοκληρώ και άπερίσπαστος εις το πράγματι άνορθωτικόν έργο του.

Διώκησε την Έλλάδα και άργότερα, από το 1917 μέχρι το 1920, και την έφθασε μάλιστα εις το άπόγειον της παραδοσιακής δόξης της καταστήσας τόν τολμηρότερον θρύλον πραγματικότητας, αλλά τότε το μέν ο έσωτερικός διχασμός, το δέ η συνεχής εις το έξωτερικόν άναγκάια άπουσία του, λόγω των ύψιστων συμφερόντων της ενεργού συμμετοχής μας εις την παγκόσμιον σύρραξιν, και άλλoi έπίσης λόγοι, όπως η κούρασις του πλήθους εις τα άδυσώπητα στρατόπεδα και η κακή και άψυχολόγητος πολιτεία άκαταλλήλων συμπαραστατών, τόν είχαν όλως διόλου άπομακρύνει από την ώραϊαν έντολήν της Έπαναστάσε-

ως του 1909. Η ύπόσχεσις του, λοιπόν, περί έπανασυνδέσεως της παλαιάς εποχής με την σημερινήν εις την έφαρμογήν της διακοπείσης έσωτερικής αναπλάσεως, και εύστοχος ύπήρξε και ειλικρινής. Έπήγαγεν από τα πράγματα και άπηρυθύνετο εις την οδόν των.

Πιστεύω άνεπιφυλάκτως εις ό,τι τότε διεκήρυξε. Το πιστεύομεν όλοι, διότι είνε βέβαιον ότι πρό παντός το πιστεύει ο ίδιος. Και άποδείξει ότι η πίστις του έκείνη, έπειδή ήτο πίστις άληθινή, μετεδόθη όπως η άστραπή εις το ελληνικόν έθνος, και διά του λαοψηφίσματος της 19ης Αυγούστου 1928 έγινε κτήμα κοινόν πάσης ψυχής πουούσης διά το μέλλον μας. Έκτοτε ο Βενιζέλος προχωρεί άκατάσχετος με άντικειμενικόν σκοπόν την πραγμάτωσιν της μεγάλης αναληφθείσης ύποχρέωσέως. Το έθλημα είνε εις διαστάσεις γιγάντιον, αλλά είνε δεδοκιμασμένος ο άθλητής. Εις μίαν περίοδον κρίσιμον ως η παρούσα δεν θά έσυγχαρούντο άφελείς πειραματισμοί. Η λαϊκή διαίσθησις έκρινεν ότι έχρειάζετο νους ο όποιος να είχε δώση έπιτυχείς έξετάσεις από άλλους. Και ο Βενιζέλος, όταν και πρό είκοσαετίας μετεκλήθη εκ Κρήτης, διά το πανελληνίου συναγερμού της άπελπισίας, να μάς έμφυσήση την ρωμυλέαν πνοήν της εύψυχίας του, είχαν έπιτελέση άληθινά θαύματα. Κατέστησεν έντός μιάς και μόνης διετίας την τέως άσθενικήν και άπομεμονωμένην πατρίδα μας όχι μόνον ίκανήν ν' αναβίωσιν από την έπιληπτικήν καχεξίαν της, αλλά και συντελεστήν έξωτερικώς ύπολογισμόν προς συμμάχια μετά των γειτόνων κρατών και μαχητήν άντάξιον του κλέους της καταγωγής της, ώστε με μίαν προώθησιν υπέρ τα στενά της σύνορα να διπλασιάση έν θριάμβω τή έδάφη της.

Παρόμοιον θαύμα έχομεν ζητήσει περίπου και τώρα από τόν ίδιον, άν και ο πολεμικός παράγον έξέλιπε: να μάς καταστήση άξιους να κρατήσωμεν τή έδάφη μας—δπερ ίσοδυναμεί άσφαλώς, εις ήρωϊσμόν και κόπον και άπόδοσιν, προς μίαν νικηφόρον έπέκτασιν. Ένψ, λοιπόν, τόν παρακολουθούμεν

ως το 1909. Η ύπόσχεσις του, λοιπόν, περί έπανασυνδέσεως της παλαιάς εποχής με την σημερινήν εις την έφαρμογήν της διακοπείσης έσωτερικής αναπλάσεως, και εύστοχος ύπήρξε και ειλικρινής. Έπήγαγεν από τα πράγματα και άπηρυθύνετο εις την οδόν των.

Πιστεύω άνεπιφυλάκτως εις ό,τι τότε διεκήρυξε. Το πιστεύομεν όλοι, διότι είνε βέβαιον ότι πρό παντός το πιστεύει ο ίδιος. Και άποδείξει ότι η πίστις του έκείνη, έπειδή ήτο πίστις άληθινή, μετεδόθη όπως η άστραπή εις το ελληνικόν έθνος, και διά του λαοψηφίσματος της 19ης Αυγούστου 1928 έγινε κτήμα κοινόν πάσης ψυχής πουούσης διά το μέλλον μας. Έκτοτε ο Βενιζέλος προχωρεί άκατάσχετος με άντικειμενικόν σκοπόν την πραγμάτωσιν της μεγάλης αναληφθείσης ύποχρέωσέως. Το έθλημα είνε εις διαστάσεις γιγάντιον, αλλά είνε δεδοκιμασμένος ο άθλητής. Εις μίαν περίοδον κρίσιμον ως η παρούσα δεν θά έσυγχαρούντο άφελείς πειραματισμοί. Η λαϊκή διαίσθησις έκρινεν ότι έχρειάζετο νους ο όποιος να είχε δώση έπιτυχείς έξετάσεις από άλλους. Και ο Βενιζέλος, όταν και πρό είκοσαετίας μετεκλήθη εκ Κρήτης, διά το πανελληνίου συναγερμού της άπελπισίας, να μάς έμφυσήση την ρωμυλέαν πνοήν της εύψυχίας του, είχαν έπιτελέση άληθινά θαύματα. Κατέστησεν έντός μιάς και μόνης διετίας την τέως άσθενικήν και άπομεμονωμένην πατρίδα μας όχι μόνον ίκανήν ν' αναβίωσιν από την έπιληπτικήν καχεξίαν της, αλλά και συντελεστήν έξωτερικώς ύπολογισμόν προς συμμάχια μετά των γειτόνων κρατών και μαχητήν άντάξιον του κλέους της καταγωγής της, ώστε με μίαν προώθησιν υπέρ τα στενά της σύνορα να διπλασιάση έν θριάμβω τή έδάφη της.

Παρόμοιον θαύμα έχομεν ζητήσει περίπου και τώρα από τόν ίδιον, άν και ο πολεμικός παράγον έξέλιπε: να μάς καταστήση άξιους να κρατήσωμεν τή έδάφη μας—δπερ ίσοδυναμεί άσφαλώς, εις ήρωϊσμόν και κόπον και άπόδοσιν, προς μίαν νικηφόρον έπέκτασιν. Ένψ, λοιπόν, τόν παρακολουθούμεν

αυτοδιοικήσεως, θά άνεγείρη έντός της ταχθείσης προθεσμίας το ελληνικόν οικοδόμημα. Είθε να το διευθύνη επί μακρόν πάντοτε έπιτυχώς, πραγματοποϊών έν τώ μεταξύ, σνν τη έπιλογή των μέσων, και την τόσον σπουδαίαν των «προσώπων». Το ύπεσχημένον από έτών δεύτερον αυτό μέρος της άνοργανώσεώς μας, ίσως να είνε και το δυσχερότερον... Έν τούτοις μόνον αυτός σημερον ήμπορεί να το πραγματοποιήση... Έάν πάλιν άπεχωρίζετο έν τώ μεταξύ της έξουσίας, δύναται να είνε βέβαιος από τουδε ότι προσέφερε και μίαν άκόμη μεγίστην έξυπηρέτησιν εις το Έθνος, περιβαλών αυτό διά του πλαισίου του συγχρονισμένου και ώργανωμένου Κράτους.

Μ. Γ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ

έργαζόμενον υπερανθρώπως διά να φέρη εις αίσιον πέρας το νέον του καθ' όρθωμά, σκεπτόμεθα και άνησυχούμεν: πώς θά καταστή δυνατόν να μην άποτύχη,—διότι δεν έπιτρέπεται να άποτύχη—εις την τρομακτικήν και άβυσσολέν άπόδοσιν; Στοιχειωδώς όφείλομεν ν' αναμνησθώμεν ότι κατά το 1910—1915, ο Κυβερνήτης είχε προσφύγη ως προς γενναίον σύντροφον εις την τότε άνθοσαν νέαν γενεάν. Εις όλους τούς κλάδους της κρατικής άντιπροσωπεύσεως και της πολιτικής δράσεως, της δημοσίας έν γένει ζωής, παντού όπου άπητείτο πνεύμα δημουργικόν και έλλης χαλυβδίνη, είχε στρατολογήσιν και τοποθέτησιν επί κεφαλής στελέχη άποκλειστικώς προερχόμενα εκ της αλκίμου και σφριγηλής νεότητος. Καί, ως ο ίδιος άνεγνώρισε, δεν έμεινε διόλου δυσπρεπημένος από τόν τρόπον αυτόν της ένεργείας του.

Είνε τούτο αλήθεια άδιάσειστος.

✱

Έφ' όσον, όθεν, ο κ. Πρωθυπουργός εκλήθη και πάλιν υπό παρομοίας συνθήκας να έπαναλάβη ως άθλητής το παλαιόν του γύμνασμα, και τα γνώριμα μέσα τα όποια έήρμησεν άλλους το άπέδωσαν τόσον ίκανοποιητικούς καρπούς, τί του μένει τώρα ή να χρησιμοποιήσιν εύρύτερα τα στοιχεία της σημερινής γενεάς που έχουν εις το μεταξύ άναπτυχθή ως άνθη εις χώρα εύχυμον, διά να εύρη την άνακουφιστικήν διέξοδον προς ήγγυσημένην άντιμετώπισιν της έπιτυχίας του;

Περισσότερον μάλιστα από την τότε ή γενεά της σημερον έχει να προτάξη όχι μόνον τίτλους δικαιωμάτων συμμετοχής εις την δράσιν υπέρ των κοινών αλλά και προσόντα θετικής χρησιμότητος. Είνε η γενεά ή συγκεντρούσα την ύπερηνομένην πείραν των σφυρηλατημένων πολεμικών καιρών. Της έπιτρέπεται δηλ. να θεωρή έαυτήν γιγάντην επί των έφηρμοσμένων παρατηρήσεων και άξίαν να αναλάβη βάρη και άνώτερα άκόμη της ήλικίας της, άνερχομένη βιαστικώτερα τα σκαλοπάτια της τυπικής ιεραρχίας, καθ' όν περίπου λόγον έλογίσθη δικαίως ως διπλοϋς ο έν πολέμω χρόνος των στρατιωτικών και έπεταχύνθη ή σειρά της προαγωγής των εις τούς μεγαλειτέρους βαθμούς.

Τα «παιδιά» της χθές είνε πλέον άνδρες πολύπειροι, συντηρούν πολυμελείς οικογενείας με τόν ιδρώτα του προσώπου των, διευθύνουν εργασίας όνειρωδώς εύρύτερας έκτάσεως από εκείνας εις τας όποιās είχαν συνηθισθ οι παλαιοί, διαπρέπουν εις κλάδους έπιστημονικούς και έπιχειρηματικούς, των όποιών το μέγεθος ούτε να συλλάβουν ήσαν εις θέσιν οι προγενέστεροι.

ΧΡ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ

Εκλεκτά Άγγλικά Υφάσματα α
Καλλιτεχνική Έργασία
ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ. ΑΡΙΘ. 22 Β

Άποτελούν, έν πάση περιπτώσει, το μέγα και υπεύθυνον μέρος εις την στατιστικήν του όλου πληθυσμού, το ζών και παραγωγικόν, και από την άξιωσύνην αυτών και μόνων έξαρτάται η εύημερία της ολότητος. Προσθέτως έχουν ζήσει εκ του σύγγους— με τόν γυλιόν εις τούς ώμους— όλας τας καλές και όλας τας δυσάρεστους ήμέρας των θριάμβων και των στερήσεων του προσφάτου παρελθόντος των ιστορικών έθνικων και έξορμήσεων. Είνε το ύγιές άνθος της Φυλής, επί του οποίου στηρίζει ούσιαστικώς η πατρίς και η κοινωνία κάθε έλπίδα της διά την καλύτεραν αύριον.

Ίσως-ίσως δεν έχει κανείς το δικαίωμα να την κρατή μακράν των συμβαινόντων, την γενεάν αυτήν, άφου, άν αναλύσωμεν προσεκτικώς μερικάς λεπτομερείας, αυτή κυρίως είνε η Έλλάς. Υπάρχει όμως και άλλος λόγος άκόμη βασικώτερος διά την ύποστήριξιν αυτής της άπόψεως, λόγος που δεν μπορεί ν' άφιση τόν κ. Πρωθυπουργόν χωρίς να σκεφθή κατ' άρχήν, τώρα, ότε εύρισκόμενος εις το μεταίχμιον της πιστώσεως του χρόνου ήν έζήτησε, θ' άναπολή ώρισμένως τα πεπραγμένα του: "Οτι η σημερινή γενεά, λαμβανομένη ως μία συγκεκριμένη και πολυπληθεστάτη δυναμική έννοια, και λόγω ψυχουσυνθέσεως και λόγω διανοητικής καταρτίσεως, είνε η μόνη δυναμένη να ένστερνισθή βοθέας το μέγα αναδημιουργικόν όνειρον και να το θερμάνη με την αγάπην της. Καλούμένη χωρίς φειδώ, να έργασθι υπό τας άμέσους έμπνεύσεις του Άρχηγού, άναμφισβητήτως θ' άποδώση τα καλλίτερα με την παρθένον όρμήν της και την εύγενή φιλοδοξίαν της. Και ίδίως θά έχη να παρουσιάση όλιγωτέραν πώρωσιν—πράγμα το όποιον εις στιγμάς των δυσάρεστων μεταπολεμικών φαινομένων δεν είνε έπουσιώδες και άνάξιον προσοχής.

Η σημερινή γενεά, τιθεμένη εις το δεξιόν και αναπτύσσουσα την ένεργειαν του παλμού της, θ' άναδείξη σνν τώ χρόνω τα προσόντα έκείνα τα ίκανά, τα όποια μάς λείπουν σχεδόν έντελώς εις την νέαν μορφήν της ζωής μας, και των όποιων ο τόπος αισθάνεται την άνάγκην, ως τα χέλλη διψώντος την δρόσον του ύδατος. Μέγα πλήθος άγνώστων και άνωνύμων στελεχών μένει καταδικασμένοι εις την άφάνειαν, και μαραινόμενοι από την άχρηστία παρακολουθεί εκ του περιθωρίου την συμβατικήν και άδικον σταδιοδρομίαν των συρομένων κοπιωδώς και άβουλήτως προς τα άνω παλαιών άξιών, ένψ θά ήμπορούσαν με το σφύζον αίμα των ν' άποτελέσουν τόν ώραίον πυρήνα της προπαρασκευής μιάς βαθμιαίας διαδόχου καταστάσεως. "Όταν ποτέ ο Άρχηγός θεωρήσιν την άποστολήν του ως φραγμού περατωθείσαν και στρέψη το βλέμμα του άποχαιρετισμού, ποίους θ' άναζητήσιν συνεχιστάς της παραδόσεως του ώστε η αναδημιουργία να μη μείνη χίμαιρα και πλάνη ένός διαβατικού ούτοπιστού; Ποίους, όταν εκ των προτέρων δεν ύπάρχει κατά σύστημα γυμνασμένη πλειάς άνδρών, εις χείρας των όποιων να παραδοθι ή κληρονομία ίνα ακολουθήσιν άδιαταράκτως την χαραγμένην πορείαν της;

Ποίους άλλους θά εύρη ο κ. Βενιζέλος, ή τούς νέους, ως άνταξίους εκτελεστάς των μεγάλων του διανοημάτων, και εις τί, άν όχι εις την εύρωστίαν της σημερινής γενεάς, θά στηρίχθι διά να καταστήσιν την αναδημιουργίαν του συνέδισον εις το ελληνικόν διηκεές; Το έσκέφθη, άρά γε, ειδικώς, καμμίαν στιγμήν; "Αν ναι, θ' άπορούσε κανείς διερωτώμενος πώς δεν το άποφασίζει; "Αν όχι, τότε είνε έπίσης ν' άπορή κανείς. Και το έρωτηματικόν αυτής της πελωρίας άπορίας ύψώνεται υπέρ τα πλάτη της άτμοσφαιρας της Έλλάδος και την σκιάζει ως ένα σννεφόν στενοχωρίας και ταλαντεύσεως...

ΚΩΣΤΑΣ ΑΘΑΝΑΤΟΣ

ΝΕΑ ΑΝ. ΕΛΛΗΝ. ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΤ. ΝΑΟΥΣΣΗΣ

“ΕΡΙΑ”

ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΟΛΟΜΑΛΛΙΝΑ
ΣΕΡΖ, COATING, Κ. Α. Π.
ΚΛΙΝΟΣΚΕΠΑΣΜΑΤΑ
PURE LAINE

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: ΕΝ ΝΑΟΥΣΣΗ

ΜΙΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΙΔΕΑ

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟΝ ΜΠΡΙΑΝ

ΔΕΝ πρόκειται διὰ τὰς γενικὰς σκέψεις πού θά μπορούσε νά ἐμπνεύσῃ τὸ σχέδιον τοῦ κ. Μπριάν διὰ τὴν πρακτικὴν δυνατότητα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ὁμοσπονδίας. Τὸ θέμα εἶνε πάρα πολὺ μεγάλο διὰ νά εἶνε δυνατόν νὰ συζητηθῇ ὅπως-ὅπως, προκειμένου περὶ τῆς γενικῆς τοῦ μορφῆς. Τὸ μόνον πού θά μπορούσε ἴσως κανεὶς νά παρατηρήσῃ σχετικῶς, εἶνε ὅτι γενικῶς ἡ ὑποδοχὴ πού τοῦ ἔγινεν εἶνε μᾶλλον ἐπιφυλακτικὴ· δὲν ἔχει δὲ συνεπῶς ἀδικον δ κ. Μπριάν φρονῶν ὅτι ἡ ἐπιφυλακτικότης αὐτὴ εἶνε ἡ ἐκδήλωσις τῆς σκέψεως ὅτι ὁ γαλλικὸς εἰρηνισμὸς (τοῦ ὁποίου μίαν φάσιν εἶνε ἡ ἰδέα καὶ τὸ σχέδιον τοῦ κ. Μπριάν) κατὰ βάθος εἶνε πολιτικὴ, τινύσασα εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ «στάτους κβό» τὸ ὁποῖον ἐδημιούργησεν ἡ συνθήκη τῶν Βερσαλλιών, μίαν προσπάθειαν πρὸς ἀπολύτρωσιν τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν φόρμῃ πού ἐπῆρε τῇ 1919. Γενικῶς ἄλλως τε ἡ εἰρηνιστικὴ θέσις συνίσταται ἀληθινὰ πρὸ πάντων εἰς τὴν προσήλωσιν πρὸς τὸ «στάτους κβό» τὸ ὁποῖον σημαίνει, ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον, τὴν προσπάθειαν πρὸς διατήρησιν τῶν κεκτημένων, θεωρουμένων ἐπαρκῶν. Ἐν τούτοις ὁμοῦς εἰρηνισμὸς εἶνε πρόδηλον ὅτι δὲν δύναται νά ἔχη σοβαρὰν ἠθικὴν ἀξίαν, πρὸ πάντων δι' ἐκείνους πού εὐρίσκουν ὅτι τὸ «στάτους κβό» τοὺς ἀδικεῖ. Ἡ ἐκπληξίς λοιπὸν διὰ τὴν ψυχρὰν μᾶλλον ὑποδοχὴν πού εὐρίσκειν ἐκ μέρους τῶν ἄλλων μεγάλων τῶν δημοσπονητικῶν σχεδίων τοῦ κ. Μπριάν εἶνε τόσῳ δικαιολογημένη ὅσῳ θά ἦτο δικαιολογημένη ἡ ἐκπληξίς διότι οἱ «πρωχοὶ θά ἐφαίνοντο μᾶλλον ψυχροὶ εἰς τὴν ἐκ μέρους τῶν πλουσίων διατύπωσιν τῆς ἰδέας ὅτι ἡ κοινωνία εἶνε δικαία καὶ ἔχει ἄριστα, ὅτι δὲν θά ἦτο δυνατόν νά βελτιωθῇ περισσότερο καὶ ὅτι συνεπῶς ἐπιβάλλεται νά διατηρηθῇ ἀμεταβλήτως κρυσταλλωμένη εἰς

τὴν φόρμῃ πού ἔχει κατὰ τὴν παρομοίωσιν τοῦ κ. Μπριάν.

Ἀλλ' ἂν ἀφίσωμεν κατὰ μέρος τὰς σκέψεις πού θά μπορούσε κανεὶς νά κάμῃ ὡς πρὸς τὴν ὅλως γενικὴν ἀποψιν τὴν σχετικὴν μετὰ τὰς πρακτικὰς δυνατότητας τοῦ σχεδίου τοῦ κ. Μπριάν, καὶ τὰς πλείστας τῶν κεντρικῶν ἰδεῶν αὐτῶν ὡς πρὸς τὸν μηχανισμόν πού προτείνει διὰ τὴν δημιουργίαν πρώτου τινὸς ἐμβρύου Εὐρωπαϊκῆς Ὁμοσπονδίας, ὑπάρχει ὁμοῦς μετὰ τῶν τελευταίων μίαν ἡ ὁποία, ἐνῶ σημειώνει ἐπαναστατικὴν κυριολεκτικῶς μεταβολὴν εἰς ἕν σημεῖον τῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας τοῦ αἰῶνος μας, περιέργως ἐπέρασεν ὅλως ἡ σχεδὸν ἀπαρατήρητος, δεδομένου ὅτι κανεὶς ἐδῶ καὶ ἐλάχιστα εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν τύπον τὴν ὑπεγράμμισαν.

Ὁ ἐπαναστατικὸς αὐτὸς ἰδεολογικὸς νεωτερισμὸς περιέχεται εἰς μίαν φρασσοῦσαν τοῦ σχεδίου τοῦ κ. Μπριάν, τὴν ἑξῆς (ζήτημα III, § α): «Γενικὴ ὑποταγὴ τοῦ οἰκονομικοῦ πρὸς τὸ πολιτικὸν τοιοῦτον».

Δὲν εἶνε πραγματικὴ ἐπανάστασις αἱ λίγες λέξεις αὐτῆς τῆς φρασσοῦσας; Σκεφθῆτε λοιπὸν! Ποῖον εἶνε τὸ κυρίαρχον πολιτικὸν δόγμα; Δὲν εἶνε ὅτι εἰς τὰς συγχρόνους ομάδας ἐκείνου πού πρωτεύει, ἐκείνου πού κυριαρχεῖ εἶνε τὸ «οἰκονομικὸν πρόβλημα»; Ὅτι τὰ πάντα ρυθμίζει εἰς τὸ βάθος ὁ «οἰκονομικὸς παράγων» τοῦ ὁποίου ὁ πολιτικὸς τοιοῦτος δὲν εἶνε παρά μίαν ἀμεσὸς ἢ ἕμμεσος συνέπεια καὶ τίποτε ἄλλο; Καὶ ἡ βελτίωσις ἡ εἰρηνικὴ, ἡ γαλήνη τῶν κοινωνιῶν δὲν ἀναμένεται γενικῶς καὶ σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν ἄλφα ἢ τὴν βῆτα διαρρύθμισιν τοῦ περιφήμου αὐτοῦ οἰκονομικοῦ παράγοντος; Τὸ οἰκονομικὸν περιεχόμενον τῶν διαφόρων ζητημάτων δὲν θεωρεῖται γενικῶς ὅτι εἶνε τὸσον ἐνῶ ὥστε νά περικλειῇ ἐντὸς τοῦ πλαισίου του ὅλα, καὶ τὰ εὐρύτερα ἔτι πολιτικὰ ζητήματα; Τὸ δόγμα αὐτὸ τῆς κυριαρχίας εἰς τὴν ζωὴν τῶν δυνάμεων τοῦ οἰκονομικοῦ παράγοντος, τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματος καὶ τῶν εἰς αὐτὸ διδομένων ἐκάστοτε λύσεων, δὲν εἶνε ἡ σπονδυλικὴ στήλη τοῦ κοινωνικοπολιτικοῦ φιλοσοφικοῦ συστήματος πού κυβερνᾷ τὴν γενικὴν ἰδεολογίαν τῆς ἐποχῆς μας ἡ ὁποία σωστότατα ἐχαρακτηρίσθη, δὲν ἐνθυμούμαι πλέον ἀπὸ ποῖον, ὡς ὁ αἰὼν τῆς «πολιτικῆς οἰκονομίας»; Καὶ γενικώτερον, εὐρύτερον, τὸ ὁλιστικὸν πνεῦμα πού εἶνε, μεταπολεμικῶς ἰδίᾳ, ὁ μέγας θεὸς καὶ κοινωνιῶν εἰς τὸν κόσμον καὶ ομάδων εἰς τὰς κοινωνίας καὶ ἀτόμων εἰς τὰς ομάδας, δὲν θεμελιούται εἰς τὸ δόγμα τῆς κυριαρχίας τοῦ οἰκονομικοῦ παράγοντος ἐν τῇ συγχρόνῳ ζωῇ; Εἰς αὐτὴν τὴν ἰδέαν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ δόγμα δὲν ὀφείλεται ἡ πλήρης ἀνατροπὴ τῶν ἠθικῶν ἀξιών ἡ ὁποία βασιανίζει τὴν ἐποχὴν μας, ἡ ἀνατροπὴ, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν αἱ μεγάλα καὶ ἱερὰ ἠθικὰ ἀξία

ἐσθίριζαν καὶ κοινωνίας καὶ ἄτομα ἄλλοτε, θεωρούμενα, πιστευόμενα, τὸσον ἱερὰ καὶ τόσῳ μεγάλα ὥστε κάθε θυσία — καὶ τῆς ζωῆς πρώτον — ὑπὲρ αὐτῶν νά εἶνε ἀδιαμφισβήτητον καθήκον καθ' οὗ οὐδεὶς ἐσκέπτετο νά διαμαρτυρηθῇ; Αἱ ἠθικὰ αὐτὰ ἀξία, οἰκογένεια, πατρίς, θρησκεία πρὸ τῶν ὁποίων ἐξηλείφετο καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἀπερροφάτο τὸ ἄτομον, σήμερον μετέπεσαν εἰς ἐπίπεδον δευτερώτερον, τίνουσαι ν' ἀντικατασταθῶν ἀπὸ τὴν ἀξίαν «ἄνθρωπος φυσικὸς», ἀπὸ ἕνα ὑπερτροφικὸν ἀνθρωπολατρισμόν. Θὰ ἦτο αὐτὸ δυνατόν ἂν δὲν ἐβασίλευε τὸ δόγμα τῆς κυριαρχίας τοῦ οἰκονομικοῦ παράγοντος; Θὰ ἦτο, τελικῶς, ἡ ἐποχὴ μας ὁ αἰὼν τῆς βασιλείας τοῦ ὁλισμοῦ ἄλλως;

Εἶνε, ὑποθέτω, ἀναντίρρητον ὅτι ὅχι. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πῶς ἄλλως παρὰ ὡς ἐπανάστασις εἰς τὸν κόσμον αὐτῶν τῶν ἰδεῶν μπορεῖ νά χαρακτηρισθῇ ἡ παραπάνω φρασσοῦσα τοῦ σχεδίου τοῦ κ. Μπριάν, θεωρουμένης τὴν «γενικὴν καθυπόταξιν τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματος εἰς τὸ πολιτικὸν τοιοῦτον» ἀπαραίτητον διὰ νά γίνῃ δυνατὴ ἡ ἐμβρυώδης ἔστω εὐρωπαϊκὴ αὐτὴ ὁμοσπονδία τὴν ὁποίαν προτείνει; Διότι ἐπὶ τέλους, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ πολιτικὴ ὀφείλει νά κυβερνᾷ τὴν οἰκονομικήν, ὅτι τὰ οἰκονομικά, τὰ ὑλικά ζητήματα ἐρχονται μετὰ τὰ πολιτικά, δηλαδὴ μετὰ τὰ ἠθικά (ἴσως καὶ μετὰ τὰ συναισθηματικά τοιαῦτα), ἐνῶ ὁ κόσμος, ἀπὸ 150 χρόνων τώρα, ζῇ μετὰ τὴν ἀκριβῶς ἀντίθετον ἰδέαν. Μάλιστα δὲν εἶνε μόνον ἐπανάστασις τὸ κήρυγμα αὐτὸ τοῦ κ. Μπριάν; εἶνε ἀκόμη καὶ μίαν λογικὴν ἀντίφασιν, μίαν ἀδυναμίαν εἰς τὰς πολιτικὰς ἰδέας τῶν ἀριστοκρατικῶν πολιτικῶν τοῦ συγχρόνου φιλελευθέρου δημοκρατισμοῦ, μετὰ τῶν ὁποίων εὐρίσκειται καὶ ὁ ἴδιος. Ἡ ἀντιπολεμικὴ, ἡ εἰρηνιστικὴ θεωρία, ὅπως τὴν ἀντικαθίστανται καὶ ἐπιδιώκουν νά τὴν ἐφαρμόζουν, ὅχι πλέον οἱ κομμουνιστὰι, ἀλλ' οἱ σοσιαλιστὰι τῆς 2ας Διεθνέως καὶ οἱ σοσιαλιστὲς ρεπουμπλικάνοι καὶ ριζοσπάσται τῆς Γαλλίας, ἔχει ὡς βάσιν βαθύτεραν αὐτὴν τὴν ἰδέαν τῆς κυριαρχίας τοῦ οἰκονομικοῦ δόγματος. Τὸν πόλεμον τὸν βδελύσσεται καὶ τὸν θεωρεῖ κίνδυνον τοῦ πολιτισμοῦ διὰ δύο τάξεις λόγων. Διὰ λόγους αἰσθηματικούς, πού εἶνε οἱ δευτερεύοντες καὶ πού ἀπορρέουν καὶ αὐτοὶ ἄλλως τε ἀπὸ τὴν ὁλιστικὴν ἰδέαν «ὁ ἄνθρωπος ἀρχὴ καὶ τέλος τοῦ σύμπαντος». Διὰ λόγους οἰκονομικοὺς πού εἶνε οἱ πρωτεύοντες. Ὁ πόλεμος εἶνε σπατάλη· ὁ

πόλεμος εἶνε μάταιος· κανεὶς δὲν ὀφείλεται ἀπὸ τὸν πόλεμον, ἔστω καὶ ἂν νικήσῃ (τὸ ὁποῖον ἄλλως τε εἶνε ἴδιον ἀμφίβολον, διότι ἐπὶ τέλους δὲν μπορεῖ κανεὶς νά ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ Ἀμερικὴ δὲν ἐκέρδισε νικησάσα, ἢ ὅτι θὰ ἐκέρδιζε περισσότερο ἂν δὲν ἐπολέμα). Καὶ ἡ εἰρήνη ἐπιζητεῖται διότι ἀσφαλίζει τὴν ἀνάπτυξιν, τὴν εὐμερίαν τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ τὴν εὐρωπαϊκὴν συνομοσπονδίαν ἄλλοι τὴν θέλουν ὡς ἕνα μέσον συμβιβασμοῦ τῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων, ρυθμίσεως αὐτῶν κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε ν' ἀποφευχθοῦν νά γίνων ἀδύνατοι οἱ οἰκονομικοὶ ἀνταγωνισμοί, ἀποκλειστικοί, κατὰ τὴν γενικὴν πεποίθησιν, αἰτίοι τῶν πολέμων. Μὲ ἄλλα λόγια, δὲν θέλουν τοὺς πολέμους, διότι ἐμποδίζουν τὴν οἰκονομικὴν μας ἐξέλιξιν, μολοντί ὑπαγορεύονται ἀπὸ οἰκονομικοὺς ἀνταγωνισμούς καὶ ἐπιδιώκουν διὰ τὴν παγίωσιν τῆς εἰρήνης τὴν εὐρωπαϊκὴν ὁμοσπονδίαν διότι μόνον οὕτω θά καταστήθῃ δυνατόν νά προβῇ σύγκρουσις οἰκονομικῶν ἀνταγωνισμῶν, μοιραία καὶ κυρία αἰτία τῶν πολέμων. Δηλαδὴ ὅπως-ὅπως βάσις ἀπώτερὰ τῶν συλλογισμῶν τὸ δόγμα «κυριαρχία τοῦ οἰκονομικοῦ παράγοντος». Ἀλλ' ἐνῶ τὸ δόγμα κυριαρχίας τοῦ οἰκονομικοῦ παράγοντος ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ ἐμπνέει καὶ τὴν ἰδέαν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ὁμοσπονδίας, ἐνός μέσου διὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς βασιλείας τῆς Εἰρήνης, τὸ πρῶτον σχετικὸν σχέδιον κηρύσσει ὅτι διὰ νά ὑπάρξῃ δυνατότης καὶ ὡς ἐμβρυον ἔτι νά λάβῃ σάρκα καὶ ὅσῃ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ὁμοσπονδία, πρέπει ἀνυπερθέτως νά ἀναποδογυρισθῇ ἀκριβῶς ἡ ἰδέα πού τὴν ἐνέπνευσε, πρέπει νά ὑποταχθῇ καὶ μάλιστα «ἀπολύτως» τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα εἰς τὸ πολιτικόν. Πῶς δὲν εἶνε τὸ πρᾶγμα λογικὴ ἀντινομία;

Καὶ ἡ ἀλήθεια τί κάμνει καὶ πού βρίσκεται μέσα σὲ ὅλα αὐτά; Εἰς τὴν ἀποψιν πού κυριαρχεῖ ἔως τώρα, ἡ εἰς αὐτὴν πού κηρύσσει ἡ ἄνω φράσις τοῦ κ. Μπριάν; Τὸ ζήτημα δὲν θά ἐνδιέφευρεν ἀρὰ γε τοὺς οἰκονομολόγους μας; Καὶ τοὺς πολιτικούς μελετητάς μας;

Π. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗΣ

ΤΑ ΦΛΕΓΟΝΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΠΡΩΤΟΝ ΤΗΝ ΑΠΟΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΝ

Ἡ ἀποκέντρωσις καὶ αὐτοδιοίκησις, ἡ μὲν ἐκ τῶν ἄνω ἡ δὲ ἐκ τῶν κάτω, εἶνε ἀνάγκη νά ολοκληρωθῶν συναντῶμενα εἰς ὁρισμένα σημεία πού κλείουν τοὺς κύκλους τῶν ἀμοιβαίων ἀρμοδιοτήτων. Καθ' ἡμᾶς, ἡ πορεία τῆς προόδου τῶν πρὸς τὴν συγχρονισθῇ καὶ οὐδόλως ἀποδεχόμεθα τὸ ἐπιχείρημα καθ' ὃ ἡ αὐτοδιοίκησις ὀφείλει νά ἀναμείνῃ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀποκεντρώσεως διὰ ν' ἀρχίσῃ λαμβάνουσα τὴν ἐκτασιν πού τῇ ἀνῆκει, διότι αὕτη συνεπάγεται δαπάνας. Ἡ αὐτοδιοίκησις — καὶ τοῦτο ἀς μὴ λησμονῇται, — συνεπιφέρει ἰδίους πόρους, ἐφ' ὧν κυρίως στηρίζεται, πόρους τοὺς ὁποῖους τὸ Δημόσιον δὲν θά ἠδύνατο νά εἰσπράξῃ δι' ἐαυτό. Τόση εἶνε ἡ ἐπύρροη τοῦ τοπικοῦ ἐνδιαφέροντος. Κατὰ τὰ ἄλλα συμφωνοῦμεν μετὰ τὰς κατωθὶ ἐκτιθέμενα Σ.Σ.]

ΑΙΣΙΕΙ τὸν κόπον ν' ἀσχοληθῇ κανεὶς καὶ πάλιν μετὰ τὴν ἀποκέντρωσιν καὶ τὴν ἀποσυγκέντρωσιν, ὅπως ἐπιστημονικώτερα καλεῖται ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀρμοδιότητος τῶν κρατικῶν περιφερειακῶν ὁργάνων.

Ἡ εὐκαιρία μάλιστα εἶνε κατάλληλος, τώρα πού ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀνέλαβε προσωπικῶς, μετὰ τὴν διανομήν αὐτὸν δύνανται καὶ γοργότητα, νά λύσῃ τὸ σπουδαῖον αὐτὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον, ἂν συντρέξουν καὶ ἄλλοι τινὲς παράγοντες — ἐξ ἴσου σπουδαῖον — εἶνε προωρισμένον νά μεταβάλῃ τὴν διοικητικὴν μορφήν τῆς χώρας μας.

Ἐπιμένοντες, καὶ εὐτυχῶς κατενοήθη ἀπὸ ὅλους πλέον, ὅτι ἀναγκασιώτερον εἶνε ἡ ἀποσυγκέντρωσις καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν αὐτοδιοίκησιν ἀκόμη.

Ἐχουν λεχθῇ ἴσα καὶ ἔχουν γραφῇ ἀκόμη περισσότερα διὰ τὴν διαφορὰν τῶν δύο αὐτῶν ἐννοιῶν, ὥστε νά εἶνε περὶ τῆς ἡ ἐπαναλήψεως τῆς.

Ἡ ἀποσυγκέντρωσις εἶνε ὅρος γενικὸς, πού περιλαμβάνει εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς καὶ τὴν αὐτοδιοίκησιν.

Τὴν μὲν πρῶτην δοκεῖ τὸ Κράτος μετὰ τὰ κρατικά του περιφερειακά ὄργανα, δηλ. μετὰ τοὺς ὑπαλλήλους του, οἱ ὁποῖοι τελοῦν εἰς σχέσιν ὑποτέλειας πρὸς αὐτό, τὴν δὲ αὐτοδιοίκησιν δοκεῖ τὸ Κράτος μετὰ τὰ αἰρετὰ ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὄργανα, τὰ ὁποῖα κινῶνται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς δοτῆς ἐξουσίας τοῦ Κράτους.

Θὰ ἐρωτηθῇ τώρα διὰ τί θεωροῦμεν τὴν ἀποσυγκέντρωσιν ἀναγκασιώτερον τῆς αὐτοδιοικήσεως; Ἀφοῦ καὶ μετὰ τὴν αὐτοδιοίκησιν θά ἐπιτύχομεν τὰ αὐτὰ περίπου πράγματα καὶ μάλιστα κατὰ περισσώτερον ἀνέμῃ, διότι θά συνεδίσωμεν τὸν λαόν νά δεικνύῃ μεγαλότερον ἐνδιαφέρον διὰ τὰ τοπικά ζητήματα καὶ συνεκδοχικῶς καὶ διὰ τὰ κοινὰ, καὶ ἀφοῦ εἶνε δημοκρατικώτερος θεσμὸς ἡ αὐτοδιοίκησις καὶ τόσον προσφιλέστερος εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν;

Ἡ προτίμησις μας διὰ τὴν ἀποσυγκέντρωσιν ἔχει τὸν ἐξῆς βασικὸν λόγον, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖ δαπάνας, ἐνῶ τῆς αὐτοδιοικήσεως πρωταρχικὸς ὅρος ἐπιτυχίας εἶνε τὰ οἰκονομικά μέσα, ἅσπερ τῶν ὁποίων εἶναι προορισμένη νά καταστῇ διοικητικὸς ὁργανισμὸς γενικὸς, ἐνῶ ἡμεῖς τὸν θέλομεν οἰκονομικὸν ὁργανισμὸν ἑστῶτα, δρῶντα καὶ ἀποδίδοντα. Εἶνε δὲ γνωστὴ ἡ οἰκονομικὴ δυνατότης τοῦ Κράτους μας εἰς τὴν σημερινήν — ποσάκιον ἴσως — ἐποχὴν. Ἀλλὰ καὶ δι' ἕνα ἄνδρην λό-

γον προτιμῶμεν τὴν ἀποσυγκέντρωσιν. Ἀληθὲς εἶνε ὅτι καὶ οἱ δύο αὐτοὶ θεσμοὶ ἀπολαμβάνουν μεγάλης δημοτικότητος, παρὰ τὴν ἐκδηλον δυσμένειαν τῶν κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τὴν δυσπιστίαν μερικῶν πολιτευομένων τοῦ παλαιοῦ κράτους. Διὰ τὴν ἀποσυγκέντρωσιν δὲν γεννῶνται τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἐνθὺς ὡς ἡ αὐτοδιοίκησις ἀρχίσῃ σοβαρὰ νά συζητῇται, διότι ἔχομεν τὴν γνώμην, πού δικαιοῦται καὶ ἀπὸ τὰ πράγματα, ὅτι ἡ ἀποσυγκέντρωσις δὲν ἔχει ἀνάγκην νά λάβῃ ὑπ' ὄψιν τῆς τοπικῆς συνειδήσεως διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς περιφερείας τῆς, ὅπως ὁρθῶς καὶ εὐστόχως παρετήρησεν ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Παπανδρέου — δηλ. θὰ ἴσχυον δι' αὐτὴν ἡ διοικητικὴ παράδοσις. Δὲν συμβαίνει ὁμοῦς τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὴν αὐτοδιοίκησιν, διὰ τὴν ὁποίαν ἀπαραίτητος, καθ' ἡμᾶς, ὅρος εἶνε ἡ τοπικὴ συνείδησις, ἂν θέλομεν νά ἐπιτύχῃ.

Υπάρχουν καὶ ἄλλοι λόγοι ἐξ ἴσου σοβαροὶ καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν εἶνε δυνατόν νά ἀναπτυχθῶν ἐνταῦθα, διότι θά κατελάμβανον μὲν ὅλον τὸν ὄγκον τῆς «Ἐργασίας» εἶνε ἄλλως τε γνωστοὶ εἰς τοὺς ἔχοντας τὴν σχετικὴν πείραν.

Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους προτιμῶμεν τὴν ἀποσυγκέντρωσιν, καίτοι εἴμεθα θαυμασταὶ καὶ διασώται τῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἐπομένως ὁρθῶς δ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀνέλαβε νά λύσῃ πρῶτον τὸ ζήτημα τῆς ἀποσυγκέντρωσεως, διότι δι' αὐτοῦ θά ἀσθανθῇ πραγματικὴν ἀνακούφισιν ὁ λαὸς τῶν ἐπαρχιῶν.

Ἐχομεν μόνον νά συστήσωμεν προσεκτικὸν καταρτισμὸν τῶν ἐπιτελείων εἰς τὰ ὁποῖα θά ἐμπιστευθῇ ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀποσυγκέντρωσιν, διότι ἂν διὰ τὴν αὐτοδιοίκησιν εὐθύνεται ὁ λαός, ὁ ὁποῖος θά ἐκλέγῃ τοὺς περιφερειακοὺς ἀντιπροσώπους του, διὰ τὴν ἀποσυγκέντρωσιν ὁμοῦς ἡ εὐθύνη θά βαρύνῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ μόνον, διότι αὕτη ἔχει καὶ τὴν ἐπιλογὴν.

Π. Ν. ΕΥΡΥΠΑΙΟΣ
Βουλευτὴς Νέου — Πάρου

Ἡ «ΕΡΓΑΣΙΑ» ἐνδιαφέρεται διὰ τὰ διάφορα ζητήματα ἅπαντα ἀσαστοροῦν τὰς Ἀθήνας, τὸν Πειραιᾶ καὶ τὰς ἐπαρχίας. Οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις εὐρισκόμενοι συνδρομηταὶ καὶ ἀναγνώσται δύναται νά ῥάξουν ἐλευθέρως τὰς γνώμας των ὑπὸ μορφήν ἐπιστολῶν ἢ ἀνταποκρίσεων πρὸς τὴν

«Εργασίαν»

Ἡ «Εργασία» εὐχαρίστας δὲ δημοσιεύει τὰς ὁρδὰς ἀντιλήψεις καὶ δὲ τὰς ἐπιστολὰς ἀνταποκρίσεων πρὸς τὴν

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ
ΦΑΛΗΡΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 Ἰουνίου
ΩΡΑ 3 Μ.Μ.

8

ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΑΙ
ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ
ΦΑΛΗΡΟΥ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Προεξοφλήσεις
Εμπορικῶν
Γραμματίων

ΑΝΩΝ. ΕΛΛΗΝ. ΕΤΑΙΡΙΑ
ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ—ΣΤΑΔΙΟΥ 25

Χημικά Λιπάσματα
Ἀπλά καὶ Σύνθετα.
Ὅσα ἐν γένει.
Γεωργικὰ φάρμακα.

Υαλοουργεῖα λευκῆς καὶ
πρασίνης γάλλου, διὰ πᾶ-
σαν χρῆσιν.

ΥΕΛΟΠΙΝΑΚΕΣ

ΛΑΚΩΝΙΚΑ

ΕΙΤΕ εξ υπερεκχειλίζοντος αίσθηματος, είτε ως συνέπεια καθωδηγημένη από τα διπλωματικά συμφέροντα της Τουρκίας, εξέσπασε κατ' αὐτὰς ἀκράτητος δ... φιλελληνισμός μερίδος τοῦ τουρκικοῦ τύπου. Δὲν τὸν ἀδικοῦμεν ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν· εἶνε τὸς ἡ ἀπόστασις μεταξὺ τῆς ψυχροσυνθέσεως Ἑλλήνων καὶ Τούρκων, εἶνε τόσαι αἱ διωιστότητοι αἰτιάσεις τοῦ ἑνὸς λαοῦ κατὰ τοῦ ἄλλου, ἀπὸ τὸ 1453 μέχρι σήμερον, τόσον τὸ αἷμα, τόσαι αἱ καταστροφῆς, ὥστε πραγματικῶς καὶ ἡμεῖς ὅσον καὶ οἱ ἄλλοι τοῦλάχιστον νὰ μὴ αἰσθανώμεθα καμμίαν τρυφερότητα πρὸς τοὺς χθέσινους δεσπότες μας. Εἴμεθα λοιπὸν σύμφωνοι καὶ μὲ τὴν «Βασιτὴ» καὶ μὲ κάθε ὑπὸ τὸν Κεμάλ ἀνάλογα σκεπτόμενον, οἷοι οἱ λαοὶ μας θὰ προσέτιμον κατὰ βάθος παντὸς ποδοσφαιρικοῦ συναγωνισμοῦ, τὴν ἀναμέτρην των δυνάμεων των καὶ τοῦ ἀμοιβαίου αἰσθηματισμοῦ εἰς τὰς πεδιάδας ποῦ ὀρίζονται ἀπὸ τὸν Ἑβρον καὶ τὰς θαλάσσας. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ἄλλα κράτη, καὶ κατὰ μέζονα λόγον διὰ τοὺς Τούρκους καὶ δι' ἡμᾶς, τὸ ζήτημα τῆς αἰσθηματικῆς δράσεως ἔχει καταστή σήμερον ὁλως δευτερεύον. Θὰ προσωμοιάζωμεν ἀκρωτηριασμένους τραυματίας ἀντιθέτως στρατοπέδων, μετὰ μάχην ἐπιδιώκοντας ἀλληλοεξόντωσιν ἀντὶ νὰ ἐπιτελεσθῶν τοὺς τραυματισμοὺς—καὶ οἱ Τούρκοι, καὶ ἡμεῖς, ἐὰν ἀπεβλέπομεν τὴν στιγμήν ταύτην εἰς νοσηρὸν τὸν ἐθνικὸν μας παθὸν. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ τουρκικὸς τύπος ἐν τῷ συνόλῳ του καὶ ἡμεῖς δὲν θὰ παρακολουθῶμεν τὸν τόνον των προκλήσεων. Μὴ ληρονοῶμεν ὅτι τὸν πεδίων των μαχῶν ὑπερέπτανται ὄρεα μὴ ἀναμένοντα κἀν τὴν τελευταίαν τοῦ τραυματισμοῦ πνοήν....

ΜΕΤΑ τὸ ἑλληνοσερβικὸν σύμφωνον καὶ ἐν τῷ τῷ ἐπιτελεσθῶν διανομισμῶν των ἑλληνοσερβικῶν ὑποθέσεων, διὰ μίαν ἀόμην πορὰν διαπιστοῦται ἡ ἀγνὴ φιλία, ἡ ἀπὸ μακρῶν ἐνδόξων ἀγώνων ὑπάρχουσα μεταξὺ των δύο γειτόνων λαῶν. Πρόκειται περὶ τῆς εὐγενοῦς χειρονομίας τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Βελιγραδίου, τὸ ὁποῖον ἐνῆρξεν νὰ ἰδρυθῇ εἰς τὴν πρωτεύουσάν της Νοτιοσλαβία μνημεῖον διὰ τὸν Ρήγαν Φερραῖον. Τὸ μνημεῖον τὸ ὁποῖον θὰ ἀνεγερθῇ, ὅχι μόνον τιμᾷ τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Ρήγας διήνεγκεν ὁ πρωτοπόρος τῆς ἀνεξαρτησίας της, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν Νοτιοσλαβίαν καὶ τὰ λοιπὰ βαλκανικὰ κράτη, διότι ὁ Φερραῖος πρῶτος ἐκέφθη μίαν βαλκανικὴν ἑνωσιν, καλῶν εἰς τὸ φθῆρον τὸν «Βουλγαρὸς καὶ Ἀρβανίτης καὶ Σέρβους καὶ Ρομιοὺς» νὰ ἐνωθῶν ἵνα καταστήν ἱκανοὶ νὰ ἀποκινήσουν τὴν ἐλευθερίαν των. Εὐτυχῶς τὸ σχέδιον τοῦ Ρήγα ἐρημόσθη τὸ 1912 πρωτοστατούντος τοῦ κ. Βενιζέλου, καὶ σήμερον πάλιν, χάρις εἰς τὸν ἴδιον ἄνδρα ὡς καὶ εἰς τὸν κ. Μαρίνοβιτς, εἴναι νὰ λάβῃ σάρκα καὶ ὀστέα πρὸς εὐτυχίαν των δύο λαῶν. Ὁ δὲ συγχρονισμός τῆς προσπαθείας πληρεστέρως οικονομικῆς συνεργασίας ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀποδεικνύει ὅτι αἱ ἑλληνοσερβικαὶ σχέσεις φιλίας δὲν περιορίζονται εἰς λόγους ἀλλ' ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν μέζονα ἐδφίαν των κατοίκων των δύο δυνάμεων καὶ φίλων κρατῶν.

ΤΑΣΣΟΜΕΘΑ ἀνεπιφυλάκτως ὑπὲρ τῆς σειράς προτιμήσεως καὶ σημασίας ἣν ἔθεσεν ὁ κ. Μπριὰν διὰ τὴν λύσιν των διεθνῶν προβλημάτων ποῦ θὰ ἐπιτελῇ τὴν παρίσταν τῆς Πανευρώπης. Παρ' ὅλην τὴν ἐκτασιν καὶ σημασίαν των πάσης φύσεως οικονομικῶν προβλημάτων, τὸ πολιτικὸν μένος, εὐρείᾳ τῇ ἐννοίᾳ, καὶ ἡ ἐξομάλυνσις αὐτοῦ ἐξοκολοῦσθαι ν' ἀποτελοῦν τὴν πρῶτον ψυχολογικὴν προϋπόθεσιν τῆς εὐρωπαϊκῆς συνομοσπονδίας. Εἰς τὰ προβλήματα πολιτικοῦ περιεχομένου, πλὴν τοῦ ἑδαφικοῦ,

συμμαχικοῦ καὶ ἄλλων, ἀνάγονται ἀναμφισβητήτως καὶ τὰ ζητήματα τ' ἀφορῶντα τὴν διακυβέρνησιν καὶ εὐχάσταν μειονοτήτων (μὴ ἀναγνωρισμένων ὡς τοιούτων ὑπὸ των συμβάσεων ἀλλ' ὀφισταμένων ἐν τοῖς πράγμασιν) ἐκτὸς τοῦ ἐθνικοῦ των πλαισίου ἐρισκομένων. Διότι βάσις τῆς εἰλικρινούς πολιτικῆς προσεγγίσεως εἶνε τὸ φιλικὸν πνεῦμα των λαῶν καὶ τοιούτων δὲν ὑπάρχει ἐφ' ὅσον ὀφιστανται εἰσὶ ἐκλήσεις ἐθνικαὶ βλῆψεις μειονοτήτων. Ἡ ἐξομάλυνσις ἀρα των πολιτικῶν σχέσεων των κρατῶν δὲν θὰ ἐπιτελεθῇ παρὰ ἐφ' ὅσον αἱ ἐθνικαὶ πληγαὶ ἐπουλωθῶν, ἀναβιουσῶν των περὶ αὐτοδιαθέσεως των λαῶν ἀρχῶν, αἵτινες τόσον ἐλησμονήθησαν. Ἡ ἐπαλήθευσις τοῦ βασικοῦ τοῦτου πολιτικοῦ ἀξιώματος ἀφορῶντος τὸ ἀπίστως των λαῶν συμπληρουμένη διὰ τῆς νομικῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀνυπαρξίας τῆς παλαιᾶς ἐννοίας τῆς κυριαρχίας των κρατῶν, θ' ἀποτελέσῃ τὸ βάθος ἐφ' ὃ ὀφίσταται κάθε ἐπιτεχνίας τῆς Πανευρώπης ν' ἀνοικοδομηθῇ εἰς πραγματικότητα. Τὰ οικονομικὰ ζητήματα θὰ ἔχουν εὐχὴ τὴν διοικητικὴν πρὸς ἐπιτεχνίς λύσεις ὁδόν.

Ο «Ἡμερησίος Τύπος» δι' ἄρθρον τοῦ διευθυντοῦ του ἔθεσεν ἐκ νέου ἐπὶ τάπητος τὸ ζήτημα τῆς ἐκκαθαρίσεως τοῦ κόμματος των Φιλελευθέρων ἢ, κατ' ἄλλους, τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ κ. Βενιζέλου κατὰ των φίλων του ἐκείνων των τόσον πολυτίμων, ὥστε νὰ μὴν ἔχη καμμίαν ἀνάγκην ἀσπόνδων ἐχθρῶν. Δὲν θὰ εἶνε ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν καὶ ἡμεῖς διερωτώμεθα δημοσίᾳ· ἐὰν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν πραγματοποιήσῃ τὴν ἐσωκομματικὴν του ἐπαναστάσιν ἢ ἐκκαθάρσιν, ἵνα ἐγκολπωθῇ τὰ νέα στοιχεῖα ἀπαλασσομένους πολλῶν παλαιῶν συνεργατῶν ὁλως ἀμφιβόλων ἐμπρηστέσεων—ἐὰν δὲν τὸ κάμῃ τώρα μὴ τὴν μελλομένην του πλειοψηφίαν καὶ τὴν λαϊκὴν ἐμπιστοσύνην—θὰ τὸ κάμῃ ποτέ; Ὅταν—καὶ ἡ στιγμή αὕτη ἔστω ὅσον τὸ δυνατόν ἀπομακρυνόμεν!—ἔλθῃ ἡ ὥρα νὰ τὸν διαδεχθῶν ἄλλοι, θὰ ἔχη ἀρὰ γε δημιουργηθῇ τόσον σθεναρὸς κρατικὸς δυνατισμός, θὰ ἔχουν στερεωθῇ τόσον ὑγιὲς πολιτικὴ ἥθη ὥστε νὰ μὴ ἐπιπλεύσων τὰ πεπαλαιωμένα καὶ ἀμαρτωλὰ στοιχεῖα ἅτινα καὶ αὐτὸν καὶ τὴν Ἑλλάδα τόσον ἐβλῆσαν; Ἀμφισβάλωμεν! Ὁ κ. Βενιζέλος ἐπικολοῦμενος ἐκείνους τὰς νεαρὰς δυνάμεις τῆς χώρας γνωρίζει καλῶς ὅτι ἀνταποκρίνεται εἰς γενικὴν τοῦ λαοῦ ἀξίωσιν· διατὶ δὲν τὴν πραγματοποιεῖ; Μήπως δὲν ἐπέστη ὅτι δὲν ἔχει ἀνά-

κὴν πλέον κομματικὴν στηρίγμαν, καὶ ὅτι μία ἀποφασιστικὴ χειρονομία του, ἀπομακρύνσεως μερικῶν δεκάδων προσώπων ποῦ τὸν περιστοιχίζουν ἐπὶ κακῷ, θὰ τοῦ ἐδίδοι τὸ πολιτικὸν ἀντάλλαγμα τῆς γενικῆς ἀνακομφίσεως; Οὐδὲ εἰς Ἑλλήν δὲν θὰ παρέλειπε ν' ἀναγνωρίσῃ τοῦτο ὡς μίαν ἐκ πρὸς τὸ ἔθνος ὑπηρεσίαν.

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ συνάδελφος δημοσιεύει ἄρθρον τῶς νομάρχου διαπιστοῦντος τὴν πλήρη ἀποτυχίαν τοῦ κοινοτικοῦ θεσμοῦ. Διαφωνοῦμεν ριζικῶς πρὸς τὸν ἐπιστολογράφον· ἀκριβῶς ἐπειδὴ μὴ μίαν νομοθεσίαν μετριοτάτην μὴ προβλέπουσαν οὐδὲ τὸ ἐγγραμμάτων των προέδρων κοινοτήτων, διαρροῦσαν τὰς κοινοτήτας εἰς μερίδας λόγῳ τοῦ ἀναλογικοῦ συστήματος ἐκλογῶν καὶ ἔχουσαν σωρείαν ἄλλων μειονεκτημάτων—κατωρθώσαν πολλὰς κοινοτήτες νὰ διακριθῶν, τοῦτο σημαίνει ὅτι ὑπάρχει ἄριστον ἐμπυρχν ὀλικὸν τῆς πρωτοβαθμίας αὐτοδιοικήσεως, νεκρούμενον ὑπὸ των γραφειοκρατικῶν, ἀπροσάρμοστων καὶ ἀνυπολογιστῶν διατάξεων τῆς νομοθεσίας τοῦ κέντρου. Πρέπει αἱ κοινοῖτες ν' ἀκουσθῶν ἐπὶ των γενικῶν ζητημάτων των καὶ εἰς αὐτὸ ἀποβλέπει ἡ ἀριστοστατος «Ἑνωσις Κοινοτήτων Ἀττικῆς».

Η ΚΟΙΝΗ γνώμη καὶ ὁ τύπος, οἱ τόσον εὐμενῶς ἀποδεχόμενοι τὴν σύστασιν εἰδικῶν Ὑπουργείων Ἀεροπορίας, θὰ ἀκούσων μὲ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον καὶ θὰ παρακολουθῶσιν ἐκ τοῦ σύνεργου τὰς πρώτας προσπάθειάς του, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολιτικὴν ἀεροπορίαν ἥτις ἀμέσως ἐνδιαφέρει ἀπὸ πλείστον ἀπόψεων τὴν ἐθνικὴν μας οικονομίαν. Ὁ καταρτισμός ἀρτίων συμβάσεων ἐξαοφελίζουσιν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ἀσφαλεῖς καὶ τακτικὰς συγκοινωνίας, θ' ἀποτελέσῃ μέγα βῆμα προόδου διὰ τὸν τόπον. Ἐφ' ὃ καὶ πᾶσα προσοχὴ δέον νὰ δοθῇ ἵνα τοῦτο καταστή ἀπὸ πάσης ἀπόψεως σταθερόν.

ΤΑ διδασκαλεῖα ἐξ ὅλων των ἄλλων σχολείων ἔχουν ὑποφέρει περισσότερο ἀπὸ τὰς προσβολὰς των ἀκολουθούντων, ὡς λέγουσιν, τὴν νέαν παιδαγωγικὴν, ὁπαδὸν τοῦ Βίνκεν, ἀποτυγχόντος Γερμανοῦ κομμουνιστοῦ παιδαγωγοῦ, οἱ ὁποῖοι διδάσκουν τὰς κομμουνιστικὰς θεωρίας, καὶ ὅχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ τείνουν καὶ νὰ ἐφαρμόσουν καὶ τὴν κομμουνιστικὴν ἠθικὴν. Ἐτοί, ὅσοι ἀπὸ τὰ περιήγημα Μαρξιστικὰ, ἐνεφανίσθη τὴν εἰς τὸ διδασκαλεῖον θηλέων Θεσσαλονίκης ἕνας νέος ἀπόστολος, ὁ διευθυντῆς του, ὅστις διδάσκει τὰς μελλούσας νὰ διαπαιδαγωγήσων τὰς νεὰς τῆς αἰρίας τὴν κατάργησιν τῆς θρησκείας, πατριδοῦς, κλπ. Εἶναι δὲ τόσον πειστικός, φαίνεται, ὥστε αἱ μαθήτριά του ἤρξαν νὰ ἐφαρμόζων... ἐπιτεχνῶν τὴν διδασκαλίαν του. Ὁ κίνδυνος εἶνε μέγας, καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἔχει καθήκον νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν κοινωνίαν τῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ αὐτὸν καὶ νὰ δόσῃ ἐτοί καὶ ἕνα καλὸν μάθημα εἰς τοὺς λοιποὺς ὁπαδοὺς τῆς ἀντεθνικῆς διδασκαλικῆς δράσεως.

ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΟΙΝΩΝ

ΤΟ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΝ καθεστὼς ἐμπορικῶν σχέσεων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γαλλίας, τὸ ὁποῖον καθιερώθη διὰ τῆς συμφωνίας τῆς 1ης Ἀπριλίου, λήγει οὐσιαστικῶς μετὰ ἕνα περίπου μῆνα. Δηλαδή ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουνίου ἡ Ἑλλὰς ἀπέκτησε πλήρη τὴν εὐχέρειαν νὰ καταγγεῖλῃ τὴν προσωρινὴν συμφωνίαν, ὁπότε μετὰ ἕνα μῆνα παύει πλέον ἐφαρμοζομένη, τόσον αὕτη ὅσον καὶ ἡ παλαιὰ ἐμπορικὴ σύμβασις.

Κατόπιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ γαλλικοῦ νόμου περὶ ἀπαγορεύσεως ἐν Γαλλίᾳ οἶνων προοριζομένων δι' ἀνάμεικτον, διὰ τοῦ ὁποῖου, ὡς γνωστὸν, ἀνετράπη ἡ βάσις τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γαλλίας ἐμπορικῆς συμβάσεως, εἰς τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν δὲν ἀπέμεινε ἄλλο μέσον ἀμύνης καὶ προστασίας των συμφερόντων τῆς χώρας ἀπὸ τὴν ἀμεσον ἐφαρμογὴν ἀντιποίνων, διὰ τῆς μὴ ἐκτελέσεως τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως. Διὰ λόγους ὅμως πολιτικῆς σκοπιμότητος, ἡ Ἑλλὰς ἐπροτίμησε νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἀμεσον ἐφαρμογὴν ἀντιποίνων. Τοιοῦτοτρόπος δὲ συνήφθη ἡ προσωρινὴ συμφωνία, ἡ ὁποία ἐφαρμόζεται σήμερον, καὶ σύμφωνα πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ὁποίας ἡ Γαλλία διέτηρσε μὲν τὴν ἀπαγορεύσιν εισαγωγῆς των οἶνων μας ἀλλὰ παρητήθη των εἰδικῶν προνομίων τὰ ὁποῖα ἔχεν ἐπιτύχει ἐν τῇ ἀρχικῇ συμβάσει, προκειμένου περὶ ὀρισμένης κατηγορίας εἰδῶν πολυτελείας, περιλαμβανομένων εἰς τὸν πίνακα β' τῆς Συμβάσεως.

Διὰ τοὺς γνωρίζοντας ὅμως τὸν τρόπον τῆς λειτουργίας των ἐμπορικῶν συμβάσεων εἶνε προφανές ὅτι ἡ τοιαύτη παραίτησις τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως πρόκειται νὰ ἔχη ἐλάχιστον ἀντίκτυπον εἰς τὴν ἀναλογίαν των μεταξὺ των δύο χωρῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν. Διότι ἐφ' ὅσον ἡ Γαλλία διέτηρσε διὰ τῆς προσωρινῆς συμφωνίας τὴν ρήτραν τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου κράτους ἐπωφελεῖται ἐμμέσως τὸν εἰδικὸν δασμῶν οἱ ὁποῖοι ἔχουν χορηγηθῇ εἰς ἄλλα Κράτη προκειμένου περὶ ὁμοειδῶν προϊόντων. Τοιοῦτοτρόπος δὲ ἐπὶ συνόλου εισαγομένων ἐν Ἑλλάδι ἐμπορευμάτων ἐκ Γαλλίας δρχ. 902 ἑκατ., σύμφωνα μὲ τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν τοῦ 1930, εἶνε ζήτημα ἂν θὰ παύσουν εισαγόμενα ἐμπορεύματα ἀξίας μεγαλειτέρων δρχ. 80 ἑκατ. κατόπιν τῆς παραίτησεως ταύτης τῆς Γαλλίας. Ἐνῷ ἀντιθέτως, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς προσωρινῆς συμφωνίας καὶ ἐπὶ συνόλου εξαγομένων ἑλληνικῶν προϊόντων ἀξίας δρχ. 424 ἑκατ. μόλις καὶ μετὰ βίας θὰ καταστή δυνατὴ, ἡ ἐξαγωγή δρχ. 260 ἑκατ. εἰς Γαλλίαν.

Ἀλλ' ἂν διὰ τῆς προσωρινῆς συμφωνίας δὲν ἀποκατέστη ἡ βάσις τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, ἐπετελέθη τοῦλάχιστον τοῦτο τὸ καλόν, ὅτι ἀποκατέστη πλέον πλήρη τὴν εὐχέρειαν τῆς ἑστῶ καὶ μετὰ τρίμη-

τὴν περιήγαγεν ἡ στιγμιαία ἐπικράτεις ὀρισμένων μονοπωλίων ἀπόψεων καὶ ἐπιρροῶν, ἐπιβάλλεται ἀπόλυτως νὰ δημιουργήσων τὸ ἀντίπαλον δέος διὰ τῆς μὴ περαιτέρω ἐφαρμογῆς τῆς προσωρινῆς συμφωνίας καὶ εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστή αἰσθητὴ εἰς τὰ γενικώτερα γαλλικὰ συμφέροντα ἡ βαρύτερα οὐσία των ἑλληνογαλλικῶν ἐμπορικῶν σχέσεων.

Εἰς τὸ ἐσχάτως συνελθόν ἐν Παρίσιος Συνέδριον των Ναυτικῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων διευτυπώθησαν ζωηρόταται διαμαρτυρία καὶ ἀποδοκιμασία κατὰ τοῦ νόμου τοῦ Δεκεμβρίου 1929, ἐτονίσθησαν δὲ ἰδιαίτερος αἱ δυσμενεῖς διὰ τὴν γαλλικὴν ἐξαγωγικὴν ἐμπορίαν καὶ τὴν ναυτιλίαν συνέπειαι, εἰς ἣν περιπτώσιν αἱ ἐνδιαφερόμεναι χώραι ἠναγκάζοντο νὰ καταφύγουν εἰς τὴν γαλλικὴν βιομηχανίαν. Τὸ συμπέρασμα δηλαδὴ εἶνε προφανές. Ἄν οἱ Γάλλοι οἰνοπαραγωγοὶ ἀδιαφοροῦν διὰ τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις τῆς χώρας των μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀντιθέτως ὑπάρχουν μεγάλοι βιομηχανικοὶ καὶ ναυτιλιακοὶ κύκλοι ἐνδιαφερόμενοι νὰ διατηρήσων ἀνοικτὰς τὰς ἑλληνικὰς ἀγορὰς διὰ τὴν διοχέτευσιν των προϊόντων των.

Ἐφ' ὅσον ὅμως διεξάγονται διαπραγματεύσεις, διατηρουμένης συγχρόνως ἐν ἰσχύϊ τῆς προσωρινῆς συμφωνίας, ἡ ὁποία ἐξασφαλίζει εἰς τὴν γαλλικὴν βιομηχανίαν κατανάλωσιν 820 ἑκατ. δραχμῶν καὶ εἰς τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν πελατεῖαν 100 000 τόνων περίπου ἐτησίως, εἶνε φυσικὸν τὰ συμφέροντα αὐτὰ νὰ ἀδρανοῦν ἢ τὸ πολὺ νὰ ἀρκοῦνται εἰς πλατωνικὰς διατυπώσεις φόβων περὶ τοῦ μέλλοντος. Καὶ εἶνε ὁπωσδήποτε ἐπόμενον ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ δικαίον των ἀπόψεων μας, νὰ παρεκκλῇ τὸ ζήτημα. Διότι μόνον ὡς παρεκκλῖσιν δύναται τις νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν κατοπτρίζομένην ἐσχάτως ὑπόθεσιν περὶ ἀγορᾶς ἑλληνικῶν καπνῶν παρὰ τοῦ γαλλικοῦ Μονοπωλίου, τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρεῖται ὡς λεγόμενον μετὰ τὰς ἀγόνους σχετικὰς διαπραγματεύσεις τοῦ 1926, κατὰ τὰς ὁποίας κατεδείχθη ἀναμφισβητήτως ὅτι ἡ μὲν κατανάλωσις αὐτοῦσιον ποιότητος ἀναλόγου πρὸς τὴν των ἑλληνικῶν καπνῶν εἶνε ἐλαχίστη ἐν Γαλλίᾳ, ἡ δὲ ἀνάμειξις των μετὰ των συνήθως καταναλισκομένων καπνῶν θὰ ἰσοδυναμῇ πρὸς τεραστίαν ἐπαύρυνσιν τῆς τιμῆς.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτὴς Καλαμών

ΕΒΕΣ ΑΝΩΝ. ΕΜΜΗΝ. ΒΙΟΜΗΧΑΝ.
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΙΓΑΡΩΝ (ΠΟΥΡΩΝ)

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1924

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ-ΣΟΛΩΜΟΥ 52

ΥΠΟΜΑ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΤΣΙΜΙΣΚΗ 26

Τὰ πούρα καὶ Σιγαρίλλοι ΕΒΕΣ πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ μαρπωλεῖα καὶ περίπτερα τῆς Ἑλλάδος.
ΕΞΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ὍΛΑΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΑΤΕΚ
ΑΝΩΝ. ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΔ. ΚΥΡΙΑΖΙΔΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ 5.000.000 ΔΡΑΧ.

ΜΕΛΕΤΑΙ—ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ—ΕΡΓΟΛΗΨΙΑΙ

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΕΝ ΓΕΝΕΙ

ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 23

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ

ΚΥΔΕΣ-ΑΘΗΝΑΙ

99-00

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΟΥ

τεχνικόν και κατώτερον βιομηχανικόν σχολείον. Ἐνῶς ἡ βιομηχανία μας ἐξήλθε πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τὰ σπάργανα, δὲν ἔχομεν καμμίαν δημοσίαν μέσσην βιομηχανικὴν σχολήν, καὶ μόνον ἰδιωτικαὶ τινες ἀνταποκρίνονται πῶς εἰς τὰς οἰκείας ἀνάγκας. Ἐνῶς ὁ ἐμπορικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος δὲν ἀποτελεῖ ὅμως τὸ 1) 10 τοῦ πληθυσμοῦ, ἔχομεν ὅμως 42 μέσας ἐμπορικὰς σχολὰς, ἀριθμὸν πολὺ δυσανάλογον, ἐνῶ ἀντιθέτως δὲν ἔχομεν καμμίαν κατωτέραν τοιαύτην σχολήν, μεταπίπτοντες οὕτως ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἄλλο. Ἐνῶς μέγα μέρος τοῦ πληθυσμοῦ μας εἶνε ναυτικοί, ἐν τούτοις δὲν ἔχομεν καμμίαν κατωτέραν ναυτικὴν σχολήν. Ἐνῶς σχεδὸν ὅλα τὰ ἀνώτατα ἐπαγγέλματα ἀπαιτοῦν ρεαλιστικὴν προμόρφωσιν εἰς τὰ γυμνασιακά, δὲν ἔχομεν ἐν τούτοις κανὲν γνήσιον ρεαλιστικὸν γυμνάσιον, ἀφοῦ ὅλα σχεδὸν εἶνε κλασικά, ὁ δὲ ἐλάχιστος ἀριθμὸς τῶν μὴ κλασικῶν (τῶν λεγομένων «πρακτικῶν λυκείων») εἶνε καὶ αὐτὰ μᾶλλον κλασικά παρὰ ρεαλιστικά ἱδρύματα.

Ὅλα αὐτὰ καὶ παρόμοια ἄλλα ἀτοπήματα τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας, τὰ ὁποῖα τόσον ἐπιζημίως ἐπιδροῦν ἐπὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λαοῦ μας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τὴν ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν, προέρχονται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὴν ἑλλειψίν συνοχῆς μεταξὺ τῶν διαφόρων ἐκπαιδευτικῶν κλάδων.

Πόσον δὲ σοβαρὰ εἶνε ἡ ἐντεῦθεν ζημία κρίνει κανεὶς, ἂν ἀναλογισθῇ, ὅτι, ἂν ὑπῆρχε, φέρ' εἰπεῖν, κατωτάτη γεωργικὴ μόρφωσις, μεγάλως θὰ ἐδωδοῦτο ἡ γεωργικὴ παραγωγικὴ, ὁ κύριος παράγων τῆς πλουτοπαραγωγῆς μας, ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ κλασικὴ μόρφωσις τῶν γυμνασίων μας, μὴ ἀνταποκρινόμενη κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς βιοτικὰς ἀνάγκας τῆς κοινωνίας μας, δημιουργεῖ ἀέργους, μίαν ἐπικίνδυνον μάλιστα τῆς κοινωνίας, ἐπιταθεῖσαν ἐπ' ἐσχάτων διὰ τῆς πληθωρικῆς δημιουργίας γυμνασίων εἰς ὅλον τὸ Κράτος. Διότι τὰ τέκνα τῶν χωρικῶν τὰ ὁποῖα διέρχονται διὰ τοῦ γυμνασίου, μὴ δυνάμενα κατὰ κανόνα νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς ἀνωτέρας σπουδὰς, ἀλλὰ καὶ μὴ καταδεχόμενα πλέον νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς, θηρεύουν θέσεις διὰ τῆς ἐξοικονομήσουσιν πόρους πρὸς συνέχισιν ἀνωτέρων σπουδῶν. Ἄλλ' οἱ μὲν μαθηταὶ αὐτοὶ εἶνε πολλοί, αἱ δὲ θέσεις μετρημένα, καὶ οὕτως αὐξάνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν θεισθηρῶν καὶ τῶν ἀνέργων, τῶν δυσηρεστημένων καὶ τῶν ἀποκληρῶν τῆς κοινωνίας, ἐνῶ ἐξ ἄλλου ἐλαττοῦνται αἱ γεωργικαὶ χεῖρες ἐπὶ μεγάλῃ ζημίᾳ τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἀνώτατα ἐπαγγέλματα, καὶ μάλιστα τὰ νομικὰ καὶ τὰ ἱατρικά, ἐπὶ ἤλθεν ὑπερπλεονασμὸς καὶ ἀπειλεῖται καὶ ἐκεῖθεν κοινωνικὸν ζήτημα, ὅπως τοῦτο συνέβη καὶ ἐν Σουηδία, ἂν δὲν ἀπατώμα.

Ὅλα ταῦτα τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ ἀτοπήματα τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας ἔρχεται νὰ θεραπεύσῃ, μεταξὺ ἄλλων, τὸ Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον τοῦ νόμου περὶ Διοικήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἐνα δεύτερον γνώρισμα τοῦ νόμου τούτου, ὅχι ὀλιγώτερον σπουδαῖον τοῦ Ἀνωτάτου ἐκείνου Συμβουλίου, εἶνε ὁ

ΛΕΝΕ, καὶ πολὺ δικαίως, πῶς ἡ πειρὸς μεγάλη ἀρετὴ πού μπορεῖ νὰ χαρίσῃ ὁ Θεὸς σὲ τὸν ἄνθρωπον εἶνε ἡ ἐπιμονή. Εἶνε σχετικὰ εὐκόλο νὰ ἐμμελῇ κανένας σὲ μιὰ ἐργασία πού αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν εἶνε ἐνδιαφέρουσα καὶ ἐπισύρει τὴν προσοχὴν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ τῆς ὁποίας τ' ἀποτελέσματα γίνονται ἀμέσως ἀντιληπτά. Ἀλλὰ εἶνε πολὺ διαφορετικὸ νὰ ἐμμελῇ κανεὶς σὲ μιὰ ἐργασία πού, μολοντί ἐνδιαφέρει ὁρίσιμους ἄνθρωπους, ἐν τούτοις δὲν προσελκύει τὸ πολὺ κοινόν, σὲ μιὰ ἐργασία τῆς ὁποίας τ' ἀποτελέσματα ἀναφαίνονται πολὺ σιγά, οἱ κόποι πολὺ μεγάλοι, καὶ, κατὰ τὰ φαινόμενα, ἀκαρποί.

Τοῦ τελευταίου τούτου εἰδους εἶνε καὶ ἡ ἐργασία πού γίνεται, τόσο στὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ σὲ πολλὰς ἄλλας χώρας, μὲ σκοπὸ τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας στὴ βιομηχανίαν κυρίως δὲ τὴ συμπλήρωσιν τῆς μορφώσεως τῶν νέων ἐκείνων πού ἐγκατέλειψαν πολὺ ἑνωρὶς τὸ σχολεῖο καὶ κερδίζουν τὰ «πρὸς τὸ εἶν» στὴ βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον.

Ἐκεῖνοι πού βρίσκονται στὴν κατηγορίαν αὐτὴν θὰ καταλαβαίνουν, νομίζω, τί σημαίνει ν' ἀφήσῃ κανεὶς τὸ σχολεῖο καὶ ὅλο τὸ σχετικὸ περιβάλλον, γιὰ νὰ ριφθῇ στὴν ταραχὴ τοῦ ἐμπορίου καὶ βιομηχανικοῦ κόσμου, προτοῦ ἀκόμη ἀναπτυχθῇ πλῆρως αἱ διανοητικαὶ του ἱκανότητες καὶ ὅταν ἡ ὅλη στάσις τοῦ στή ζωὴν εἶνε ἀκόμη ἄωρη. Αἱ σχολικαὶ ἐντυπώσεις προσκρούουν ἑξαφνα στὴ σκληρὰ — ἀλλ' ἀπαράτητη — πειθαρχία τῆς ζωῆς, στὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια τοῦ βιομηχανικοῦ κόσμου.

Ἡ περίοδος αὐτὴ τῆς ζωῆς τῶν νεαρῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῆς βιομηχανίας — δηλαδὴ ἡ ἀπὸ τῶν 14 μέχρι 18 ἐτῶν ἡλικία — εἶνε ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ πνεῦμα τῶν εἶνε πειρὸ ἐπιδεκτικὸ ἐντυπώσεων, πειρὸ εὐπλάστο καὶ πειρὸ ἱκανὸ ν' ἀναπτυχθῇ πρὸς τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν. Ἀποτέλεσμα τῆς συγχρόνου βιομηχανικῆς ὀργανώσεως εἶνε πῶς ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν νέων ἐργατῶν παραλείπεται συχνά, πρὸς ζημίαν τοῦ ατόμου καὶ τῆς κοινωνίας συνάμα.

Τὸ πρόβλημα τῆς παροχῆς μορφωτικῶν εὐκολιών στοὺς ἐφήβους πρέπει, γιὰ νὰ λυθῇ ἐπιτυχῶς, νὰ τύχῃ συντόμου καὶ ἐπιστημονικῆς μερίμνης εἶνε ζήτημα ὑψίστης σπουδαιότητος γιὰ τὸν πολιτισμὸν μας τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, γιὰ τὴν Ἑλλάδα δέ, ὅπως φαντάζομαι πῶς θὰ παραδέχεται κι' ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἑργατικοῦ καὶ Ἀγροτικοῦ

Κόμματος κ. Ἀλέξ. Παπαναστασίου, εἶνε ζήτημα ὑπάρξεως γιὰ τὴ βιομηχανικὴ τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἐποχὴ μας εἶνε ἐποχὴ βιομηχανική, ὅχι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐποχὴ μηχανική — εἶνε μιὰ ἐποχὴ στὴν ὁποία κάθε κλάδος τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου τείνει νὰ μηχανοποιηθῇ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερον. Ἡ μηχανὴ ἀποκτὰ πρωτεύοντα ρόλο στὸν πολιτισμὸν μας, ἀντικαθιστᾷ τὴ βιοτεχνίαν καὶ παίρνει τὴ θέσιν τῆς πειρὸς ἐνδιαφεροῦσης χειρωνακτικῆς ἐργασίας. Τὸ σύστημα αὐτό, ἐάν δὲν τύχῃ καταλλήλου διαχειρίσεως, μπορεῖ νὰ ἐπηρεάσῃ δυσμενῶς τὸ ἀνθρώπινο ὄντιον τῆς βιομηχανίας.

Πρέπει λοιπόν, γιὰ νὰ μὴ σημειωθῇ φθορὰ τοῦ χαρακτήρος, τῆς θελήσεως καὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐργάτου, νὰ ἐξεύρωμα κάποιο ἐκπαιδευτικὸ σύστημα, νὰ δημιουργήσωμα κάποιο ἐκπαιδευτικὸ περιβάλλον ἱκανὸ νὰ δώσῃ στοὺς νέους, κατὰ τὰ πρώτα ἔτη τῆς βιομηχανικῆς τῶν ἐργασιῶν, τ' ἀδιαφιλονίκητα ἐκεῖνα πλεονεκτήματα, πού ἀπορρέουν ἐκ τῆς παρακολουθήσεως μιᾶς σειρᾶς σπουδῶν. Εἶνε, φυσικὰ, ἀνάγκη αἱ σπουδαὶ αὐταὶ νὰ βοηθήσουν τὸ νέο στὴ μέλλουσα σταδιοδρομία του.

Ἐπάρχουν ἤδη στὴ χώρα μας διάφοροι ὀργανώσεις — ὅπως ὁ «Παρνασσός», οἱ Κρατικοὶ σιδηρόδρομοι κ. ἄ. — πού ἐργάζονται γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ. Ἐχουν τεθῇ σ' ἐφαρμογὴ διάφορα συστήματα πού τείνουν νὰ δημιουργήσουν τὰς ἐκπαιδευτικὰς αὐτὰς εὐκολίας καὶ νὰ πληρώσουν τὸ μέγα κενὸν τῆς παιδείας μας, πού γίνεται ὀλοένα καὶ πειρὸ αἰσθητὸ μὲ τὴν πρόοδο καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῆς συγχρόνου βιομηχανίας.

Τὸ Κράτος εἶνε ἀλήθεια πῶς ἐνδιεφέρθη μέχρι σήμερα, σὲ περιορισμένο μόνον μέτρο, γι' αὐτὸ τὸ σύστημα. Ὁ ἐκλεκτὸς μου φίλος Διευθυντὴς τῆς Ἑργασίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας κ. Α. Ζάκκας, πού γνωρίζει ἐπαρκῶς τὰ πολὺπλοκα καὶ πολυπλά προβλήματα τῆς βιομηχανίας, πρέπει νὰ ἐννοήσῃ τὴ σημασία κάθε κινήσεως σχετικῆς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἐργάτου, καὶ νὰ πρωτοστατήσῃ γιὰ τὴ θετικὴ καὶ μεθοδικὴ αὐτῆς ἐπιτυχία. Καὶ ὅχι μόνον τοῦτο· πρέπει καὶ ἡ Κυβέρνησις — ἀφοῦ πραγματικὰ ἀκολουθεῖ φιλεργατικὴ πολιτικὴ — νὰ ἐπωφεληθῇ πάσης παρουσιαζομένης εὐκαιρίας, γιὰ εἶνε πρωτευούσης σημασίας γιὰ τὸ Κράτος ν' ἀναπτυχθῇ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο ἡ προσωπικότης ἐκάστου τῶν ἀτόμων πού ἀποτελοῦν τὸ Ἔθνος. Μ'

θεραπεύει τῶν. Διότι κανὲν Συμβούλιον δὲν ἠσχολήθη ποτὲ σοβαρῶς περὶ τοιούτων πραγμάτων. Τὸ τῶς τοιούτων ἀπερροφήθη πάντοτε ἀπὸ διοικητικὰ καθήκοντα. Τὸ δὲ ἀπαράτητον τῆς ἱδρύσεως ἑνὸς τοιούτου Συμβουλίου καταφαίνεται ἀπὸ τὸ κατάντημα τῆς σημερινῆς μας ἐκπαιδεύσεως, τὸ ὁποῖον γνωρίζομεν ὅλοι.

Σ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Γερουσιαστὴς

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟ

ΚΑΘΕ τόσο, καὶ στὸν καθημερινὸ καὶ στὸν περιοδικὸ τύπο, γίνεται λόγος γιὰ τὸν ἀναλφαριθμητισμὸν πού μαστίζει τὴν Ἑλλάδα, σὲ τρόπο πού ἔχει δημιουργηθῇ ἡ γνώμη πῶς περισσότεροι ἀπὸ τοὺς μισοὺς Ἕλληνες δὲν ξέρουν ἀνάγνωσιν καὶ γραφῇ.

Χωρὶς νὰ ὑποστηρίξω πῶς τὰ πράγματα εἶνε ρόδινα, θὰ ἤθελα μὲ ὅσο τὸ δυνατόν ἀκριβέστερα στοιχεῖα νὰ γνωρίσουμε τὴν πραγματικὴν μας κατάστασιν, κι' ἔτσι ἀσφαλέστερα νὰ ζητήσουμε τὰ μέτρα πού θὰ διορθωθῇ.

Θὰ ἐξετάσουμε τὸν ἀναλφαριθμητισμὸν σὲ δύο στάδια, στὸ στάδιο πού περιλαμβάνει ὅλους τοὺς κατοίκους πού πρέπει νὰ ξέρουν γράμματα, δηλ. τὴν ἡλικία ἀπὸ 7 χρονῶν καὶ ἀπάνω, καὶ τὸ στάδιο τῆς σχολικῆς ἡλικίας (7 — 12 χρονῶν).

Σύμφωνα μὲ τὴν ἀπογραφή τοῦ 1928, οἱ κάτοικοι πού ἔχουν ἡλικία ἀπὸ 7

Ἡλικία	Πληθυσμός	Ἀγράμματοι
13 — 14	262.488	55.359
15 — 19	693.619	205.596
20 — 24	547.875	173.767
25 — 29	518.142	180.073
30 — 34	382.737	152.526
35 — 39	375.185	170.808
40 — 44	326.635	165.455
45 — 49	312.891	162.027
50 — 54	275.408	151.530
55 — 59	208.917	118.724

Ὅσο μεγαλώνει ἡ ἡλικία, τόσο οἱ ἀγράμματοι γίνονται περισσότεροι, καὶ ἀντίστροφα, ὅσο μικραίνει, τόσο γίνονται λιγώτεροι οἱ ἀγράμματοι. Αὐτὸ σημαίνει πῶς χρόνι μὲ τὸ χρόνο παρατηρεῖται στὴν παιδείαν σταθερὴ βελτίωση.

Ἡ βελτίωση εἶνε πολὺ πειρὸ μεγαλειότερη, καὶ φαίνεται πειρὸ καλλίτερα στὴ σύγχρονον σχολικὴν ἡλικία.

Στὴν αἰτιολογικὴ ἐκθεσὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν νομοσχεδίων πού κατατεθῇ κανε στὴ Βουλὴ τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1929, τὸ ποσοστὸ τῶν παιδιῶν πού δὲν φοιτοῦν σὲ σχολεῖα, ἂν καὶ ἔχουν τὴ σχολικὴ ἡλικία, ἀνεβάζεται σὲ 19,4 %. Ὑπολογίζονται σὲ 933.000 τὰ παιδιά πού ἔχουν ἡλικία 7 — 12 χρονῶν, καὶ σὲ 751.933 ὅσα φοιτοῦν σὲ σχολεῖα. Οἱ ἀριθμοὶ ὅμως αὐτοὶ δὲν εἶνε πραγματικοί — βρεθήκαμε μὲ ὑπολογισμό —, γιὰτὶ δὲν εἶχαν δημοσιευθῇ ἀκόμα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1928.

Τὸ Μάη τοῦ 1928 πού γίνηκε ἡ ἀπογραφή, ἐπὶ ὀλικοῦ πληθυσμοῦ 6.204.684

ἀλλὰ λόγια τὸ συμφέρον τῆς χώρας ἀπαιτεῖ νὰ γίνῃ πᾶν τὸ δυνατόν γιὰ τὴν πρόοδο τῆς ἐθνικῆς εὐημερίας καὶ τῆς βελτιώσεως τοῦ ἠθικοῦ ἐπιπέδου τῶν πολιτῶν νὰ γίνῃ δὲ κατὰ βάθος μὲ μεθοδικότητα καὶ μὲ ἀδιάλειπτον ἐνεργητικότητα, χωρὶς ἀβδηρητικὰ συζητήσεις καὶ ἀτέρμονες σχολαστικότητες ἀπὸ τὰς ὁποίας πάσχουμε, δυστυχῶς, χρόνια καὶ χρόνια τώρα.

ΓΕΩΡ. ΒΟΛ. ΠΟΓΓΗΣ

χρονῶν καὶ ἀπάνω εἶνε 5.179.402 (2.552.440 ἀρσενικοὶ καὶ 2.626.962 θηλυκοί). Οἱ ἀγράμματοι γιὰ τὶς ἴδιες ἡλικίες ἀνέρχονται σὲ 2.057.117 (591.460 ἀρσενικοὶ καὶ 1.465.657 θηλυκοί).

Ἀπὸ τοὺς κατοίκους 148.464 (62.662 ἀρσενικοὶ καὶ 85.802 θηλυκοί) δὲν ἐδῆλωσαν ἂν ξέρουν ἢ ὅχι γράμματα. Ἀν πάρουμε πῶς ἀπ' αὐτοὺς εἶνε ἐγγράμματοι μόνον οἱ μισοί, θάχομε ἀγράμματοι 2.057.117 — 74.232 = 1.981.885 (560.129 ἀρσεν. καὶ 1.422.756 θηλ.). Τὸ ποσοστὸ λοιπὸν τῶν ἀγράμμάτων ἐπὶ τῶν κατοίκων εἶνε 38 %, ἢ τοῖς 21,9 % γιὰ τοὺς ἀρσενικοὺς καὶ 54,1 % γιὰ τοὺς θηλυκοὺς.

Τὸ ποσοστὸ βέβαια αὐτὸ εἶνε ἀρκετὰ μεγάλο. Πάντα ὅμως εἶνε μικρότερο ἀπ' ὅ,τι γενικά πιστεύεται.

Χαρακτηριστικὴ εἶνε ἡ κλίμακα πού ἀκολουθεῖ ὁ ἀναλφαριθμητισμὸς στὶς διάφορες ἡλικίες, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸν ἀκόλουθο πίνακα:

Ἀναλογία ἀγράμμάτων ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ	Ἀντίστοιχο ἔτος γεννήσεως
21 %	1915 — 1914
29,6%	1913 — 1909
31,7%	1908 — 1904
24,7%	1903 — 1899
39,8%	1898 — 1894
45,5%	1893 — 1889
50,6%	1888 — 1884
51,7%	1883 — 1879
55 %	1878 — 1874
56,8%	1873 — 1869

κατοίκων, τὰ παιδιά 7 — 12 χρονῶν ἦταν 701.931. Τὸ Δεκέμβρι τοῦ 1928 οἱ κάτοικοι ἦταν 6.253.000. Κατ' ἀναλογίαν τὰ παιδιά θὰ ἦσαν 707.397. Πέρομε τὸν πληθυσμὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1928 γιὰ νὰ συγκρίνομε μὲ τοὺς μαθητὰς πού εἶχαν ἐγγραφῇ στὰ σχολεῖα τὸ σχολικὸ ἔτος 1928 — 29, γιὰτὶ αὐτοὺ τοῦ ἔτους ἔχομεν τὰ ἀκριβῆ στοιχεῖα.

Εἶχαν γραφῇ τὸ ἔτος αὐτό: 1) στὰ δημόσια δημοτικὰ σχολεῖα 622.548 μαθητὰς, 2) στὰ ἰδιωτικὰ καὶ τὰ ξένα δημοτικὰ σχολεῖα 24.252, καὶ 3) στὴν ἀ' καὶ β' τάξιν τοῦ ἑλληνικοῦ, πού ἀντιστοιχοῦσαν μὲ τὴν ε' καὶ στ' τοῦ δημοτικοῦ, 33.450, ἥτοι εἶχαν γραφῇ ἐν ὅλῳ 680.250 μαθητὰς. Ἀφοῦ τὰ παιδιά 7 — 12 χρονῶν ἦσαν 707.397 καὶ εἶχαν ἐγγραφῇ σὲ σχολεῖα 680.250, εἰμὲν ἐξω ἀπὸ τὸ σχολεῖο 27.147 παιδιά, ἥτοι τὰ 3,8%. Τὸ ἐξαγόμενον αὐτὸ θὰ ἦταν ἀπόλυτα ἀληθινὸ, α) ἂν τὰ παιδιά πού εἶχαν ἐγγραφῇ σὲ σχολεῖα εἶχαν ὅλα ἡλικία 7 — 12 χρονῶν καὶ β) ἂν ἡ ἀπογραφή ἦταν σωστὴ. Ὅσο γιὰ τὸ δεύτερον εἰμάστε ὑποχρεωμένοι νὰ τὸ δεχθῆτε σωστό, γιὰτὶ μὲ βάση αὐτὴ τὴν ἀπογραφή κανονίζονται ὅλες οἱ ἐπισημες πράξεις. Ἡ ἡλικία ὅμως τῶν παιδιῶν δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε πῶς ἦσαν ὅλων 7 — 12 χρονῶν. Ἀσφαλῶς εἶχαν ἐγγραφῇ στὰ σχολεῖα καὶ μὲ μεγαλιότερη ἡλικία, κι' ἔτσι αὐξάνει ὁ ἀριθμὸς τῶν παιδιῶν 7 — 12 χρονῶν πού εἶχαν ὑποχρέωση νὰ γραφοῦν σὲ σχολεῖα καὶ δὲν γραφθήκαμε. Πῶς εἶνε αὐτὰ, δὲν ξέρομε. Πάντα ὅμως, ὁσαδήποτε

κι' ἂν εἶνε, δὲν μποροῦν ν' ἀλλοιώσουν αἰσθητὰ τὸ ποσοστὸ πού βρήκαμε.

Καὶ μία τελευταία παρατήρησις. Ἐπὶ 193.833 παιδιῶν πού γράφονται στὴν α' τάξιν τοῦ δημοτικοῦ, φθάνουν στὴν στ' μόνο 48.045, δηλ. 145.788 παιδιά φεύγουν στὶς ἐνδιάμεσες τάξεις.

Συγκεκριαζόμενος ὅσα εἴπαμε, μποροῦμε νὰ βγάλουμε τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα:

1) Ἡ ἀναλογία τῶν ἀγράμμάτων εἶνε μικρότερη ἀπὸ ὅ,τι παριστάνεται, πάντα ὅμως ἀρκετὰ μεγάλη.

2) Μὲ τὰ σημερινὰ μέσα πού διαθέτει ἡ ἐκπαίδευσις, τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀγραμματοσύνης πρέπει νὰ περιμένομε ἀπὸ τὸ θάνατον τῶν ἡλικιωμένων πού εἶνε οἱ πειρὸ ἀγράμματοι, καὶ ἀπὸ τὴν αὐξηση τῶν παιδιῶν 7 — 12 χρονῶν πού θὰ φοιτοῦν στὰ σχολεῖα.

3) Τὸ δημοτικὸν σχολεῖο, σχετικὰ μὲ τὴν ὑποχρεωτικὴ φοίτησιν, κάνει ἀπάνω κατὰ τὴ δουλειὰ του.

4) Τὰ δύο σημεία πού πρέπει νὰ ἐπισύρουν τὴν προσοχὴ τῆς Πολιτείας περὶ ὑποχρεωτικῆς φοίτησιν, κάνει ἀπάνω κατὰ τὴ δουλειὰ του.

4) Τὰ δύο σημεία πού πρέπει νὰ ἐπισύρουν τὴν προσοχὴ τῆς Πολιτείας περὶ ὑποχρεωτικῆς φοίτησιν, κάνει ἀπάνω κατὰ τὴ δουλειὰ του.

4) Τὰ δύο σημεία πού πρέπει νὰ ἐπισύρουν τὴν προσοχὴ τῆς Πολιτείας περὶ ὑποχρεωτικῆς φοίτησιν, κάνει ἀπάνω κατὰ τὴ δουλειὰ του.

4) Τὰ δύο σημεία πού πρέπει νὰ ἐπισύρουν τὴν προσοχὴ τῆς Πολιτείας περὶ ὑποχρεωτικῆς φοίτησιν, κάνει ἀπάνω κατὰ τὴ δουλειὰ του.

4) Τὰ δύο σημεία πού πρέπει νὰ ἐπισύρουν τὴν προσοχὴ τῆς Πολιτείας περὶ ὑποχρεωτικῆς φοίτησιν, κάνει ἀπάνω κατὰ τὴ δουλειὰ του.

4) Τὰ δύο σημεία πού πρέπει νὰ ἐπισύρουν τὴν προσοχὴ τῆς Πολιτείας περὶ ὑποχρεωτικῆς φοίτησιν, κάνει ἀπάνω κατὰ τὴ δουλειὰ του.

4) Τὰ δύο σημεία πού πρέπει νὰ ἐπισύρουν τὴν προσοχὴ τῆς Πολιτείας περὶ ὑποχρεωτικῆς φοίτησιν, κάνει ἀπάνω κατὰ τὴ δουλειὰ του.

ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

ΑΙ ιδέαι της σκοπιμότητος συνετέλεσαν εις την ωφελιμιστικήν παρατήρησιν του έγκλήματος ως κοινωνικού φαινομένου, εις την παρακολούθησιν της πορείας του και εις την εξεύρεσιν των μάλλον καταλλήλων μέσων περιστολής του.

Η κατεύθυνσις αυτή, έκδηλουμένη ως ανάγκη έπιτακτική προσηκούσης κοινωνικής άμύνης κατά το ρεύματος της έγκληματικότητας, παρέσυρε τας αντίστασεις και των μάλλον ορθοδόξων έπιστημόνων των προσηλωμένων εις την ήθικην άποψιν της ποινικής λειτουργίας, ολίγες ήναγκάσθησαν να δεχθούν τον διχασμόν των ποινικών μέσων εις τας κυρίως καλούμενας ποινάς και τὰ έξασφαλιστικά μέτρα.

Εις τας πρώτας, ο ήθικός χαρακτήρ της άναποδόσεως έξακολουθεί να κυριαρχή, ενώ τὰ δεύτερα συμπληρώνουν τας πρακτικάς απαιτήσεις διά καθαράς ωφελιμιστικής αντιμετώπισεως του έγκληματικού φαινομένου.

Η σύγχρονος αυτή έπιστημονική πραγματικότητα, κατά μὲν την 'Ιταλικήν θετικήν Σχολήν δὲν άποτελεί εἰμὴ ένδιάμεσον σταθμόν τείνοντα πρὸς τὴν πλήρη έπικράτησιν των άρχων της, αἰτινες μετατρέπουν τὴν ποινικὴν λειτουργίαν εἰς καθαρὰν κοινωνικὴν θεραπευτικήν, κατά δὲ τὴν κρατοῦσαν άποψιν, άποτελεῖ έπιτυχὴ άρμονίαν των ήθικῶν καὶ ωφελιμιστικῶν τάσεων, τὰς οποίας παραλλήλως τὸ Κράτος διά της ποινικής λειτουργίας επιδιώκει.

Εκεῖ όπου ἡ ωφελιμιστικὴ κατεύθυνσις φαίνεται πλήρως έπικρατοῦσα εἶνε τὸ πεδίον της παιδικῆς έγκληματικότητος, όπου ἡ ιδέα της βελτιώσεως διαγράφει τὴν έννοιαν της ήθικῆς εὐθύνης καὶ τὴν αντικαθιστᾷ διά της έννοιᾶς της ατομικῆς διαπαιδαγωγήσεως.

Εἰς τοῦτο συνετέλεσεν ἡ καταπληκτικὴ αὐξήσις της έγκληματικότητος των ανηλικῶν, ήτις έπιβάλλει τὴν μάλλον πρόσφορον κοινωνικὴν άμυναν, ενώ συγχρόνως ἡ ιδέα τοῦ δυνατοῦ μῆς άποτελεσματικῆς άναμορφωτικῆς προσπάθειας άνατρέπει τὰς προκαταλήψεις των ύποστηρικτῶν της ήθικῆς εὐθύνης.

Υπὸ τὴν έπήρειαν της έπιστημονικῆς αὐτῆς τάσεως ήτις έξεδηλώθη εἰς τὰς πλείστας ξένας νομοθεσίας, υπεβλήθη καὶ παρ' ἡμῖν σχέδιον νόμου περί δικαστηρίων ανηλικῶν, τὸ όποῖον εἰσάγει τὸ πρῶτον ἐν 'Ελλάδι κανόνες

στηριζόμενους εἰς τὰς κρατούσας ἐπὶ τοῦ θέματος νεώτερας ιδέας.

Η πρὸς τὴν Γερουσίαν αἰτιολογική έκθεσις τοῦ άνωτέρω νομοσχεδίου άναγνωρίζει ὅτι μόνον «ή λήψις μέτρων άναμορφωτικῶν καὶ σωφρονιστικῶν συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὴν ιδιοσυγκρασίαν τοῦ ανηλίκου εἶνε ικανὴ νὰ έπιφέρῃ τὴν ήθικὴν διόρθωσιν τούτου καὶ νὰ προλάβῃ τὴν επανάληψιν τοῦ έγκλήματος».

Καὶ περαιτέρω προσθέτει: «Εν τῇ δίκῃ ενός παιδιοῦ, εκείνο τὸ όποῖον ένδιαφέρει εἶνε ὅχι τόσον ἡ πρᾶξις τὴν όποίαν πρόκειται νὰ τιμωρήσωμεν ὥσον ὁ ανήλικος τὸν όποῖον πρέπει νὰ διορθώσωμεν». Μὲ άλλας λέξεις άναγνωρίζεται ἡ κυριώδης άρχή της 'Ιταλικῆς Σχολῆς: οὐχὶ τὸ έγκλημα ἀλλὰ ὁ έγκληματίας.

Εἶνε ἀληθές ὅτι ἡ διατήρησις της άρχῆς της διακρίσεως διά τούς συμπληρώσαντας τὸ δωδέκατον έτος της ήλικίας των ανηλικους διαφυλάσσει τὴν άρχὴν της ήθικῆς εὐθύνης, ἀλλὰ καὶ τὰ κατ' αὐτοῦ ὅμως λαμβανόμενα σωφρονιστικά μέτρα έμψυχώνονται ἀπὸ τὴν ιδέαν της βελτιώσεως.

Οἱ νεώτεροι θεσμοὶ της άπροσδιορίστου καταδίκης καὶ της ὑπὸ ὄρον άπολύσεως προσδίδουν εἰς τὴν σωφρονιστικὴν προσπάθειαν καθαρὰν άναμορφωτικὴν τάσιν, ξένην πρὸς τὴν ιδέαν της άναποδόσεως. Συγχρόνως ἡ καθιέρωσις τοῦ θεσμοῦ της έπιτηρυμένης έλευθερίας ολοκληρώνει τὴν νομοθετικὴν μέριμναν, δεδομένου ὅτι αὕτη άποτελεῖ τὴν δοκιμασίαν της έπιτυχίας ἐξ ἧς έξαρτῶνται τὰ άποτελέσματα τοῦ ὅλου θεσμοῦ.

Επιμεληταὶ τοῦ ὑπὸ ἐπίβλεψιν ανηλικῶν δόον νὰ εἶνε οἱ γονεῖς τούτου, έφόσον δὲν άπέθανον ἢ δὲν εἶνε άνάξιοι, διότι άλλως χαλαροῦται ὁ δεσμός μεταξύ γονέων καὶ τέκνων, ὅστις έξασφαλίζει τὴν άρμονικὴν οικογενειακὴν ατμόσφαιραν έχουσας τόσῃν άγαθοποιῶν ἐπὶ τοῦ ανηλικίου έπιδρασιν.

Τὸ άρθρον 31 τοῦ έξεταζομένου νομοσχεδίου άποκλείει τὴν δημοσιότητα των συνεδριάσεων των δικαστηρίων των ανηλικῶν, τοῦτο ὅμως κατακρίνεται εἰς τὴν έκθεσιν τὴν ὑπὸ τοῦ Paul Khan συνταχθεῖσαν ἐπὶ τῇ βάσει της πείρας των δέκα πρώτων ἐτῶν της εφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ ἐν Γαλλίᾳ. Σημειώτέον ὅτι εἰς τὸ πρὸ διετίας ἐν Μιλάνῳ λειτουργοῦν δικαστήριον ανηλικῶν εἰσήχθη τὸ σύστημα της περιωρι-

σμένης δημοσιότητος.

Τὸ άρθρον 4 τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου προβλέπει τὴν τοποθέτησιν τοῦ άνισορρόπου, καθυστερημένου, ἢ νοσοῦντος ανηλικίου εἰς θεραπευτικὸν σανατόριον ἢ κλινικὴν, ἢ τοιαύτῃ ὅμως μοναδικῇ πρόνοιᾳ εἶνε ἴλιαν έλλειψης. Ὅπως ὁρθῶς ὁ Martire παρατηρεῖ, οἱ σύμμαχοι τοῦ παιδιοῦ δικαστοῦ εἶνε ὁ Ιατρός καὶ ὁ διδάσκαλος, ἢ Ιατρικὴ ὅμως έπικουρία δὲν καθορίζει πρὸς-ηκόντως εἰς τὸ προτεινόμενον σχέδιον.

Παθολογικαὶ έπιδράσεις ὀφειλόμεναι εἰς κληρονομικότητα άποτελοῦν τούς κυριάρχους παράγοντας της παιδικῆς έγκληματικότητος, μόνη δὲ ἡ έπιστημονικὴ Ιατρικὴ έρευνα εἶνε δυνατόν νὰ τούς καθορίσῃ προτεινόμενα συγχρόνως καὶ τὰ μέτρα της καταπολεμήσεώς της. Πρὸς τοῦτο άπαιτεῖται προηγουμένη Ιατρικὴ παρατήρησις, της οποίας τὰ συμπεράσματα ἐν εἰδῇ έκθέσεως δέον νὰ τίθενται ὑπ' ὄψιν εἰς τὸν μέλλοντα ν' άποφασίσῃ δικαστήν. Τὰ 'Ιδρύματα παρατηρήσεως τοῦ Moil λειτουργοῦντα κατὰ τρόπον αξιοθαύμαστον, δύνανται νὰ χρησιμεύσουν ὡς ὑπόδειγμα ἐν προκειμένῳ.

Αναγνωρίζον τὴς άπόλυτου ανάγκης της Ιατρικῆς συνεργασίας άποτελεῖ ἡ ὑποχρεωτικὴ παρουσία ενός ειδικοῦ ψυχιάτρου εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ δικαστηρίου των ανηλικῶν τοῦ Μιλάνου, ὅστις εἰς έκάστην ὑπόθεσιν καλεῖται ν' άναφέρῃ, διαρκούσης της συνεδριάσεως, τὰς Ιατροδικαστικὰς του έντυπώσεις.

Δὲν ἀρκεῖ δὲ μόνη ἡ προηγουμένη παρατήρησις, ἀλλὰ διά τούς παθολογικῶς βεβαρημένους ανηλικίους άπαιτεῖται ἡ ἴδρυσις ειδικῶν ασύλων όπου θὰ εἶνε δυνατὴ συστηματικὴ προσπάθεια πρὸς καταπολέμησιν των νοσηρῶν επιδράσεων, ήτις μόνη θὰ έπιτρέψῃ τὴν πραγματοποίησιν της έπιδικωκομένης ήθικῆς άναμορφώσεως, άλλως ἡ παραπομπή των εἰς κοινὸν θεραπευτήριον σημειώνει τὸ τέρας της κοινωνικῆς προστασίας, ἐκεῖ όπου θὰ έπρεπε νὰ έμφανίζεται ἡ άρχή της.

Ανεξαρτήτως ὅμως των άνωτέρω παρατηρήσεων, τὸ κυριώδες πρόβλημα ἐκ τοῦ όποῦ έξαρτᾶται ἡ έπιτυχία τοῦ ὅλου θεσμοῦ εἶνε ἡ εξεύρεσις καταλλήλων προσώπων εἰς τὰ όποια θὰ άνατεθῇ ἡ λειτουργία του. Τὸ ζήτημα τοῦτο άπασχολεῖ πανταχοῦ τούς ειδικούς, δι' ὅλους δὲ άποτελεῖ θέμα μοναδικῆς σημασίας.

Εἰς ἐσχάτως δημοσιευθεῖσαν μελέτην του, ὁ Clostermann γράφει: «Η άποκτικῆς καταλλήλων παιδικῶν δικαστῶν άποτελεῖ τὸ μάλλον φλέγον ζήτημα της ὅλης κατὰ της έγκληματικότητος των ανηλικῶν προσπάθειας». Ἄν δὲ διά τὴν Γερμανίαν καὶ τὰ λοιπὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη, όπου ἡ παράδοσις της συστηματικῆς έρεύνης των ἐν λόγω θεμάτων εἶνε δημιουργημένη, άναφαίνεται ἡ δυσχέρεια της τοιαύτης εξεύρεσεως, πόσον μεγαλειτέρα θὰ εἶνε αὕτη παρ' ἡμῖν, όπου μόνον ὡς άπομεμακρυσμένη ήχώ φθάνει κάποτε ἡ προκειμένη έπιστημονικὴ συζήτης. Τοιοῦτου εἶδους θεσμοὶ μεταφυτευόμενοι έξωθεν εἰς μίαν ατμόσφαιραν ελάχιστα καλὴν, θάπρεπε νὰ θεσπίσῃ πρὸ παντός λειτουργημένην έχουσαν άπόλυτον ανάγκην δικαστῶν έμψυχῶτων, οἵτινες θὰ προσδώσουν τὸν παλμόν της ζωῆς εἰς τὰς

νεκράς καὶ άγνώστους διατάξεις.

Ελέγχθη ὅτι οἱ μάλλον ακατάλληλοι ποινικοὶ δικασταὶ εἶνε οἱ άσχολούμενοι μὲ τὸ Ἀστικὸν Δίκαιον, διότι ἡ προσήλωσις εἰς τὴν έρμηνείαν καὶ εφαρμογὴν των διατάξεων ἐνὸς Κώδικος άφαιρεῖ κατ' ὀλίγον τὴν έλευθέραν πνοὴν της ζωῆς καὶ τούς μεταβάλλει εἰς καλῶς λειτουργούσας διανοητικὰς μηχανάς, άνικάνους ὅμως νὰ αἰσθανθοῦν τὴν ροὴν τοῦ αἰσθηματικοῦ ρεύματος ποῦ άποτελεῖ της ζωῆς τὸ περιεχόμενον.

Καὶ ἂν ἡ σκέψις αὕτη δύναται νὰ έκφρασθῇ διά τούς δικαστάς των ἐνηλίκων, ἡ ὁρότης της εἶνε άναμφισβήτητος προκειμένου διά παιδικούς δικαστάς, των όποῖων τὸ έργον τόσον άπομακρύνεται ἀπὸ τὴν έρμηνείαν ἐνὸς νεκροῦ κειμένου. Εφόσον δὲν ένδιαφέρει ἡ τιμωρία της πράξεως ἀλλ' ἡ διόρθωσις τοῦ ανθρώπου, ἡ κατανόησις μιᾶς ανθρωπίνης προσωπικότητος άποτελεῖ τὸ καθήκον τοῦ δικαστοῦ της.

Τὸ βλέμμα τοῦ παιδιοῦ δικαστοῦ πρέπει νὰ διεισδύσῃ εἰς τὰς πτυχὰς της έσωτερικότητος τοῦ ανηλικίου καὶ ν' άνιχνεύσῃ τὸ περιεχόμενον των ἔως ὅτου εὕρῃ τὴν συμπαθὴ έκείνην γωνίαν ήτις ένισχυομένη θὰ δημιουργήσῃ έστῖαν φωτεινὴν ήθικῆς εξουγιάσεως καὶ ψυχικῆς άναμορφώσεως.

Τὸ βάρος των γνώσεων της Δικονομίας άποτελεῖ κάποτε έπαχτὴ φόρτον έμποδίζοντα τὴν αναγκαίαν ελαστικότητα καὶ τὴν αἰσθηματικὴν ευαισθησίαν, τόσον άπαραιτήτους διά τὴν έπιτυχὴ έκτέλεσιν μιᾶς τοιαύτης προσπάθειας.

Διά τούς λόγους αὐτοὺς φρονοῦμεν ὅτι ἀναπόφευκτος προϋπόθεσις καὶ οὐσιώδης εγγύησις έπιτυχίας τοῦ προτεινόμενου θεσμοῦ εἶνε ἡ δημιουργία έντελῶς νέου δικαστικοῦ σώματος άποτελουμένου ἀπὸ νεαροῦς νομικούς, κατὰ τὸ άρθρον 1 § 4 τοῦ νομοσχεδίου, μέλλοντος νὰ δημιουργήσῃ ειδικὴν του παράδοσιν άσχετον πρὸς τὴν καθαρῶς νομικὴν νοστορίαν των λοιπῶν δικαστῶν καὶ ν' άποτελέσῃ πυρῆνα μελλοντικοῦ χωρισμοῦ της ἐν γένει Ποινικῆς Δικαιοσύνης.

Μόνον τότε τὸ πρόβλημα της παιδικῆς έγκληματικότητος θὰ εὕρῃ καὶ ἐν 'Ελλάδι μίαν πράγματι συγχρονισμένην λύσιν, ήτις δὲν θ' άποτελῆται ἀπὸ νεκράς καὶ παρανοημένης διατάξεις ἀλλ' ἀπὸ μίαν συνειδητὴν καὶ φωτεινὴν προσπάθειαν ὀργανωμένου αγῶνος κατὰ τοῦ κύματος της έγκληματικότητος.

ΗΛΙΑΣ ΓΑΦΟΣ

Δικηγόρος

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΑΝΤ. Κ. ΡΑΠΤΑΡΧΗ

ΟΔ. ΚΟΡΗΝ, 6—ΑΘΗΝΑΙ— ΤΗΛΕΦ. 71-42

Ἀναλαμβάνει πάσης φύσεως δικινὰς καὶ ποινικὰς υποθέσεις.

Εἰδικότης: Ἑμπορικὸν δίκαιον, Πτωχεύσεις, Έκκαθαρίσεις, Έταιρεῖαι, Οἰκονομολογικὰ ζητήματα.

Δίκτυον άναποκριτῶν έξωτερικοῦ δι' υποθέσεις Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ

ΤΑ ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΤΕΚΝΟΓΟΝΙΑ

[Συνεχίζοντες τὴν περὶ προστασίας της τεκνογονίας έρευνάν μας, ευχαρίστως δημοσιεύομεν κατωτέρω άρθρον τοῦ κ. Σ. Κασσαβέτη, οἵτινος ἡ γνώμη βαρύνει ἀπὸ ὀρισμένων απόψεων της συζητήσεως. Σ.Σ.]

ΕἶΝΕ ἀξία παντὸς ἐπαίνου ἡ διεύθυνσις της «Έργασίας» ἡ ὁποία έθεσεν εἰς δημοσίαν συζήτησιν τὸ περὶ προστασίας της τεκνογονίας θέμα, ὕψιστης κοινωνικῆς σπουδαιότητος. Ἡ ἀρξαμένη συζήτησις θὰ άποκαλύψῃ τὰ αἷτια της έλαττώσεως της τεκνογονίας καὶ θὰ ὑποδείξῃ τὰ μέσα πρὸς καταπολέμησιν αὐτῶν.

Εκ των σπουδαιωτέρων αἰτίων εἶνε καὶ τὰ αφροδίσια νοσήματα, περὶ τούτου δὲ θ' άσχοληθώμεν διὰ τοῦ παρόντος άρθρου μας.

Ἀπὸ τὰς ἀρχαῖς τοῦ 16 αἰῶνος, ήτοι ἔτη τινὰ μετὰ τὴν ἐμφάνισιν της συφιλίδος ἐν Εὐρώπῃ, ὁ Θεόφραστος Παρσέσσας έδιδασκεν ὅτι εἶδε παιδιὰ νὰ γεννῶνται φέροντα τὴν νόσον των γονέων των. Καὶ ἄλλοι δὲ άναφέρουν περιπτώσεις παιδιῶν γεννηθέντων μὲ τὴν σύφιλιν. Ἐν τούτοις αἱ ιδέαι παραμένουν συγκεχυμέναι μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 18ου αἰῶνος ὅτε εξηκριβώθη πλέον ὅτι τὸ έμβρυον δύναται νὰ λάβῃ τὴν μόλυνσιν ἐκ των γεννητῶρων αὐτοῦ.

Ὁ Fournier, ὁ Hutchinson, ὁ Wirchow καὶ ἄλλοι μεταγενέστεροι απέδειξαν καὶ έπιστοποίησαν τὴν κληρονομικότητα της συφιλίδος, ὥστε οὐδεὶς νὰ δύναται σήμερον νὰ τὴν άμφισβητήσῃ. Ἡ κατ' ἐξοχὴν κληρονομικὴ αὕτη νόσος φονεύει τὰ παιδιὰ εἰς αὐτὰ τὰ μητρικὰ σπλάγχχνα πρὶν ἀκόμη ἀνοίξουν τούς ὀρθαλμούς των εἰς τὸ φῶς της ἡμέρας, ἐξ οὗ αἱ χιλιάδες άποβολαὶ ὀφειλόμεναι εἰς τὴν συφιλίδα. Ἀλλὰ μήπως καὶ τὰ βρέφη τὰ όποια γεννῶνται έχουσι καλυτέραν τύχην; Πολλὰ γεννῶνται νεκρά, άλλα άποθνήσκουν τὰς πρώτας ἡμέρας, άλλα ζοῦν μερικὸς μῆνας ἢ ἔτη καὶ ελάχιστα τέλος ξεφεύγουν ἀπὸ τὸν πρῶτον θάνατον διὰ νὰ άποτελέσουν τὴν χορείαν των σωματικῶς καὶ διανοητικῶς έκπληκτων, των αποζώντων εἰς βάρος των άλλων καὶ συντελούντων εἰς τὸν βαρβαρικὸν έκφυλισμόν της φυλῆς.

Μία πρόσφατος στατιστικὴ ὀφειλομένη εἰς τοὺς Dujol καὶ Laurent απέδειξεν ὅτι ἐπὶ 213 συφιλιδίων γυναικῶν αἰτινες συνέλαβον 563 φορές, παρουσιάστησαν τὰ ἐξῆς άποτελέσματα:

	ἀναλογ. ἐπὶ %
149 παιδιὰ ζῶντα ἢ άποθανόντα μετὰ τρεῖς μῆνας	26.47
139 γεννηθέντα νεκρά ἢ άποθανόντα πρὸ των τριῶν μηνῶν	24.69
190 άποβολαὶ	33.74
85 έμβρυα έμβεβρεγμένα	15.10

Αἱ 213 γυναῖκες ὀποβλήθησαν εἰς κανονικὴν άντισυφιλικὴν θεραπεία, καὶ μετ' αὐτὴν συλλαβοῦσαι 161 φορές, παρουσίασαν τὰ ἐξῆς άποτελέσματα:

	ἀναλογ. ἐπὶ %
148 παιδιὰ ζῶντα ἢ άποθανόντα μετὰ τρεῖς μῆνας	91.92
8 γεννηθέντα νεκρά (ἐξ ὧν 5 ἐκ δυστοκίας)	4.97
1 έμβρυον έμβεβρεγμένον	0.62

4 άποβολαὶ

2.59
Ἐχομεν ἐπομένως πλήρῃ τὴν ἀπόδειξιν της καταστρεπτικῆς επιδράσεως της νόσου ἐπὶ της τεκνογονίας. Ἐκ των 100 βρεφῶν μόνον 26 κατορθώνουν νὰ ζήσουν μέχρι τριῶν μηνῶν, ενώ τούναντιον μετὰ τὴν εφαρμοσθεῖσαν θεραπείαν ἡ θνησιμότης κατέρχεται ἀπὸ 74% εἰς 8,87%.

Ἡ άνωτέρω στατιστικὴ εἶνε πολὺ διδακτικὴ, διότι μᾶς άποδεικνύει τί δύναται νὰ έπιτελέσῃ ἡ θεραπεία, μὲς άποδεικνύει τί ὄπλον έχομεν εἰς χεῖρας μας ἀρκεῖ νὰ θελήσωμεν νὰ κάμωμεν καλὴν χρῆσιν.

Εἰς τὸ Συνέδριον της κληρονομικῆς συφιλίδος τὸ συγκληθὲν ἐν Παρίσις τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1925, ὁ άντιπροδισιακὸς ἐθνικὸς σύλλογος παρουσίασε μίαν στατιστικὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπὶ 1000 γεννήσεων ἐν Γαλλίᾳ, έχομεν τὰ ἐξῆς άποτελέσματα ὀφειλόμενα εἰς τὴν κληρονομικὴν συφιλίδα:

42 άποβολαί, 21 βρέφη γεννηθέντα νεκρά, 33 θανάτους μέχρις 1 έτους, 15 θανάτους ἀπὸ 1 μέχρι 15 ἐτῶν, ήτοι 111 θανάτους εἰς τὰς 1000 γεννήσεις ὀφειλόμενους εἰς τὴν σύφιλιν. Παρ' ἡμῖν ἡ ἀναλογία αὕτη ἴσως νὰ εἶνε μεγαλυτέρα, λόγω της μὴ συστηματικῆς καταπολεμήσεως.

Ἐτέρα αφροδίσια νόσος ἐκθρὸς της τεκνογονίας εἶνε ἡ βλεννόρροια. Ἐὰν ἡ σύφιλις εἶνε ὁ μέγας δολοφόνος των παιδιῶν, ἡ βλεννόρροια εἶνε ἡ νόσος ήτις κατ' ἐξοχὴν προκαλεῖ τὴν στέρωσιν λόγω έπιπλοκῶν. Ἐκ των οἰκογενειῶν αἰτινες στεροῦνται τέκνων τὰ 2/3 τὸ ὀφείλουν εἰς τὴν νόσον ταύτην.

Συνήθως ὁ πολλὸς κόσμος νομίζει τὴν νόσον ταύτην καλοήγη. Καὶ ἐν τούτοις ἔνεκα ταύτης πόσαι γυναῖκες δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ ὀποβληθοῦν εἰς ἐπιαικύνους καὶ ἐνίοτε θανατηφόρους χειρουργείας ἢ εἰνε ἡναγκασμένοι νὰ ὀποφέρουν κατ' ὄλην των τὴν ζωὴν, στερούμεναι συνάμα τὴν ἰκανότητα της τεκνογονίας ήτις πολλὰκις εἶνε ἀπαραίτητος διά τὴν ὑγείαν της γυναικός. Ἐὰν δὲ θελήσωμεν νὰ κάμωμεν τὸν κοινωνικὸν ἰσολογισμόν ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς, πληθυσμοῦ καὶ εὐρωστίας της φυλῆς, αἱ ζημίαι εἶνε ἀνυπολόγιστοι.

Πρὸς άποφυγὴν πάντων των άνωτέρω κακῶν πρέπει νὰ ληφθοῦν τὰ ἐξῆς μέτρα:

1) Νὰ καθιερωθῇ διά νόμου τὸ προγαμιαῖον πιστοποιητικὸν ὕψους.

Τὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ μέτρου τούτου εἶνε πολλὰ, ἐν τούτοις καὶ εἰς ἄλλα κράτη αἱ περισσότεραι γυναῖκες εἶνε ὑπὲρ τοῦ μέτρου, τὸν ὅποιον θὰ ὑπερβυμίζῃ εἰς τούς πάσχοντάς τὸ καθήκον νὰ μὴ παραμελοῦν τὴν θεραπείαν αὐτῶν, οὔτε νὰ συνάπτουν γάμους κατ' ὄν χρόνον ἀκόμη ὑπάρχει κίνδυνος μεταδόσεως της νόσου των.

2) Εἰς έκάστην μαιευτήριον καὶ βρεφοκομίῳ νὰ ὀπαρῇ τμήμα ειδικὸν των αφροδισίων νοσημάτων.

Θὰ μοῦ πῆτε πὸς ὑπάρχουν γονιοὶ ποῦ δὲν εἶνε μὲν εἰσποροὶ, ποῦ θὰ μπορούσαν ὅμως μὲ κάποιαν δική τους στενοχώρια νὰ στείλουν τὰ παιδιὰ τους σχολεῖο. Βέβαια, αὐτοὶ θὰ μπορούσαν νὰ έπηρεασθοῦν ἀπὸ τίς ποινὲς ποῦ έπιβάλλει ὁ νόμος, καὶ νὰ στείλουν τὰ παιδιὰ τους σχολεῖο, ὅπως τὰ στέλλουν καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀπὸ τούς πειὸ φτωχοὺς. Ἀλλὰ τί άποτελέσματα μπορεῖ νάχῃ ἡ φοίτησις τους μὲ τέτοιους ὅρους; Γυμνά, πεινασμένοι, ξεπόλυτοι, χωρὶς βιβλία, μὲ τί δύναμιν θὰ παρακολουθοῦν τὰ μαθήματα; Στὴν ψυχὴ των καταφρονεμένων αὐτῶν παιδιῶν,

ποῦ θέλοντας καὶ μὴ θὰ βλέπουν τὴ διαφορά τους ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδιὰ, τὰ χαρούμενα καὶ ζωηρά, δὲν θὰ γεννηθῇ πίκρα, καὶ δὲν θὰ σχηματισθῇ άσυνείδητα μέσα τους ἡ συνείδησις της αδικίας; Καὶ συμφέρει τὴν Πολιτείαν νὰ δημιουργῇ τέτοια ψυχολογία σ' ἓνα μεγάλο ἀριθμὸ παιδιῶν; Γι' αὐτὸ εἶπα πὸς ἡ φύσις τοῦ νόμου περί ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως δὲν εἶνε ὀρθή. Μαζὶ μὲ τίς ποινὲς ποῦ θὰ εἶχαν τὴ θέση τους γιὰ ὀρισμένο μόνον ἀριθμὸ άνοήτων γονέων, θάπρεπε νὰ θεσπίσῃ πρὸ παντός τὴν προστασία τοῦ παιδιοῦ.

ΧΡ. Β. ΛΕΦΑΣ

Μέχρι πρό των έτών, όποτε ή ιατρική ως άντισυφιλιτικά φάρμακα διέθετε μόνον τόν υδράργυρον και τόν Ιωδιούχον κάλι, φάρμακα όχι και τόσο δραστικά, πολλοί από τούς άφροδισιολόγους έφρόνουν ότι ό γάμος εις τούς συφιλιδικούς έπρεπε να άπαγορευθή. Σήμερον ούτε σκέψις πρέπει να γίνεται τοιούτου μέτρου, διότι ή σύγχρονος χημεία έθεσεν εις την διάθεσιν της ιατρικής φάρμακα δραστικώτατα, διά τών οποίων ή θεραπεία της νόσου κατέστη άσφαλεστέρα και συντομωτέρα.

Εις τά ειδικά τμήματα τών μαιευτηρίων θά εξετάζονται και θά υποβάλλωνται αι πάσχουσai έγγυοι εις θεραπείαν καθ' όλην την διάρκειαν της έγγυμοσύνης ή, προτιμότερον, πρό της συλλήψεως, όποτε θά ύπάρχη ό άπαιτούμενος χρόνος διά την τελείαν άποστείρωσιν του όργανισμου εκ της νόσου, ώστε τά μέλλοντα να γεννηθούν τέκνα να είνε υγιή.

Τά εκ τών συφιλιδικών γονέων γεννηθέντα τέκνα θά παρακολουθούνται υπό του τμήματος τούτου καθώς και υπό τών ειδικών τμημάτων τών βρεφοκομείων.

Εις τας άπόρους πασχούσας τά φάρμακα πρέπει να χορηγούνται δωρεάν.

3) Να επιδιωχθή ή διαπαιδαγώγησις τών γονέων, ούτινες πρέπει να μάθουν ότι όφείλουν να θεραπεύσουν τόν νόσημά των διά να άπαλλάξουν τά τέκνα αυτών από μίαν βαρείαν κληρονομίαν.

Σ. Χ. ΚΑΣΣΑΒΕΤΗΣ

Διευθυντής της Δερματο—'Αφροδισιολογικής κλινικής του Γαλλικού νοσοκομείου 'Αθηνών

Τας φωτογραφικας εμφανίσεις και μεγεθύνσεις σας εις τόν Φωτό —'Οπτικόν τμήμα του Φαρμακείου Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ ('Ομόνοια)

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ-ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ)
ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΜΑΝΩΛΑ
ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΡ. 37
(ΝΕΑ ΣΤΟΑ)

Α. Ε. Β. Ε. Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ & ΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡ. 51.250.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 18, ΤΗΛ. 4—25 & 7—43

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ: ΝΟΤΑΡΑ 48, ΤΗΛ. 2-87

ΤΜΗΜΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ:

Γενική 'Αντιπροσωπεία της SHELL Co (HELLAS) Ltd. — Έγκαταστάσεις εν Πειραιεί, Θεσσαλονίκη και Βόλφ. — Διαρκής παρακαταθήκη βενζινών, πετρελαίων (φωτιστικού και καύσεως), όρυκτελαίων, ασφάλτου, παραφίνης κλπ.

ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΟΔΟΧΙΚΟΝ:

'Αντιπροσωπεία τών 'Εταιρειών: Bell Telephone Manufacturing Co, Corn Products Refining Co, Société Marseillaise du Sulfur de Carbon, Pure Cane Malasses Co Ltd, Egyptian Salt & Soda Co Ltd.

ΤΜΗΜΑ ΟΔΟΠΟΙΗΣΕΩΣ:

Παρά τή τμήματι τούτω λειτουργεί ειδικόν τεχνικόν γραφείον διά την παροχήν πάσης πληροφορίας διά την χρησιμοποίησιν της ασφάλτου και διά τά σχετικά μηχανήματα εις πάντα αίτούντα.

Η ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ ΜΑΘΗΤΟΥ

Δ'

ΑΠΟ τας μη μεταδοτικές νόσους του σχολείου μνημονεύομεν την σ κ ο λ ι ω σ ι ν (παραμόρφωσιν της σπονδυλικής στήλης), ή οποία πρό του 1915 (κατά την δημοσιευθείσαν ήμετέραν στατιστικήν) ανήρχετο εις τά σχολεία μας εις 20 %, έκτοτε δέ φαίνεται αύξηθείσα λόγω τών πολεμικών συνθηκών και της προϊούσης έλαττωματικής διατροφής του λαού.

Αι δ ε ρ μ α τ ο θ ε ρ α π ε ι α ι είνε λίαν διαδεδομένα μεταξύ τών μαθητών. 'Η συχνότερα όλων είνε τόν κηρίον (impétigo) 50 % περίπου τών δερματικών νόσων. Τό άχώριον (κασιδα), εύτυχώς σπανίως άνευρίσκεται εις τόν σχολείον σήμερον, ως και αι τριχοφυτίαι. 'Επίσης ή ψώρα, συχνότατα άπαντωμένη κατά την πρώτην συρροήν και έγκαταστάσιν παρ' ήμιν τών προσφύγων, ήδη φαίνεται εξαλειφθείσα, ως και ή φθειρίσις.

Πρό δεκαπενταετίας ή ύπηρεσία άπασχολήθη πολύ μέ τόν έν Κρήτη άπαντώμενον έ κ φ υ μ α τ ή ς 'Α ν α τ ο λ ή ς (χανιώτικο bouton d'Orient). Διά της έμετινης δμωσ και τών ειδικών μέτρων έπετεύχθη ό περιορισμός του φοβερού αυτού δερματικού νοσήματος.

'Η ά τ ο μ ι κ ή έ ξ έ τ α σ ι ς τών μαθητών. Διά να εύρεθούν οι άρρωστοι μαθηταί, και ιδίως οι εις τόν προδρομικόν ή πρώτον στάδιον της νόσου εύρισκόμενοι, ανάγκη να ένεργήται κατά συχνά χρονικά διαστήματα ή λεγομένη άτομική ιατρική εξέταση του μαθητού και ή καταγραφή όλων τών πορισμάτων εις τόν ά τ ο μ ι κ ό ν δ ε λ τ ί ο ν υ γ ι ε α ς τ ο υ μαθητού. Αυτό είνε τόν σπουδαιότερον έργον του σχολιάτρου, και όλα τά κράτη προσπαθούν να πυκνώσουν τόν δικτυον τών σχολιάτρων και σχολικών νοσοκόμων, διά να κατορθώσουν να έπιτύχουν την ιατρικήν εξέτασιν όλου του άριθμού τών μαθητών.

Είνε γνωστόν μέ πόσην σπουδήν έγινεν ή έπιστράτευσις της 'Αμερικής κατά τόν μέγαν πόλεμον. 'Επειδή, λόγω της ραγδαίας εξέλιξεως των πραγμάτων και της μεγάλης ανάγκης να ένισχυθή ταχέως τó γαλλικόν μέτωπον, ήτο αδύνατον να εξέτασθούν ιατρικώς και καταμετρηθούν αναλόγως οι προσερχόμενοι έφεδροι, ή στρατιωτική άρχή διάταξε τας στρατολογικάς έπιτροπάς να συγκεντρώσουν τά άπαιτούμενα στοιχεία περί της Ικανότητος και της υγιεινής καταστάσεως τών προσερχομένων προς κατάταξιν εκ του σχολικού άτομικού δελτίου υγείας, και τοιουτοτρόπως έπέτυχέ την άρίστην και έπιστημονικωτάτην διαλογήν του έμψύχου υλικού.

'Η άτομική εξέτασις του μαθητού συνίσταται εις την ιατρικήν εξέτασιν της γενικής τούτου ιδιοσυστάσις, της όράσεως, άκοής, του στόματος, της ρινός, λαλιάς, τών δόντων, του φάρυγγος, λεμφατικού συστήματος, σκελετού, της σπονδυλικής στήλης, του δέρματος, τών πνευμόνων, της καρδιάς, κλπ. 'Η εξέτασις συμπληροῦται διά διαφόρων καταμετρήσεων, ειδικώς του αναστήματος, του βάρους και της θαλακτικής περιμέτρου, γινομένων δις του έτους. Τά εξαγόμενα της άτομικής εξέτασεως έπιτρέπουν εις τόν σχολιάτρον να διαιρέση τούς μαθητάς, αναλόγως της υγιεινής των καταστάσεως, εις τρεις κατηγορίας: υγιείς, υπό έπίβλεψιν και άρρώστους. Οι πρώτοι συνεχίζουν την φοίτησιν των εις τόν σχολείον κανονικώς, διά δέ τούς άρρώστους λαμβάνονται τά σχετικά μέτρα. Ειδοποιούνται οι γονείς και διαφωτίζονται επί τών κινδύνων που διατρέχουν τά παιδιά των, άν δέν γίνη θεραπεία της παθήσεως και, έν περιπτώσει υλικής άπορίας, οδηγούνται εις τόν μαθητικόν ιατρείον υπό της σχολικής νοσοκόμου, όπου θεραπεύονται δωρεάν. Περισσότεραν φροντίδα άπαιτεί ή κατηγορία των υπόπτων ή υπό έπίβλεψιν μαθητών. Τοιούτοι είνε όλοι οι άσθενείς, καχεκτικοί και παρουσιάζοντες άδενοπαθείας (οί χοιραδικοί, προφυματικοί τών παλαιών ιατρών, κ. ο. κ.). Αυτοί πρέπει να παρακολουθούνται συντόμως και να τίθενται υπό τούς καλλιτέρους όρους σιτισμού, άερισμού, άναπαύσεως, ώστε να άντιμετωπισθί ή έν λανθανούση καταστάσει και έτοιμη να έκδηλωθί εις πρώτην έξασθένησιν του όργανισμού νοσηρά προδιάθεσις.

'Εν 'Ελλάδι ή πρώτη άτομική εξέτασις των μαθητών έγινεν ύποδειγματικώς έν 'Αθήναις. Κατόπιν έπεξετάθη επί ώρισμένου άριθμού μαθητών τών δημ. σχολείων 'Αθηνών, Πατρών, 'Ιωαννίνων και Θεσσαλονίκης και έσυνεχίσθη μέχρι της καταργήσεως της σχολιατρικής ύπηρεσίας (1926). 'Εκτοτε, μόνον έν 'Αθήναις και Πάτραις εξακολουθεί ένεργουμένη υπό τών έναπομεινάντων υγειονομικών έπιθεωρητών τών σχολείων και τιναν δημοτ. σχολιάτρων, άφιλοκερδώς εργαζομένων.

'Εφέτος, χάρις εις την νέαν όργάνω-

σιν του ιατρείου Βύρωνος του 'Ερυθρού Σταυρού, ήρχισεν εκ νέου ή ιατρική εξέτασις των μαθητών των ένταύθα σχολείων.

'Ιδρυθέντος δηλ. έν τώ Ιατρείω τούτω Κέντρου Κοινωνικής 'Υγιεινής, καταρρώθη τρίς της εβδομάδος να γίνεται εις αυτό ή εξέτασις υπό των δημοτικών σχολιάτρων, μέ την βοήθειαν του λίαν έξησκημένου προσωπικού των 'Αδελφών του 'Ερυθρού Σταυρού και τών μαθητρίων της Δημοσίας Σχολής 'Επισκεπτρίων Νοσοκόμων, αι όποίαι άσκοούνται εις την Σχολικήν 'Υγιεινήν εκεί.

'Η ιδική μας εξέτασις, καθ' όν τρόπον ώργανώθη υπό της ύπηρεσίας του 'Υπουργείου Παιδείας, είνε λίαν λεπτομερής. Περιλαμβάνει 4 τμήματα. Εις τόν πρώτον, γίνονται αι μετρήσεις του αναστήματος, βάρους και θαλακτικής περιμέτρου τών παιδιών, εις τόν δεύτερον ή ιατρική εξέτασις των διαφόρων όργανικών συστημάτων, εις τόν τρίτον εξετάζεται ή άκοή και ή όράσις, και εις τόν τέταρτον ό σπληνικός δείκτης δι' έλonoσίαν και ό παρασιτολογικός τοιοῦτος. Αι εξέτασεις αῦται συμπληροῦνται, έφ' όσον είνε άνάγκη, υπό άκτινολογικών ή άλλης φύσεως τοιούτων, αναλόγως. 'Η εξέτασις αῦτη ήρχισε την 1 Μαρτίου έ. έ. και θέλει περιλάβει όλα τά σχολεία Βύρωνος, Καισαριανής, Γούβας και Παγκρατίου, ήτοι περί τούς 5000 μαθητάς, θέλει εξακολουθήσει μέχρι τέλους του σχολικού έτους και συνεχισθί τόν 'Οκτώβριον. Οι ειδικοί, που την έπεσκέφθησαν, υγειονόγοι της Κοινωνίας των 'Εθνών, έκφράζονται λίαν έπαινετικώς, τοσοῦτον μάλλον, όσον, χάρις εις τόν 'Ερυθρόν Σταυρόν, τούς άφιλοκερδώς προσφερθέντας να εργασθούν πέντε δημοτ. σχολιάτρους 'Αθηνών και τας 'Αδελφάς της έπισήμου Σχολής του 'Υπουργείου της 'Υγιεινής, οὔδεμία δαπάνη άπητήθη εκ μέρους του 'Υπουργείου Παιδείας. 'Επίσης τόν 'Υπουργείον 'Υγιεινής προθύμως προσέφερεν ένα πλήρες άνθελονοσιακόν συνεργείον διά την ειδικήν ταύτην εξέτασιν των μαθητών.

Οι εκ της εξέτασεως άποδειχθέντες άρρωστοι μαθηταί παραπέμπονται προς θεραπείαν εις τά θεραπευτικά τμήματα του Ιατρείου Βύρωνος, οι σκολιατικοί εις τόν τμήμα της θεραπευτικής γυμναστικής του (Διδ.)λείου Γυμναστικής, κ. ο. κ.

Τελειώνοντες τόν άφορών τόν μαθητήν και την ιατρικήν του εξέτασιν κεφάλαιον, αναφέρομεν ότι εκ των διαφόρων καταμετρήσεων των συγκεντρουμένων εις τόν Παιδολογικόν 'Εργαστήριόν μας, έχει όρισθί ό αύξολογικός δείκτης της σωματικής εξέλιξεως του έλληνόπαιδός, ό όποιος προφανώς δύναται σπουδαίως να βοηθήση εις την έν γένει άγωγήν του 'Ελληνος και να συμβάλη εις την λύσιν των πλείστον ζητημάτων της παρ' ήμιν σχολικής όργάνωσεως.

ΕΜΜ. ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΣ
Διευθυντής του 'Υπουργ. Παιδείας

Οδωμία άπόδειξις άναγνωρίζεται άν δέν φέρη την σφραγίδα του περιόδικου και την υπογραφήν η. Γ. Καρνανώλη

ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Π. ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΙΟΛΟΥ 79

Τηλ. 62—73

Έν τη συνεχεί προσπαθεία του να έξυπηρετή πάντοτε την έκλεκτήν πελατείαν του, έκτός των λειτουργούντων ήδη τμημάτων Κρεοπωλείου και 'Οπωροπωλείου

ΕΓΚΑΙΝΙΑΣΕΝ

άπό του παρελθόντος Σαββάτου (31 Μαΐου) και τμήμα

ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΟΥ

Θα εύρίσκετε πάντοτε τά φρεσνότερα και έκλεκτότερα ψάρια εις τας αῦτας τιμάς της 'Αγοράς.

Έξαλείφει τόν εκ του καυνού χρωματισμόν.

Η ΚΟΛΥΝΟΣ έμβραδύνει τόν σχηματισμόν παρασίτων και τόν της εκ νικετινής έγχρωματισμόν, άποδίδουσα εις τούς όδόντας την φυσικήν των σπιλνότητά και λευκότητά. Καταστρέφει τά επιπίνδονα βακτηρίδια τά γεννόντα τας έν γένει άσθενείας. Είνε έξοχος δραστική. Έν έκατοστόμετρον επί ψηκτράς ξηράς και σκληράς άρκει.

ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ
ΚΟΛΥΝΟΣ

Διαρκής παρακαταθήκη ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ
Εδριπίδου 4

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Η ΑΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

B

ΣΑΝ κλαυθμηρίζουσα άγνος γραία άντηχεί μέσα εις τας άλλας επιβλητικές συγκρουόμενας δυνάμεις ή φωνή της καθολικής φιλοσοφίας. "Οτι ό καθολικισμός άποτελεί, εν σχέσει προς τον προτεσταντισμόν, ένα παράγοντα ξένον προς την γερμανικήν ψυχούσθησιν, ότι άποτελεί την θρησκείαν της άπογοητεύσεως και της ύποκρισίας είχε διατυπωή ήδη από του μεγάλου κοινωνιολόγου **Max Weber** μέχρι του **Sombart** και του **Spengler**. Την γνώμην αυτήν είχε διατυπώσει εν τη έρασιτεχνία του και ό **H. S. Chamberlain**, εν τη φιλοσοφία δέ ό **Nietzsche** απέδιδε μόνον εις τους Πάπας «δυναμικήν θέλησιν». "Εν άντιθέσει προς τον καθολικισμόν, διά τον όποιον ό άνθρωπος δέον να είνε πρώτον άνθρωπος και κατόπιν πολίτης, (δόγμα τό όποιον συνέφερε εις την διεθνή κυριαρχίαν του Βατικανού), ό προτεσταντισμός, ως θρησκευτική ιδεολογία των τότε εις την Ρώμην ύποταταγμένων γερμανικών χωρών, άνεκέρυξε τον άνθρωπον πρώτα ως πολίτην, δηλ. ύπήκοον του γερμανικού κράτους (κατά της Ρώμης), δευτερευόντως δέ ως άνθρωπον υπό την θολήν και ύποκριτικήν έννοιαν του καθολικισμού, δηλ. μη έχοντα έθνικάς χωριστικές πολιτικές τάσεις. Εις τό προτεσταντικόν τυτόν δόγμα, εις την προτεσταντικήν άντίληψιν της έργασίας ως ήθικου περιεχομένου της ζωής, εις τον πρακτικόν ρασιοναλισμόν και εις την άνυπόκριτον κοσμικότητα του προτεσταντισμού όφειλεται, κατά τον **M. Weber** και άλλων, κατά πολύ ή οικονομική και τεχνική πρόοδος της Γερμανίας. "Εν τούτοις ή θρησκεία αυτή της κυριαρχίας της Ρώμης, άριθμοσα μέγα μέρος του γερμανικού λαού και, (θεολογικωτέρα και περισσότερον άναμιχθείσα εις την διέθυνήν πολιτικήν κρίσιν του μεταπολέμου, προσεπάθησε διά της φιλοσοφίας της, από του καθηγητού **Max Scheler** διά του άγώνος του κατά του ρασιοναλισμού και της θεμελιώσεως ενός νεοψυχολογισμού, μέχρι δευτερευόντων καθολικών θεωρητικών, που δέν παρέλειψαν να έκμεταλλευθούν και τον Κάντ, να εύρη μίαν διέξοδον από τό πνευματικόν χάος. "Η ίδια ιστορία, που επαναλαμβάνεται εις άλλας τας περιόδους της ύψιστης εκλεπτύνσεως του πνεύματος, από των σοφιστών μέχρι των άλεξανδρινών χρόνων, από του Κάντ μέχρι του Καβάφη. "Η ίδια ιστορία, που επαναλαμ-

βάνεται κάθε φορά που ή θρησκεία προσπαθεί να έκμεταλλευθή ένα πνευματικόν άδιέξοδον διά να μεταρσιώση την παρακμήν εις πίστιν. "Η διέξοδος αυτή, με τας ώραίαις λέξεις περί «καλού» και «κακού», «άληθούς» και «ψευδούς», «ώραίου» και «άσχήμου», και άλλας τοιαύτας «έννοιαις», εις τας όποιαις διεκρίθη ή άφέλεια και ή άνυποψία των πατέρων μας και ή δεινότης όλων των δημαγωγών, ή διέξοδος αυτή που έπροτάθη κατά του διαλυτικού σκεπτικισμού, έγγόνου του Κάντ και τέκνου του μεταπολέμου, και κατά του άποφασιστικού κομμουνιστικού δογματισμού, ύπήρξε μία έξάτμις, όχι λύσις των προβλημάτων. "Αναιμικά προβλήματα και λυφτατικές λύσεις ένεφάνισε κλαυθμηρίζουσα ή καθολική θεωρία. Μέσα εις τον άγριώτερον παύσησιν, μέσα εις τας «όμαδικάς εκτελέσεις» υπό τύπον θανάτων εκ πείνης των κατωτέρων στρωμάτων, ό καθολικισμός έφίλοσόφει επί της αίσθηματικής σχέσεως ανθρώπου και μηχανής, κηρύσσων ότι διά της καταλύσεως ή της μεταρρυθμίσεως του κεφαλαιοκρατικού καθεστώτος τό πρόβλημα της «ευδαιμονίας της ανθρωπότητας», (τόσον άπόλυτα «ιδανικά» εν καιρώ πείνης!), δέν λύεται έφ' όσον δέν καταργείται ή μηχανή, και ό άνθρωπος δέν επανέρχεται εις την φύσιν. (Φυσικά, ό φιλόσοφος **Max Scheler** είχε με την πολιτικήν εκμετάλλευσιν των δογμάτων του τόσον όλίγην σχέσηιν, όσον ό **Spengler** με τον άντισημιτικόν γερμανικόν φασισμόν). "Ηνοιξεν άγώνας κατά του ρασιοναλισμού, του ύλισμού, του επιστημονισμού, διά να καλύψη την γυμνότητα και άναποφασιστικότητά του απέναντι των ζωτικών προβλημάτων, τά όποια, ως κόμμα κεφαλαιοκρατικόν και έργατικόν, δέν ήδύνατο καν ν' άντιμετωπίση, και ένόμισεν ότι θα δώση παλμόν εις τας λυφτατικές θεωρίας του διά της «άντικρούσεως» του Μαρξισμού με την γνωστήν κοινοτοπίαν, ότι ή ύπ' αύτόν προβληθείσα κοινωνική εξέλιξις δέν διέπεται υπό του νόμου της «φυσικής άναγκαιότητας». "Εξεμεταλλεύθη πάσαν κατά της συγχρόνου μηχανοποιήσεως της ζωής την μεγαλουπόλεων άντίδρασιν των νέων και άπογοήτευσιν των παλαιών, διά να στρατολογήση μεταξύ των όπαδούς πάσης αντιρασιοναλιστικής ήλιθιότητος, ή όποια τουτό είχε τό ειδικός, ότι με φιλοσοφικά επιχειρήματα προσπαθούσε να στηρίξη την πολιτικήν ενός κόμματος διευθυνόμενου από την Ρώμην, ύποκριτικού, μεσαιωνικού και χρε-

ωκοπημένου. "Εται ή έμφάνισις αυτή της άγωνίας του πνεύματος, ό άντιρρασιοναλισμός, κατέστη τό πρόσχημα των θρησκευτικών και πολιτικών εκμεταλλευτών μιάς άδασούς, προληπτικής και άκρίτου μικροαστικής μάξης. "Εται άπαράλλακτα, όπως συνέβη και με κάθε άνωτέραν πνευματικήν άνάτασιν που προσεπάθησε να προεκταθή πέραν της ύλης. Πλέον άόριστος, πλέον ούδέτερος, πλέον αίσθηματικός, εύκολότερα προσαρμοζόμενος και πλέον άμαχος ό Ιδεαλισμός, πέρασε, αυτός κυρίως, υπό οίανδήποτε μορφήν από τό «άνθρώπινον, πολύ ανθρώπινον» inferno της μικροαστικής μικρανθρωπίας, ένδ έντελώς άριστοκρατική, πνευματικής άριστοκρατική ήτον ή καταγωγή του. Διότι τά πνευματικά ρεύματα δέν πεθαίνουν με την λαμητύμον: τά σκοτώνει ό έξευτελισμός. "Ο θάνατος του Ιδεαλισμού έσήμανεν από της στιγμής, που οι παληάτοι έφόρεσαν την βασιλική του κορώνα!

VI

Περί τον ρασιοναλισμόν έστράφη ή μεταπολεμική κρίσις, και τουτό τόσον βαθύτερα, όσον βαθύτεραι αί θεωρίαι του ρασιοναλισμού. Και άρνητικώς, και αί θεωρίαι που εκτύπησαν τον ρασιοναλισμόν, έφ' όσον αύται έφθασαν εις την συστηματικότητα και εις τό βάθος που έδωκαν οι Γερμανοί και εις τον ρασιοναλισμόν, είνε γερμανικά: **Freud**. Διότι είνε βέβαιον, ότι ή μεταφυσική προπαρεσκεύασε την έπιστήμην, της δίδει πάντοτε την πρωτοτυπίαν, την δημιουργικότητα, τό βάθος, άποτελεί την «δημιουργικήν φαντασίαν» του **Ribot**. Από τον λεγόμενον «γερμανικόν Ιδεαλισμόν» έβγήκε κάθε έπιστήμη, κάθε συστηματική. Και με την γερμανικήν έπιστημονικήν σκέψιν, που την είχαν οργανώσει ή μεταφυσική, έγινεν ή άργανωμένη έπιθεσις κατά του ρασιοναλισμού. Έβγήκεν έξαφνα ένας **Freud**, δηλαδή αί θεωρίαι του έπεκράτησαν γενικώτερα μεταπολεμικώς. Αύτά μπορούν να όνομαστούν «κρίσις», άκόμη και «παρακμή», «ρεύμα κατά του έπιστημονισμού», «σεξουαλισμός», «ψυχολογισμός», «νεορωματισμός». Γύρω από τέτοιαις λέξεις, τας όποιαις προσπαθούσαν άυστηρά να όρίσουν, κινούνται πάντοτε οι ρασιοναλισταί, αλλά τό φαινόμενον αυτό έχει μίαν έσωτερικήν έπιστημολογικήν διαλεκτικήν, που άφορά την εξέλιξιν της Σκέψεως άνεξαρτήτως της Μεθοδολογίας, και μίαν άποψιν όραματικήν, διά την όποιαν οι όροι αυτοί δέν είνε

παρά αί πράξεις του δράματος της Σκέψεως, που δέν έχει τέλος. "Ιδού τί μάς ενδιαφέρει εδώ. "Η άποψις άκριβώς αυτή, ή δραματική, ή καλλιτεχνική, ή αίσθητική άντίληψις του φαινομένου της Σκέψεως μέσα εις την άτελείωτην άγωνία της, εις την όποιαν άναλύεται όλόκληρος ένας ποιητής της φιλοσοφίας, ό **Nietzsche**, και που όλοι οι δημιουργικοί άνθρωποι την ζούν, σάν ένα πνευματικό δράμα, ή άποψις αυτή λοιπόν, άν εξαίρεθη ό **Proust** και ό **Valéry**, πουθενά δέν παρουσιάσθη με τέτοιαν ένταση έξω από την Γερμανίαν. "Εται ό άγών κατά του ρασιοναλισμού άρχίζει από τον **Nietzsche** εις τον όποιον εύρέθησαν μυωπικοί καθηγηταί να «επιρρίψουν» ότι δέν έχει «σύστημα», — χωρίς να ύποπτεύονται οι δυστυχείς συνάνθρωποι, που δέν έζησαν ποτέ τό πνευματικό δράμα, ότι τό σύστημα δέν είνε παρά ένας προσωρινός τραγικός σταθμός της πνευματικής άγωνίας που δέν έχει τέλος και ότι ήτον άδύνατον να έχη τό καλούπι αυτό του ρασιοναλισμού ό δραματούργος της πνευματικής άγωνίας, εκείνος που είχε κάμει την πνευματικήν άγωνίαν ζωήν του!

"Αναμφισβητήτως ό φρούντισμός, ό όποιος έξήσκησε και σπουδαίαν έπιρροήν επί της μεταπολεμικής λογοτεχνίας, ό μέγας άριθμός των θρησκευτικών και κοινωνικών αίρέσεων, ή καταπληκτική έν Γερμανία έπιτυχία του **Pirandello** ό όποιος με τά όπλα των Γερμανών μεταφυσικών και ίδίως της έν τη Γνωστολογία καλουμένης «Φαινομενολογίας» προσεπάθησε να οδηγήση τον ρασιοναλισμόν εις άδιέξοδον, ή έντατική μεταπολεμική έρευνα των μακρυνών — «έξωτικών» — πολιτισμών, ίδίως της Κίνας, των Ινδιών και της Ιαπωνίας, φαινόμενον τό όποιον θα ήμπορούσε να καταταχθή υπό την έτικέταν «νεορωματισμός», τό ζωηρόν ένδιαφέρον διά τας μεταπολεμικάς ροπές της ρωσικής τέχνης, ή «Άνθρωποσφία» του **Steiner**, ό άναρχικός μυστικισμός του **Landauer**, μία μυστηριώδης έταιρία διανοουμένων περί τον ποιητήν **Stefan George**, ό έγκεφαλικοδιονυσιακός ποιητής **Richard Dehmel**, όλα αυτά τά δεδομένα, έκτός των άνωτέρω άναφερθέντων, άποτελούν και τάσεις άντιρρασιοναλιστικές. "Αλλά τί σημαίνει; "Ο άνθρωπος είνε διττός, και ένας λαός εις τό φόντο κατ' έξοχήν πνευματικός υπό την βαθείαν έννοιαν της γερμανικής Σκέψεως, θα ζή πάντα την άτελείωτην πνευματικήν άγωνία β α θ ε ι α και δ υ ν α τ α, αί θεωρίαι του θα έχουν τό βάθος που πλησιάζει προς τό άπέραντον μυστήριον του Εΐναι, θα έχουν την έσωτερικότητα και την άνάτασιν που φθάνουν την Ποίησιν, και αί άντίθετοι πνευματικά δυνάμεις, — δημιουργία του ίδιου δυνατού πνεύματος θα συγκρούονται μεταξύ των με την δύναμιν και την μεγαλοπρέπειαν πολυπλόκων και βαρειών άτμομηχανών και θα προκαλούν τό αίσθημα του ίλλυγγο, που είνε τό αίσθημα που μάς άπομακρύνει περισσότερο από τά άνθρώπινα, από τά «πολύ ανθρώπινα», και μάς φέρνει κοντήτερα προς τον "Αγνωστο, πάντα "Αγνωστο, Θεό.

Ε. ΛΕΜΠΕΣΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ο ΟΧΛΟΣ

Ο ΔΙΑΣΗΜΟΣ Γάλλος κοινωνιολόγος **Λεμπόν** έχει χαρακτηρίση την εποχήν μας ως την κατ' έξοχήν εποχήν των όχλων. Και όχι άδίκως. "Εφ' όσον παραδεχόμεθα γενικώς και θεωρούμεν ως άναμφισβήτητον ότι ό μέγας πόλεμος επέταχυνε παγκοσμίως την εξέλιξιν προς την Δημοκρατίαν, άναγνωρίζομεν συνάμα και τό γεγονός ότι τό κέντρον της βαρύτητος, τόσον εις την κοινωνικήν όσον και την πολιτικήν ζωήν, έχει μετατοπισθή εις την εποχήν μας και ότι εις βάρος του άτόμου εξέλιχθη ή δόλητης, τό άνώνυμον πλήθος, ό όχλος, εις πρωτεύοντα πολιτικόν και κοινωνικόν παράγοντα.

"Αλλά τί είνε ό όχλος, ό σημαντικός και σοβαρός αλλά και τόσον άσταθής και άκαθόριστος αυτός παράγων;

"Ο όχλος εξακολουθεί να παρουσιάζεται ως πρόβλημα τόσον εις την κοινωνιολογίαν όσον και εις την ιστορίαν και την έγκληματολογίαν. "Ο όχλος είνε επίσης ό άγνωστος Χ εις τά προβλήματα του διοικείν και κυβερνάν, ό άγνωστος συντελεστής, από την όρθην έκτίμησιν του όποίου όμως έξαρτάται έκάστοτε και ή όρθη λύσις.

"Εκτός από την ιδιόζυυσαν εκείνην ικανότητα της διαισθήσεως με την όποιαν είνε προικισμένοι εκ φύσεως μερικοί έξαιρετικοί άνδρες και διά της όποιαις μάλλον παρά διά της λογικής και των ψυχρών ύπολογισμών κατορθώνουν να έπιτυγχάνουν την άκριβή έπαφήν με τον όχλον, τον προσεταιρισμόν του, την καθυστάτησιν του εις την θέλησιν των και τον προανατολισμόν του προς ώρισμένην κατεύθυνσιν, κανόνας άυστηρούς και καθωρισμένους έν προκειμένω δέν μάς παρέχει ούτε ή ψυχολογία του άτόμου και της δόλητης ούτε ή κοινωνιολογία, οι δύο αυτοί νεωστί άναπτυχθέντες κλάδοι της έπιστήμης οι όποιοι άμφισβητούν την άρμοδιότητα έν προκειμένω.

Οι δυστυχώς όλίγοι σοβαροί έρευνηταί του όχλου, όπως ό **Τάρντ**, ό **Σιγκέλε**, ό **Φέρρι**, ό **Φρόυντ** και ό **Λεμπόν**, μάς παρέχουν μόν άκριβείς περιγραφάς και ύποθέσεις, τας όποιαις στηρίζουν επί των έκδηλώσεων αί όποιαι παρατηρούνται έκάστοτε εις τον όχλον, δέν έχουν όμως άκόμη κατορθώση να άποκαλύψουν τους φυσικούς νόμους σύμφωνα με τους όποιους ζή, κινείται, δρά και ένεργεί ό όχλος.

Πόσον άσταθής είνε τό επίπεδον της έρεύνης έν προκειμένω ήμπορεί κανείς εύκολα να διαπιστώση όταν άποπειραθί να δώση ένα άυστηρόν έπιστημονικόν όρισμόν του όχλου.

Τι είνε πράγματι ό όχλος; Τι έννοούμεν όταν μεταχειρίζομεθα συνήθως, εις την καθημερινήν όμιλίαν, τόσον συχνά την λέξιν αυτήν; "Ο όχλος είνε πλήθος, είνε άθρόαιμα ανθρώπων, είνε μέγας άριθμός προσώπων, είνε, όπως λέγομεν άπλούστατα, κόσμος πολύς;

"Οχι βεβαίως. Διότι όλοι άναγνωρίζομεν, διαισθανόμεθα, έστω και άν δέν ήμπορούμεν να τό άποδείξωμεν θετικά, ότι διά κάθε πλήθος ανθρώπων

δέν άρμόζει ό χαρακτηρισμός του όχλου. Δέν άρκεί λοιπόν να όρίσωμεν αυτό τό έξωτερικόν, τό άντικειμενικόν, τό άριθμητικόν στοιχείον μόνον διά να έχωμεν πλήρη την έννοιάν του. Και ό όρισμός όμως αυτός άκόμη, ό τόσον άπλούς κατ' έπίφασιν, παρουσιάζει δυσκολίας, διότι ούτε άρκετόν ούτε και λογικόν είνε να λοχησώμεθα ότι 50 πρόσωπα, επί παραδείγματι, άποτελούν όχλον ένδ 49 δέν δύνανται να τον άποτελέσουν.

"Η έννοια του όχλου λοιπόν πρέπει άπαραιτήτως να περιλαμβάνη και άλλο στοιχείον, έκτός από τό άριθμητικόν, αυτό δέ είνε τό έσωτερικόν, τό ύποκειμενικόν, δηλ. τό ψυχολογικόν. "Εάν δέ ό όρισμός ως προς τό πρώτον έμφανίζεται δύσκολος, όσον άφορά τό δεύτερον μάς παρουσιάζεται σχεδόν δυσεπίτευτος.

"Εδώ άκριβώς περιλαμβάνεται τό εύρύ έκείνο πεδίο, διά την λεπτομερή διερεύνησιν του όποίου εργάζονται έξίσου ή κοινωνιολογία και ή πολιτική, ή έγκληματολογία και ή ιστορία, και όλοι οι κλάδοι έκείνοι της έπιστήμης οι όποιοι εύρίσκονται εις στενήν έπαφήν με την πραγματικότητα, με την ζωήν, με τους άνθρώπους.

Αί γνώμαι των έρευνητών του όχλου συμπίπτουν πάντως επί ενός σημείου, ότι δηλ. τό ίδιόν ψυχολογικόν γνώρισμα του όχλου είνε εκείνη ή άκαθόριστος δύναμις της συνοχής και συνεκτικότητας ή όποια άκριβώς όταν έκδηλώνεται παρουσιάζει εις τά όμμάτά μας τό άθροισμα αυτό των άνεξαρτητών μεταξύ των και άυτοτελών άτόμων ως έν όλον άκέραιον, ως μίαν νέαν, τρώον τινά, ιδιαίτεραν οντότητα. "Η κατ' όπερβολήν εκτίμησις του φαινομένου αυτού έχει οδηγήση τους όπα-

δους της λεγομένης σχολής των Ουνα-νιμιστών εις την Γαλλίαν (Ζύλ Ρομάν, Ντυαμέλ κ. ά.) εις την υποστήριξιν της γνώμης ότι ο όχλος αυτός καθ' έαυτον αποτελεί όν αυτόουσιον, αυτοτελές και ανεξάρτητον με όλλας τας ιδιότητας και τα γνωρίσματα τα όποια χαρακτηρίζουν τα άλλα ζωικά όντα.

Γεγονός είναι πάντως ότι ή ψυχολογική ζύμωσις, ή όποια γίνεται εις κάθε όχλον και διά την όποιαν ή παρατήρησις μάς παρέχει άναμφισβήτητους ένδειξεις, επιδρά επί του άτόμου κατά τρόπον λίαν παράδοξον. Άλλοιεί την ψυχικήν του υπόστασιν, την τροποποιεί, την μεταβάλλει άρδην μέχρι τοιούτου βαθμού μάλιστα ώστε να βλέπωμεν άστούς άγαθούς να μεταβάλλωνται έντός του όχλου άπροσδοκίτως εις ένθουσιώδεις ήρωας, όπως και φιλησυχούς οικογενειάρχας να διαπράττουν υπό την επήρειαν της ψυχολογικής αότης καταστάσεως τα φοβερώτερα έγκλήματα.

Ποία είναι τα αίτια εις τα όποια πρέπει να άποδώσωμεν την ψυχολογικήν αυτήν μεταβολήν, ή όποια εις τόν έξωτερικόν κόσμον παρουσιάζεται πολλάκις ως ριζική, δέν γνωρίζομεν. Δυνάμεθα όμως να παραλληλίσωμεν την εκδήλωσιν αυτήν προς άλλα ψυχολογικά φαινόμενα, όπως τό της μέθης, ιδιαίτα δέ τό του όπνωτισμού, διότι και αυτά προκαλούν εις τό άτομον μεγάλας αλλοιώσεις και μεταβολάς της ψυχικής του υποστάσεως. Αι αλλοιώσεις εις τας περιπτώσεις αυτές όφειλονται, ως γνωστόν, εις την παράλυσιν της θελήσεως και την έξασθένησιν του έλέγχου του λογικού, γεγονός τό όποιον πάλιν παρέχει ευκαιρίαν εις τας δυνάμεις εκείνας, αι όποια υπό όυσάλας συνθήκας κρατούνται δέσμιαι εις τόν έξωτερικόν μας κόσμον ή και έχουν άλλως λανθάνουσιν υπόστασιν εις τό όπνουνειδίχτον, να εκδηλούνται διά τών σκέψεων και τών πράξεων του άτόμου όταν αυτό εύρίσκεται εις την ιδιάζουσιν αυτήν ψυχικήν κατάστασιν.

Όρμώμενοι λοιπόν από την αναλογίαν αυτήν, ή όποια προσπίπτει άμέσως εις την αντίληψίν μας, επιδιώκομεν να έξηγήσωμεν κατά τόν ίδιον τρόπον και τό παράλληλον ψυχολογικόν φαινόμενον του όχλου. Και λέγομεν ότι τουτό δέν είναι τίποτε άλλο παρά τό άποτέλεσμα άμοιβαίας όπνωτιστικής όποβολής τών άτόμων επ' αλληλίων, ότι είναι εκδήλωσις ζωικο-μαγνητικής φύσεως, ότι, τέλος, όφειλεται εις την άόριστον και ανεξέλεγκτον εκείνην δύναμιν την όποιαν άποκαλούμεν ανθρώπινον ήλεκτρισμόν.

Όταν έξετάζη κανείς τό ζήτημα από πρακτικής άπόψεως όφειλει προς τό παρόν να ίκανοποιηθί με τό άνωτέρω συμπέρασμα. Διά τόν έπιστήμονα όμως ή όπόστασις του όχλου έξακολουθεί, ως είπομεν, να παρουσιάζεται ως προβληματική, και τό πεδίο της έρεύνης μένει δι' αυτόν ελεύθερον, διότι ή ανθρώπινη ύπαρξις μάς παρουσιάζεται άκριβώς έν προκειμένω υπό μίαν πλευράν ή όποια μάς είναι ακόμη ελάχιστα γνωστή.

Τι είναι πράγματι ή λεγομένη όποβολή; Ποία είναι ή άγνωστος και μυστηριώδης εκείνη δύναμις ή όποια φαίνεται να φέρη εις επικοινωνίαν άπ'

εύθείας τας ψυχάς τών ανθρώπων μεταξύ τών;

Έφ' όσον τα έρωτήματα αυτά θα έξακολουθούν να μένουν άναπάντητα, τό άνωτέρω συμπέρασμά μας θα στε-

ρήται έπιστημονικής άξίας, διότι δέν ένε κατά βάθος τίποτε άλλο παρά μία προσπάθεια να έξηγήσωμεν τό άγνωστον διά του άγνώστου.

ΣΟΛΩΝ ΚΗΠΟΥΡΙΔΗΣ

ΣΑΛΟΕΙΝΗ

ΤΟ ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΝ
ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΓΡΙΠΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΚΡΥΟΛΟΓΗΜΑΤΩΝ
ΠΟΝΟΚΕΦΑΛΩΝ
ΑΥΓΙΝΩΝ
ΟΔΟΝΤΑΛΓΙΩΝ
ΑΡΘΡΙΤΙΣΜΩΝ
ΡΕΥΜΑΤΙΣΜΩΝ
Κ.Τ.Λ.

ΧΡΩΜΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Σ.Α.ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & Σ.Α.Ε.)

**ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΓΓΛΙΚΩΝ & ΓΑΛΛΙΚΩΝ
ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ**

N. Γ. ΣΟΦΟΥ

ΓΩΝΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ & ΑΘΗΝΑΪΔΟΣ

(παρών Υίωv Γ. Ακριβοῦ)

Όλα τα είδη ύφασμάτων εις έξαιρετικὰς ποιότητας
και ώρισμένας τιμάς

ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ και ΛΙΑΝΙΚΗ

Άριθ. τηλ. 5 - 89

ΤΟ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΤΟΥ Α.Σ.Ο.

ΥΠΟ της Διευθύνσεως του Αύτονόμου Σταφιδικού Όργανισμού ύπεβλήθη εις τό Διοικητικόν Συμβούλιον μακρά και έμπεριστατωμένη έκθεσις διδουσα πλήρη είκόνα της θέσεως της ελληνικής σταφίδος εις τας διεθνείς αγοράς καταναλώσεως:

Είνε γνωστός ο περιορισμός τών όποιον ύπέστη ή έξαγωγή του πολυτιμου αυτού προϊόντος μας κατά τα τελευταία δύο έτη. Ό σκληρότατος ανταγωνισμός τόν όποιον έδημιούργησεν ή ύπερπαραγωγή ξένων όμοειδών προϊόντων και ιδίως ή άφθονος προσφορά εις έξευτελιστικές τιμάς σταφίδων Καλλιφορνίας, έσχε μοιραίως ένα αντίκτυπον επί της καταναλώσεως της ιδικής μας σταφίδος. Εις την έκθεσιν της Διευθύνσεως του Α. Σ. Ο. περιγράφονται λεπτομερώς οι σκληροί άγώνες οι όποιοι διεήχθησαν και διεάγονται προς προστασίαν της ελληνικής παραγωγής, καθώς και ή καταβληθείσα προσπάθεια προς όργάνωσιν της βιομηχανοποιήσεως τών πλεονασμάτων, εις τρόπον ώστε να έξασφαλισθί μία μόνιμος διεξόδος προς χρησιμοποίησιν της σταφίδος. Διότι είναι προφανές ότι παραλλήλως προς την προσπάθειαν άνακτήσεως του άπολεσθέντος εδάφους εις την έξαγωγήν, άπαραίτητον είναι να όργανωθί συστηματικώς και ή βιομηχανία της σταφίδος.

Έκ του συνόλου της κατά τό παρελθόν έτος 1928 - 29 έσοδείας, άνελθούσης, ως γνωστόν, εις 296 έκατομμύρια και μετά τών μικρών ύπολοίπων άποθεμάτων της προηγηθείσης χρήσεως εις 300 περίπου έκατομμύρια έννετικων λιτρών, ή μὲν έξαγωγή άνήλθεν εις 146 1/2 έκατομμύρια λιτρών. Έκ δέ του δια βιομηχανικούς σκοπούς προοριζόμενου ύπολοίπου της έσοδείας εις μὲν τας άποθήκας και οίνοποιητικές δεξαμενάς παρακρατήσεως εισήχθη ποσότης 101.971.100 έννετικων λιτρών, υπό μορφήν είτε χλωράς σταφίδος παραγομένης αήτουσίως προς οίνοποίησιν, είτε ξηράς τοιαύτης, διατιθεμένης κυρίως προς κατασκευήν οίνοπνεύματος. Επίσης έτέρα ποσότης 23.845.988 έννετικων λιτρών ήγοράσθη υπό του Α. Σ. Ο. ως πλεόνασμα από του Μαρτίου μέχρι του Ιουνίου 1929. Τα ύπόλοιπα ποσά μέχρι συμπληρώσεως του συνόλου της έσοδείας περιήλθον εις τόν Α. Σ. Ο. μόνον μετά την λήξιν της περι ής πρόκειται χρήσεως 1928 - 29 δι' αγοράς πλεονασμάτων ή δελτιοποίησεως τών ύπολοίπων.

Τό ποσόν του βιομηχανισμού μέρους

της έσοδείας διετέθη με γενικόν μέσον όρον καθαρού τιμήματος δραχ. 1360 κατά πωληθέν χιλιόλιτρον, ως έξης:

1) 24.782.666 έννετικά λίτρα δια πόσιμον οίνοπνευμα επί τιμή όρισθείση υπό της κρατικής διατιμήσεως προς 1160 δραχ. κατά χιλιόλιτρον.

2) 18.969.339 έννετικά λίτρα δια φωτιστικόν οίνοπνευμα επί διατιμήσει δραχ. 600 κατά χιλιόλιτρον.

3) 1.961.742 έννετικά λίτρα προς παρασκευήν διαφόρων άλλων προϊόντων, ήτοι αλθέρους, όξους, και οίνοπνεύματος προς άνάμειξιν μετ' οίνων, επί τη μέση τιμή δραχ. 878.50 κατά χιλιόλιτρον.

4) Ποσότης σταφυλών αντίστοιχούσα εις 74.527.234 έννετικές λίτρας σταφίδος παρεδόθη εις την οίνοποιητικήν βιομηχανίαν προς παρασκευήν οίνων, επί τιμή 1801 κατά χιλιόλιτρον δια τα παραλαμβανόμενα και έξαγόμενα ποσά. Έκ ταύτης παρέμεινεν άπόλητος, μεταφερθείσα εις νέον, ποσότης μούστων και άλλων οίνικων προϊόντων αντίστοιχούσα εις 18.863.579 έννετ. λίτρας σταφίδος, έξ άv 16.704.419 λίτραι εις τας οίνοποιητικές έξκαταστάσεις τών βιομηχανικων έταιρειών και 2.159.160 λίτραι εις τας συνεταιρικές έξκαταστάσεις του Όργανισμού.

Κατά τό παρελθόν έτος, ο Α. Σ. Ο. έξηκολούθησε και κατά μέγα μέρος συνεπλήρωσε τό από του 1927 - 28 ήδη άρξάμενον να έκτελθιται δίκτυον τών έξκαταστάσεών του προς παραλαβήν χλωράς σταφίδος δι' οίνοποίησιν. Τό σύνολον τών έξκαταστάσεων τούτων, μετά τών ήδη υπό άποπεράτωσιν εύρισκομένων τοιούτων, περιλαμβάνει δώδεκα κέντρα παραλαβής σταφυλών και έναποθηκέυσεως γλεύκους: εις Κκυρούταν, Βαρβολομίο, Κρεκούκιον, Άγλαν Κυριακήν, Γάλοβαν, Θουρίαν, Ζευγολατιό, Μεσοποταμίαν, Άλίσσον, Διγελιώτικα, Άγρολινίτσαν, και Μπισχίλιον, τα όποια μετά τών σχετικών έξαρτημάτων και βαρελλών φθάνουν εις όλικήν χωρητικότητα 317.000 έκατολιτρών. Έφ' όσον γνωρίζομεν, ή δυναμικότης αυτή τών έξκαταστάσεων του Σταφ. Όργανισμού άποτελεί την μεγαλύτεραν διαχειρίσιν συνεταιρικών έξκαταστάσεων οίνοποιίας, και ο Όργανισμός κατέστη ο μεγαλύτερος διεθνώς γνωστός συνεταιρισμός από κοινού πωλήσεως οίνων και διαχειρίσεως εν νένι προϊόντων οίνοπαραγωγών δια κοινόν λογαριασμόν. Άπασαι αι έξκαταστάσεις αύται έξετελεσθήσαν υπό την επίβλεψιν τών ειδικωτέρων παρ' ήμιν έπιστημονικόν στελεχών, κατά τούς τελευταίους κανόνας και τελειοποιήσεις του κλάδου της οίνοποιίας, και άποτελοῦν δυνάμει πρότυπα εκ τών άριστων ουχι μόνον παρ' ήμιν, αλλά και εν συγκρίσει προς τα ξένα τοιούτα, έποπύσαντα έπανειλημμένως, τα προς την ύπηρεσίαν του Σταφιδικού Όργανισμού συγχρητήρια τάσων τών ίδικων μας άρμοδίων κρατικών ύπηρεσιών, όσον και τών Γερμανών και Έλβετών ειδικών άπεσταλμένων προς μελέτη της

έλληνικής οίνοποιίας, οτινες τα έπεσκέψθησαν.

Τό εις τας έξκαταστάσεις ταύτας διατεθέν ποσόν κεφαλαίου του Σταφιδικού Όργανισμού άποτελεί συνολικήν επένδυσιν δραχ. εν δλω 69.517.493 μέχρι της 30ής Άπριλίου 1930.

Η αξία αυτή άποτελεί κοινήν εξ άδιαιρέτου περιουσίαν της σταφιδοπαραγωγής, άπείρως άσφαλεστέραν, έδραιότεραν και χρησιμωτέραν από οιάδήποτε εις ρευστόν χρήμα διαθέσιμα, τα όποια ως γνωστόν είναι πάντοτε έκτεθειμένα εις διαρκείς πολλαχόθεν κινδύνους. Ό Σταφιδικός Όργανισμός διακιοῦται να είναι υπερίφανος, διότι εν διαστήματι ενός και ήμισιους έτους συνεπλήρωσε με τας άρτιωτέρας τεχνικάς μεθόδους τόν βιομηχανικόν έξοπλισμόν της έθνικής οίκονομίας, εις τόν κλάδον της παραγωγής και έξαγωγής τών οίνων μας.

Υπεστηρίχθη υπό τινων, ιδίως δέ βιομηχανικων και έμπορικων κύκλων, ότι ο Σταφιδικός Όργανισμός δέν έπρεπε να άκίνητοποιήση ούτω μέρος τών άποθεματικών του, κατασκευάζων τας έξκαταστάσεις παραλαβής χλωράς σταφίδος. Ότι τουτό έπρεπε να άφεθί να τό κάμουν αι οίνοποιητικαί βιομηχανίαι της χώρας. Ότι δήθεν τουτό άποτελεί άνάμειξιν εις εργασίας ξένας προς την άποστολήν του Σταφιδικού Όργανισμού, όστις δήθεν μεταβάλλεται ούτω εις έπιχειρηματίαν βιομήχανον. Ότι δήθεν ο Σταφιδικός Όργανισμός άποβλέπει εις τό να άπορροφήση τας οίνοποιητικές έταιρείας προς άποκλειστικόν όφελος της όργανωμένης παραγωγής.

Είνε προφανές πόσον οι φόβοι οῗτοι είναι άδικοι και άβάσιμοι. Η ανάγκη της κατασκευής τών έξκαταστάσεων παραλαβής χλωράς σταφίδος υπό του Α. Σ. Ο. προήλθεν από την πολιτικήν, την όποιαν κατά τα τελευταία έτη ήναγκάσθη ν' ακολουθήσῃ τό ελληνικόν Κράτος εις τας μετά τών ξένων χωρών έμπορικές συμβάσεις μας εν σχέσει προς τό ζήτημα τών έξαγομένων οίνων. Αι τελευταίαι έμπορικήι μιας συνθήκαι με τας χώρας εις τας όποιας έξάγεται τό μεγαλύτερον ποσόν ελληνικων οίνων, την Γαλλίαν, την Γερμανίαν, την Έλβετίαν, προσεχώς δέ ίσως και την Αυστρίαν και άλλας χώρας, αναγράφουν ως ύποχρέωσιν μας ότι οι εις τας χώρας ταύτας εισαγόμενοι ελληνικοί οίνοι όχι μόνον πρέπει να παράγονται εκ χλωράς σταφύλης, αλλά και να συνδεύονται υπό έπίσημου πιστοποιητικού γνησιότητος, βεβαιούντος την άποδεδειγμένως τοιαύτην προέλευσίν των. Είς τινας μάλιστα εκ τών συμβάσεων τούτων ανέλαβον και την ύποχρέωσιν όπως οι οίνοι μας προς άποφυγήν πάσης παρεξηγήσεως προέρχονται άποδεδειγμένως εκ χωριστών εργοστασίων οίνοποιίας, τα όποια να μη είναι συγχρόνως και οίνοπνευματοποιεία, και να μη κατεργάζονται συγχρόνως και ξηράν σταφίδα, έστω και προς άλλους αοχέτους με την οίνοποίησιν σκοπούς. Κατόπιν τών ύποχρεώσεων τούτων, ατινες άνελήφθησαν υπό της κυβερνήσεως της χώρας και άποτελούν νόμους του Κράτους, ο Σταφιδικός Όργανισμός είχε βεβαίως έπιτακτικόν καθή-

ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

— Ταμιευτήριο —

ΤΑΧΙΣΤΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΙΣ

ΠΕΛΑΤΕΙΑΣ

κον να σπεύσει και εξασφάλιση όλων τούδ απαιτούμενου όρουσ προς άσφαλή έξαγωγήν έπαρκούσ ποσού οίνων διά την έξωτερικήν πελατείαν της οίνοπαραγωγής μας.

Αί οίνοποιητικά έπιχειρήσεις, ατί-νες άλλωστε εύρίσκονται προς τόν Α. Σ. Ο. εις σχέσιν άγοραστού προς πωλητήν τών σταφυλών, δέν ήδύνατο ούτε και σήμερα δύναται να έξασφαλί-σουν τό απαιτούμενον προς ίκανοποι-ητικήν ανάπτυξιν της έξαγωγής εύρύ δίκτυον έγκαταστάσεων διά την χλω-ράν σταφίδα. Κατά συνέπειαν έπεί-γουσα ήτο ή ύποχρέωσις του Α. Σ. Ο. να έξυπηρετήσ η αυτός την έν προκει- μέν ήθικήν ανάγκην, έξασφαλίζον συγχρόνως έπί άκλονήτων βάσεων και την ανάπτυξιν της έξαγωγής τών έλ-ληνικών οίνων και την έξ αυτής εισρο-ήν μεγάλου ποσού έξωτερικού συναλ-λάγματος, πρό παντός δέ έξασφαλί-ζων και την ύπερ τών σταφιδοπαραγω-γών διάθεσιν μεγάλου μέρους της έσο-δείας υπό μορφήν προϊόντων έκ χλω-ράς σταφίδος.

Η μέση έτησία παραγωγή της στα-φίδος, ύπολογιζόμενη εις ξηράν, άνέρ-χεται εις 300 έκκατ. λιτρών έξ αυτής έξάγονται συνήθως 175 — 180 έκκατ. λιτρών, δηλαδή περίπου τό ήμισυ μό-νον της παραγωγής. Τό έτερον ήμισυ διατίθεται εις την βιομηχανίαν οίνων και οίνοπνευμάτων. Άλλ' έξ αυ-τού ή μόν παρασκευή οίνοπνευμά-των μόλις δύναται να άπορροφήσ η 40 έκκατ. λιτρών έτησίως διά τό πόσι-μον οινόπνευμα και 40 έκκατ. διά τό φωτιστικόν. Τό υπόλοιπον, τό όποιον δύναται ένίοτε να ύπερβή και τά 70 έκκατ. λιτρών, λαμβάνον την όδόν της οίνοποίησης, έχει άπόλυτον ανάγκην έπαρκούς δικτύου έγκαταστάσεων προς παραλαβήν χλωράς σταφίδας, ίνα τά έξ αυτής προϊόντα πληρούν τούς όρους τών διεθνών συναλλαγών μας. Άλλως τό τέταρτον περίπου της όλης σταφι-δοπαραγωγής μας θα παρέμενεν άπό-λητον, μέ τεραστίας συνεπείας εις βά-ρος τών παραγωγών. Καθήκον δέ του Α. Σ. Ο. και όχι ή άλλότριον προς την άποστολήν αυτού έργον» ήτο να έξα-σφαλίση άπ'εία διά παντός την διάθεσιν του οίνοποιουμένου μέρους της έσοδεί-ας, άφού άλλωστε και εις τόν Κατα-στατικόν αυτού Νόμον ειδικώς ανα-γράφεται μεταξύ τών έργασιών του ή κατά τούς έπωφελεστέρους τρόπους «διάθεσις τών όπωσδήποτε περιερχομέ-νων αυτώ προϊόντων σταφιδοπαραγω-γής», δηλαδή ξηράς και χλωράς στα-φίδος.

Και από γενικώτερας όμωσ άπόψεως ή κατασκευή τών έγκαταστάσεων χλω-ράς σταφίδος του Α. Σ. Ο. χειραφετεί την σταφιδοπαραγωγήν από πάσαν έν-δεχομένην πίεσιν έκ μέρους τών άγο-ραστών βιομηχάνων, οι όποιοι έχουν βεβαίως εύλογον συμφέρον να αγορά-ζουν τάς σταφυλάς όσον τό δυνατόν εύθηνότερα. Κατά μήνα Αυγουστον έ-κάστου έτους προσάγονται εις τόν Α. Σ. Ο. δεκάδες εκατομμυρίων όκά-δων χλωράς σταφίδος προς οίνοποι-ήσιν. Τό προϊόν τοΰτο, έχει στοιχειώδεις δικαίωμα ή όργανωμένη σταφιδοπα-ραγωγή να τό ένδοθηκεύσ η, όπως και όποσδήποτε παραγωγός άλλου προϊόντος, εις ίδίαν άποθήκας, άνηκαύ-

σας εις αυτήν την παραγωγήν και να τό διαπραγματευθή προς πώλησιν έν εύθέτφ χρόνφ και υπό τούς καλλίτε-ρους δυνατούς όρους. Ό έφοδιασμός της παραγωγής διά πλήρους δικτύου έγ-καταστάσεων παραλαβής χλωράς στα-φίδος δέν άπιβλέπει εις «άπορρόφισιν» της βιομηχανίας, άλλ' αντίθετως έξα-σφαλίζει τό να μη άπορροφή ή βιομη-χανία την παραγωγήν, ως άλλοτε έγί-νετο. Η όργανωμένη παραγωγή άπο-βλέπει άπλώς εις τό να έξασφαλίση τό δικαίον αυτής μερίδιον εις την οί-κονομικήν ένμετάλλεισιν τών προϊόν-των της, και όχι ή βεβαίως εις τό να ύποκαταστήσ η την βιομηχανίαν.

Πόσον, αντίθετως, ή όργανώσις της παραγωγής άποβλέπει εις παγίαν και άμοιβαίως όφέλιμον συνεργασίαν μετά της ήθικής βιομηχανίας, άποδεικνύε-ται έκ τού τρόπου καθ' όν έρρυθμίθη-σαν κατά τό λήξαν έτος αί σχέσεις της οίνοποιητικής βιομηχανίας προς την σταφιδοπαραγωγήν, ως άγοραστού προς πωλητήν, διά τών συμβάσεων κοι-νοπραξίας έπί της πώλησεως τών οί-νων και λοιπών προϊόντων.

Χάρις εις τάς συμβάσεις ταύτας, δε-καετούς διαρκείας, οι βιομηχανοί απέ-κτησαν την βεβαιότητα ότι ή έξα-γωγή και έμπορία έν γένει τών οίνων θα διεξάγεται πάντως μέσω τών ήδη έργαζομένων οίνοποιητικών έπιχειρή-σεων, όσαι λειτουργούν ήδη υπό τούς όρους τών οικείων νόμων του Κράτους. Άπέκτησαν επίσης την βεβαιότητα ότι, έστω και μέ μικρότερα περιθώρια κερ-δών, πάντως όμωσ θα εργάζωνται ίκα-νοποιητικώς, χωρίς να διατρέχουν τόν κίνδυνον να αγοράσουν ύλας τάς ό-ποίας κατόπιν να μεταπωλήσουν έπί ζήμια. "Αν πραγματοποιήσουν ζημία, αΰται θα όφείλωνται εις παλαιότερα παθητικά άνόληματα ή εις ίδίας αυτών πλημμελείς έμπορικές πράξεις, όχι όμωσ εις την αγοράν τών προϊόντων ή εις ένδεχομένην πίεσιν τών παραγω-γών. Τέλος, αί οίνοποιητικά έπιχειρή-σεις αί κοινοπρακτούσαι μετά του Στα-φιδικού Όργανισμοΰ, συντρεχόντων τών όρων άσφαλούς διαθέσεως, αγοράζουν παρ' αυτόν τά προϊόντα έπί πιστώσει (άλλως τό προϊόν μας δέν θα ήδύνατο καν να πωληθή) και μέ λίαν εύνοϊκούς τόκους, πράγμα τό όποιον έχει μεγί-στην δι' αυτάς σημασίαν, ιδίως υπό τάς σημερινάς συνθήκας στενότητος της πίσσεως.

Εις αντίκρουσμα, αί οίνοποιητικά έ-ταιρεία παρεχώρησαν βεβαίως εις την παραγωγήν ανάλογα ανταλλάγματα. Ός βάσις τών ανταλλαγμάτων τούτων έτέθη ή άρχή ότι ή παραγωγή θα άπο-λαμβάνη δικαιοματικώς την άνωτάτην έκάστοτε δυνατόν μερίδα τών εισπρά-ξεων έκ της διαθέσεως τών προϊόντων της βιομηχανησίμου σταφίδος ανάλό-γως τών έπιτυγχανομένων πραγματι-κών τιμών της αγοράς.

Πρό της κοινοπραξίας, ούδεμία ύπ-ήρχεν άνειλημμένη ύποχρέωσις τών έ-ταιρειών προς αγοράν και κατανάλω-σιν όρισμένης ποσότητος ξηράς ή χλω-ράς σταφίδος έτησίως. Εάν (όπως ά-κριβώς συμβαίνει έφέτος), λόγω της παγκοσμίου ύπερπαραγωγής, αί τι-μαί τών οίνων έπιτιπον εις τό έξωτερι-κόν, και αί έταιρεία δέν ήλπιζον πλέον μεγάλα κέρδη, θα ήδύνατο αΰται και

να διακόψουν έντελώς δι' έν ή και δύο έτη την κατεργασίαν κορινθιακών στα-φυλών προς παραγωγήν και έξαγωγήν οίνων. "Ηδη, κατά την κοινοπραξίαν, έκαστος βιομηχανος έχει άνειλημμένη ύποχρέωσιν να αγοράσ η από τόν Α. Σ. Ο. και καταναλώσ η έτος ύπερπαραγω-γής, μεγάλων άποθεμάτων έκ του προ-ηγούμενου έτους, και έμπορικής κρίσε-ως τών οίνων μέ μείωσιν της κατανα-λώσεως εις όλας τάς χώρας. Παρ' όλην όμωσ την κρίσιν ταύτην, ή έξαγωγή τών οίνων μας κατά τό πρώτον έξάμη-νον του έτους 1929 — 30, καθ' ό έφηρ-μόσ η κοινοπραξία, ήτο άνωτέρα ό-λων τών προηγθέντων έτών, ως φαί-νεται έκ του άκολουθού πινάκος έξα-γωγής οίνων έκ τών τελωνείων μας:

Επίσης, πρό της κοινοπραξίας ούδε-μία ύπήρχε καθωρισμένη τιμή. Εάν αί περιστάσεις τό έπέτρεπον, ήδύνατο οι βιομηχανοί να αγοράσουν την σταφίδα εις οίαν ήθελον μικράν τιμήν. Αντιθέ-τως, μετά την κοινοπραξίαν, ύπάρχει πλέον όρισμένος έκ τών προτέρων ό ύπολογισμός της τιμής, αναλόγως προς τό πραγματικώς έπιτυγχανόμενον από τούς οίνους ποσόν εισπράξεων έκ του έξωτερικού. Έκ του συνόλου τούτου τών εισπράξεων άφαιρούνται τά πραγ-ματικά έξοδα, έλεγγόμενα υπό του Σταφιδικού Όργανισμοΰ, και έν διαφω-νία όριζόμενα διαιτητικώς υπό της άρ-μοδίας τεχνικής ύπηρεσίας του Κρά-τους, έπειτα άφαιρούνται ύπερ του βι-ομηχάνου δραχμή 150 κατά χιλιόλι-τρον ως βιομηχανική έξυπνρήσις τών κεφαλαίων της έπιχειρήσεως, και τό υπόλοιπον μοιράζεται εις 120 ίσα μέρη. Έξ αυτών (τά 100) 120 είνε ή βασική τιμή της σταφίδος, τά 12) 120 είνε συμ-μετοχή του Α. Σ. Ο. εις τά έμπορικά κέρδη και τά 8) 120 είνε τό έμπορικόν κέρδος του βιομηχάνου. "Αναγόμενα έπί τούς έκάτον τά κέρδη της βιομηχα-νίας είνε περίπου 7 % έπί του συνόλου τών καθαρών εισπράξεων μετ' αφαι-ρεσιν τών έξόδων, εις δέ την σταφιδο-παραγωγήν περιέρχονται τά 93 % έπί του συνόλου τών καθαρών εισπράξεων.

Αί τιμαί πώλησεως τών προϊόντων εις τό έξωτερικόν δέν είνε πλέον αυ-θαίρετοι, αλλά κανονίζονται από κοι-νού ύφ' όλων τών κοινοπρακτούντων. Συνεπώς, άνταγωνίζονται μέν προς άλ-λήλους οι οίνοποιοί ως προς τό ποίος να πώλησ η περισσότερα προϊόντα, άλ-λά άνταγωνίζονται κυρίως μόνην διά της ποιότητος, διά της έμπορικής όρ-γανώσεως, διά της καλής τάξεως τών συναλλαγών των, όχι όμωσ πλέον διά της έκπτώσεως τών τιμών. Έπομένως ό άνταγωνισμός δέν καταβιβάζει τάς τιμάς πέραν του όρίου εκείνου τό ό-ποιον χρειάζεται μόνην διά να προτι-μηθούν εις τάς έξω αγοράς οι έλληνη-κοί οίνοι από τούς ξένους συναγωνι-στάς των. Συνεπώς δέν έξευτελίζεται τό είδος αυτό του άνταγωνισμού τών τιμών, και εις την χώραν εισάγεται πε-ρισσότερον συνάλλαγμα, και ό Α. Σ. Ο. εισπράττει περισσότερα από την σταφίδα του κατά την έκκαθάρισιν.

Εκτός τούτου, δεδομένου ότι ό άντα-γωνισμός μεταξύ τών έταιρειών στρέ-φεται πλέον εις άλλα σημεία άμύλλης και όχι εις τών έκπτώσιν τών τιμών, ένθαρρύνονται οι ξένοι άγορασταί οι-νων εις τό να αγοράζουν έκάστοτε με-γαλειτέρας ποσότητας, μέ φοβούμε-νοι ότι θα χάσουν λόγω του άνταγω-νισμού από άλλον πωλητήν, δύναμενον τυχόν κατά την αΰτην στιγμήν να προσ-φέρ η εύθηνότερα. Διά τοΰτο ή κοινο-πραξία βοηθεί και την αύξησιν της

έξαγωγής τών οίνων.

"Οντως, διά να πεισθή τις περί τού-του δέν έχει είμη να αναλογισθή ότι ή κοινοπραξία του Α. Σ. Ο. μετά τών οίνοποιητικών έταιρειών ήρχισεν από τού τρέχοντος έτους 1929 — 30, τό ό-ποιον άκριβώς είνε έτος ύπερπαραγω-γής, μεγάλων άποθεμάτων έκ του προ-ηγούμενου έτους, και έμπορικής κρίσε-ως τών οίνων μέ μείωσιν της κατανα-λώσεως εις όλας τάς χώρας. Παρ' όλην όμωσ την κρίσιν ταύτην, ή έξαγωγή τών οίνων μας κατά τό πρώτον έξάμη-νον του έτους 1929 — 30, καθ' ό έφηρ-μόσ η κοινοπραξία, ήτο άνωτέρα ό-λων τών προηγθέντων έτών, ως φαί-νεται έκ του άκολουθού πινάκος έξα-γωγής οίνων έκ τών τελωνείων μας:

Από 1 Σ) βρίου έως	Έξαγωγή
1 Μαρτίου	Οίνων και Γλεύκος
	τόνοι
1923 — 1924	11.153
1924 — 1925	26.158
1925 — 1926	52.883
1926 — 1927	74.237
1927 — 1928	53.939
1928 — 1929	72.172
1929 — 1930	74.477

Δυστυχώς, υπό την πίεσιν της κρίσε-ως εις την γαλλικήν οίνοπαραγωγήν, έψηφίσθη ό νέος γαλλικός νόμος της 1 'Ιανουαρίου 1930 περί ρυθμίσεως της έμπορίας τών οίνων, όστις έτέθη εις έφαρμογήν από του παρελθόντος Μαρ-τίου και άπηγόρευσε την εις Γαλλίαν εισαγωγήν οιδυνώτου ξένων οίνων προς άνάμειν. Η άπαγόρευσις αΰτη άποτελεεί άκρως έπιζήμιον πλήγμα διά την έλληνικήν έξαγωγήν και την ήθι-κήν μας οικονομίαν έν γένει, διότι έσχεν άμεσον αντίκτυπον έπί της έξα-γωγής τών οίνων μας και εις τάς άλ-λας αγοράς, και έπί της όλης έν γένει θέσεως της έλληνικής οίνοπαραγωγής. Πρέπει άπαντες, και οι ένδιαφερόμενοι, και τό Κοινοβούλιον και ό τύπος να ένισχύσουν την Κυβέρνησιν, ήτις παρα-κολουθεί ένδελεχώς τό ζήτημα, ίνα έπι-τύχη την καλλίτεραν δυνατήν ρύθμισιν του, προς έξυπνρήσιν τών ζωτικωτά-των συμφερόντων μεγίστου μέρους του γεωργικού μας πληθυσμοΰ.

Επί τη βάσει τών δεδομένων είνε εύκολον να συμπεράνωμεν πόσον χει-ροτέρα θα ήτο ή οικονομική άπόδοσις της βιομηχανικής διαθέσεως του προϊ-όντος μας, άν δέν είχε γίν η κοινο-πραξία του Α. Σ. Ο. μετά τών οίνοποι-ητικών έταιρειών. Αί έταιρεία, άντα-γωνιζόμενοι αλλήλας άνευ ούδενός πε-ριορισμοΰ, θα ύπετίμων εις τάς έξω-τερικάς αγοράς τό προϊόν, εις βάρος της ήθικής οικονομίας και της παρα-γωγής. Μη έχουσαι καμμίαν άνειλημ-μένην ύποχρέωσιν, θα ήγόραζον τό προϊόν έλευθέρως, μόνην όταν και ύφ' όίς όρους θα ήθελον. Ός προς την τι-μήν την όποιαν θα έπλήρωνον, θα ύπε-λόγισον πρατίστως εις ποίαν τιμήν ύπ-άρχει πιθανότης να πωλήσουν, και δι' άν άνταγωνισμώ τούς παραχρησου-νους έκ χλωράς σταφίδος οίνους, έπει-τα θα ύπελόγισον άνευ ούδενός άνει-λημμένου περιορισμοΰ τά έξοδα, ως και σημαντικόν έμπορικόν κέρδος της έπιχειρήσεως των (πολύ άνώτερον ά-σφαλώς του 7 % τό όποιον άναγνωρί-ζει ή σύμβασις της κοινοπραξίας), θα όφείλων προσέτι να ύπολογίσουν και

σοβαρά περιθώρια άσφαλείας των διά τάς τυχόν δυναμένας να προκύβουν έκ της κατεργασίας και έξαγωγής τών προϊόντων ζημίας, και μόνην τό ύπό-λοιπον θα ήδύνατο να προσφέρουν εις την παραγωγήν ως τίμημα τών σταφυ-λών της.

Η έκ της έκκαθαρίσεως της βιομη-χανικής κοινοπραξίας προκύπτουσα κατ' έτος τιμή, θα είνε βεβαίως άνά-λογος προς τάς πραγματικώς έπιτυγ-χανόμενας έν τη διεθνεί αγορά τιμάς τών προϊόντων. Μεγάλη τιμή θα έκκα-θαρίζεται από την διάθεσιν της χλωράς σταφίδος κατά τά έτη μικράς παγκο-σμίας οίνοπαραγωγής και ύψωμένων τιμών. Μικρά τιμή αντίθετως θα έκκα-θαρίζεται κατά τά έτη της μεγάλης παγκοσμίας ύπερπαραγωγής οίνων, ό-πως έφέτος. Οιαδήποτε όμωσ τιμή και άν έκκαθαρίζεται από την κοινοπραξί-αν, θα είνε πάντως άσυγκρίτως καλλι-τέρα και δικαιοτέρα από την τιμήν την όποιαν θα έπλήρωναν έλευθέρως και άνευ άνειλημμένης ύποχρεώσεως οι βι-ομηχανοί, άνταγωνιζόμενοι και ύποτι-μώντες άπεριορίστως τό προϊόν, άν δέν ήσαν δεσμευμένοι μέ την κοινοπρα-ξίαν.

Τελευταίως, — τόσον υπό την κρίσιν της οικονομικής έξυγιάνσεως, υπό την πίεσιν της προσαρμογής τών μεταπολε-μικών συνθηκών προς τάς βαθμηδόν έπανερχομένας κανονικάς οικονομικάς συνθήκας, όσον και γενικώτερον υπό την έπίδρασιν τών περι-οικονομικής όργανώσεως συγχρόνως ιδεών, — διε-δλωθή έπανειλημμένως υπό της Κυ-βερνήσεως και υπό του τραπεζιτικού κόσμου ή τάσις προς συστηματικήν όρ-γάνωσιν της βιομηχανίας και συγχώ-νευσιν τών όμοειδών έπιχειρήσεων εις όσον τό δυνατόν εύρύτερους οικονομι-κούς σχηματισμούς. Η τάσις αΰτη είνε σήμερα παγκόσμιος. Αρχίζει υπό την άπλουστέραν της μορφήν από όρισμέ-νας, ειδικού έντελώς περιεχομένου και περιορισμένης έκτάσεως, συμφωνίας προς κατάπαυσιν του μεταξύ τών όμο-ειδών έπιχειρήσεων άνταγωνισμοΰ (άπαρχή της όριζοντίας όργανώσεως) και κατόπιν πολλών ένδιαμέσων σταθ-μών, έξελίσσεται βαθμιαίως προς την υπό ένιατον σύστημα συνεργασίαν και ρύθμισιν όλης της σειράς τών ένδιαφε-ρομένων έν τφ αυτώ κλάδφ οικονομι-

κών στοιχείων — από της παραγωγής τών πρώτων ύλών, μέχρι της κατεργα-σίας των, της έμπορίας τών προϊόντων και της καταναλώσεως των (κάθετος όργάνωσις).

Αί οίνοποιητικά μας έταιρεία, στα-διοδρομούσαι από έτών κεχωρισμένως και κατά τό μάλλον ή ήττον εύδοκίμως έκάστη, αναλόγως τών περιστάσεων, εύλόγως δυσκολεύονται να διαμορφώ-σουν αυτοβούλως μίαν δικαίαν όσον και συστηματικήν ίσορροπίαν συμφε-ρόντων, ρυθμίζουσιν όλοκληρωτικώς τόν κλάδον τοΰτον της ήθικής μας πα-ραγωγής. Ό Σταφιδικός Όργανισμός, κοινός και άποκλειστικός προμηθευ-τής και πιστωτής όλων τών έταιρειών διά τάς άπαραιτήτους πρώτας ύλας, άποβλέπων εις την γενικώτεραν του ά-ποστολήν έν τη ήθική μας οικονομία, έχει καθήκον να βοηθήσ η δι' όλων τών μέσων του προς την τριαύτην συστημα-τικήν όργάνωσιν της βιομηχανίας μας.

"Ηδη, διά της θεθείσης εις έφαρμο-γήν συμβάσεως περί κοινοπραξίας, έ-γένετο σπουδαίον βήμα προς έναρξιν της όριζοντίας όργανώσεως. Ούδέν βε-βαίως έργον είνε τέλειον εύθις από της γενεσεώς του. Αί βιομηχανικά κοι-νοπραξία του Α. Σ. Ο. θα ύποστούν όλας τάς έν τη πράξει ένδειχθησόμενας συμπληρώσεις, τελειοποιήσεις και δι-ορθώσεις. Θα άπλοποιηθούν βαθμιαίως ως προς τόν μηχανισμόν της έσωτερι-κής λειτουργίας των. Θα προσαρμο-σθούν εις πάσαν δυνατήν συγκέντρωσιν τών έπιχειρήσεων και οικονομίαν έξέ-δων έπιβαρυνόντων τάς έργασίας. Θα έπεκτασθύν εις μίαν από κοινού δια-χείρισιν όχι μόνην τών πωλήσεων, άλ-λά και τών ναυλώσεων και τών προμη-θειών όλων τών κοινοπρακτουςών έ-ταιρειών. Άπαρχή τών ένεργειών τού-των είνε ή από καιροΰ ήδη γενομένη μελέτη και κατάρτισις προσυμφώνου μεταξύ του Α. Σ. Ο. και της Έλληνι-κής Έταιρείας Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων, περί κοινοπραξίας προς παραγωγήν έν τφ τόπω και συνολικής προμήθευς όλων τών άναγκασιούτων εις την έν γένει έλληνικήν οίνοποιή-σιν χημικών προϊόντων, ιδίως του ζωϊκού άνθρακος, του θειώδους όξέος, τών θρεπτικών αλάτων της ζυμώσεως κτλ.

Βραδέως ίσως, άλλ' άσφαλώς βαι-νομεν προς την συστηματικήν όργάνω-

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΘΕΡΙΖΟΝΤΑΣ

Δύνασθε ν' άπολαμβάνετε κινηματογράφον και στην έξο-χήν σας, είτε διαθέτετε είτε όχι ήλεκτρικόν ρεύμα, άρκεί να προμηθευθήτε ένα Προβολέα Super Pathé—Baby 6 m J m 5. Κοστίζει 4 θηνά. Έχει έξαιρετον άπόδοσιν. Προ-βάλλει τ' αυτά έργα τών δημοσίων κινηματογράφων, παιζό-μενα μέ τούς αΰτους ήθοποιούς.

Διαθέτομεν έπί ένοικίφ ή προς πώλησιν πλουσίαν συλλο-γήν ταινιών, ήτοι κωμικάς, κωμωδίας, δράματα, παιδικά, διδακτικά, έπιστημονικά, εις τιμάς άπολύτως λογικάς.

Διασκεδάσατε την οίκογένειαν σας, τά παιδιά σας, τούς φίλους σας. Ζητήσατε τιμοκαταλόγους δωρεάν.

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤ. ΑΝΤΙΠΡΟΣ. έν ΕΛΛΑΔΙ

PATHÉ — CINEMA Ερμού 5Α

ΑΝ. ΕΛΛ. ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1929

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ 200Ν

Έγκυραστάσεις:	
Χημικών προϊόντων, λιπασμάτων, υαλουργείου και λιγνιτωρυχείων: Παλαιά	Δρ. 22.723.875.75
Νέαι	> 168.298.289.10
Έργαλεία και κινητά διάφ. αυτών	> 191.022.164.85
	> 19.017.129.35
	> 210.069.294.20
Μεταλλεία Κασσάνδρας — Έγκυραστάσεις και κτήσεις	> 38.669.191.90 Δρ. 248.738.486.10
Προϊόντα εν αποθήκαις εργοστασίου:	
Χημ. προϊόντα και λιπάσματα	17.020.680.—
Υπό καταργασίαν υλικά αυτών	> 3.565.666.25
Είδη υαλουργείου	24.447.810.80
Υπό καταργασίαν υλικά αυτών	> 15.217.194.25
Αξία λιγνίτου και σιδηροπυρίτου εν αποθήκαις	> 6.660.558.—
Πρώται ύλαι και υλικά συσκευασ.	40.044.361.05
Μηχανήματα και εξαρτήματα μηχανών	11.938.970.55
Διάφορα υλικά εν αποθήκαις λιγνιτωρυχείων και Στρατονίου	> 10.766.526.75
Αντιτροδόσχοι και πελάται	> 75.063.287.15
Διάφορ. τρεχούμενοι — Χρεωστικοί Μετοχή εις Ταμεία: Κεντρικών, Έργοστασίου, Λιγνιτωρυχείων και Στρατονίου	> 67.661.724.—
Χρεώγραφα	> 2.793.668.65
9576 Όμολογία Α' και Β' Αναγκαστικών Δανείων	> 808.100.—
900 Μετοχή Α.ν. Έταιρ. Τεχνικών Έκδόσεων «Έργα»	> 90.000.—
20000 Μετοχή Α.ν. Διεθνούς Εταιρείας Μεταλλείων και Εμπορίας Μεταλλευμάτων	> 1.700.000.—
	> 2.598.100.—
	Δρ. 526.516.983.55

ΧΡΕΩΣΙΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ «ΚΕΡΔΗ & ΖΗΜΙΑΙ»

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Αντιμισθία προσωπικού και ποσοστά Διευθύνσεως	Δρ. 12.617.351.60
Διάφορα Γενικά έξοδα	> 4.059.564.70 Δρ. 16.676.916.30
Έξοδα διαδόσεως προϊόντων	> 1.854.286.45
Τόκοι	> 81.960.223.25
Διάφοροι φόροι Δημοσίου	> 1009.356.65
Βοηθήματα, περιθαλψίς ασθενούντων εργατών μας και δωρεά ή πέρ φιλανθρωπικών σκοπών	> 10.000.00.—
Κράτησις προς απόσβεσιν έγκυρ.	> 254.450.55
Απόσβεσις υπολοίπου έξοδων και διαφορής τοποθετήσεως όμολογ.	> 600.000.—
Πρόβλεψις προς απόσβεσιν επίσφαλών απαιτήσεων	> 900.000.—
Μέρισμα προς δρ. 6.—κατά μετοχ.	> 6.481.500.—
Πρόσθετον μέρισμα προς δρ. 43.21 κατά μετοχών	> 7.381.500.—
Μείον φόρος καθαράς προσόδου και Άναγκ. Δαν. προς 18.73 %	> 1.381.500.—
Μέρισμα καθαρών προς δρ. 40.—κατά μετοχών	> 6.000.000.—
Φόρος επί του μερίσματος ως άνω	> 1.381.500.—
Κράτησις προς σχηματισμόν αποθεματικού Κεφαλαίου	> 457.780.65
Ποσοστά Διοικητικού Συμβουλίου	> 564.364.80
Υπόλοιπον άριέμενον εις νέον	> 54.263.40
	Δρ. 71.003.033.65

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Κεφάλαιον Μετοχικών Δανείων δι' όμολογίων έτους 1926 εις Δράς Άγγλία: όμολογία 9824 προς £ 20 = £ 186.480 — προς δρ. 352.015.95.	Δρ. 15.000.000
Κεφάλαιον Άποθεμ. τακτικόν παρελθουσών χρήσεων	> 65.643.934.85
Κεφάλαιον Άποθεμ. τακτικόν τρεχούσης χρήσεως.	> 4.035.902.90
	> 457.780.65
	> 4.493.583.55
Κεφάλαιον Άποθεμ. έκτακτον παρελθουσών χρήσεων.	> 23.724.860.85
Κρατήσεις προς απόσβεσιν έγκυραστάσεων παρελθ. χρήσεων	> 47.538.132.25
Κρατήσεις προς απόσβεσιν έγκυραστάσεως τρεχούσης χρήσεως	> 10.000.000.—
Προνομιούχοι καταθέσεις	> 57.536.132.25
Διάφοροι τρεχούμενοι πιστωτικοί Προμηθευταί	> 66.083.012.10
Ταμειυτήριον ύπαλλήλων—Καταθέσεις των	> 244.186.892.05
Μερίσματα παρελθουσών χρήσεων μήπω ζητηθέντα	> 35.225.631.40
Τοκομ. Νο 7 όμολογίων Β' έξαμη. νίας 1929 τεμάχια 9324 = £ 8391.12-0 προς 375.—	> 3.338.003.10
Μέρισμα 1929 προς δρ. 49.21 κατά μετοχών	> 137.955.70
Ποσοστά Διοικητικού Συμβουλίου	> 3.146.850.—
Κέρδος εις νέον	> 7.381.500.—
	> 564.364.80
	> 54.263.40
	Δρ. 526.516.983.55

Υπόλοιπον παρελθούσης χρήσεως	Δρ. 45.567.90
Κέρδος εκ πωλήσεως προϊόντων	> 70.957.46.75
	Δρ. 71.003.033.65

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
N. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Εν Αθήναις τη 7η Μαΐου 1930

Ο Διευθυντής του Λογιστηρίου
Π. Η. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ

Τό εκ Δραχ. 40.— ελεύθερον φόρου μέρισμα θέλει συμψηφισθῇ εις την όρισθεσαν εκ Δραχ. 1.000.— τιμήν έκδόσεως νέων μετοχών, έκδοθησών εις άξισιν του μετοχικού κεφαλαίου κατά Δραχ. 600.000.— ούτως ώστε έκαστος κάτοχος είκοσι πέντε υπέρβ. 22 μερισματοποιεί-εων, θά λαμβάνη μίαν μετοχὴν της Έταιρείας της νέας έκδόσεως. Ο μη επιθυμῶν τὸν συμψηφισμὸν λαμβάνει τὸ μέρισμα τοῖς μετεπεί-εως.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον της Έταιρείας, ποιούμενον χρῆσιν της έξουσιοδοτήσεως, ἣν έλαβε παρὰ της έκτακτου Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Μετοχῶν του παρελθόντος Φεβρουαρίου, έκδίδει 6.000 νέας μετοχάς ονομαστικῆς αξίας 100.— δραχμῶν, ἐπὶ τιμῇ έκδόσεως Δραχ. 1000.—, προς τὸν ως άνω σκοπὸν.

Αἱ νέαι μετοχαὶ θά φέρωσι μερισματοποιδείας από της δρ' άριθ. 23 και επείκεινα, ἥτοι θά δικαιῶνται μερίσματος από της τρεχούσης χρήσεως 1830

σιν όλων τῶν οἰνοποιητικῶν εταιρειῶν μας εις έναίον σύνολον πλήρους οικονομικῆς κοινοπραξίας, με άξονα καὶ φυσικὸν θεμέλιον τὴν ὠργανωμένην γεωργικὴν παραγωγὴν, τῆς ὁποίας τὰ προϊόντα κατεργάζεται καὶ πωλεῖ ἡ βιομηχανία.

Ἡ χρῆσις τοῦ παρελθόντος έτους, — με τὴν μειωμένην έξαγωγὴν, με τὰς τιμὰς τῶν ἀνταγωνιστῶν μας ξηρῶν καρπῶν μικροτέρας τῶν ἰδικῶν μας, με τὴν πανευρωπαϊκὴν ὑπερπαραγωγὴν τῆς ἀμπουργίας καὶ οἰνοποιίας, με τὴν παγκόσμιον οικονομικὴν κρίσιν λόγω τοῦ ὅτι εις τὰς πλείους τῶν μεγάλων ἀγορῶν σοβεῖ ἀνεργία, κρίσις ὑπερπαραγωγῆς καὶ κάμψις τῆς ἐν γένει καταναλωτικῆς δυνάμεως τοῦ κοινοῦ, — ἐκληροδότησε βαρέα προβλήματα καὶ εις τὴν χρῆσιν τοῦ τρέχοντος σταφιδικοῦ έτους. Ἀποβλέπων εις τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἐκ τῶν προβλημάτων τούτων δυσχεροῦς ἐμπορικῆς καὶ οικονομικῆς καμπῆς, ἐτι δὲ ἀποβλέπων καὶ εις τὴν ἀποστολὴν του ἵνα προστατεύῃ τὴν σταφιδοπαραγωγὴν καὶ ἀμβλύνη, ἔστω καὶ ἐπὶ θυσίᾳ μέρους τῆς οικονομικῆς του ὑποστάσεως, τὰς ἐκάστοτε ἐπερχομένας εις τοὺς παραγωγούς ἐκ λόγων τῆς παγκοσμίου ἀγορᾶς οικονομικᾶς κρίσεις, ὁ Σταφιδικὸς Ὀργανισμὸς ἔκαμε πάντα δυνατὸν συνδυασμὸν ὅπως διευκολύνῃ τὴν ἐμπορικὴν θέσιν τῆς σταφίδος.

Ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1929 ἡ έξασφαλισμένη βασικὴ τιμὴ τῆς ἀγορᾶς πλεονασμάτων ὥρισθη εις δραχμὰς μόνον 2.800 κατὰ χιλιόλιτρον ἐπαρχιακῶν σταφίδων ἐν ἀρχῇ τῆς χρήσεως, καὶ μετὰ τῶν τόκων εις δραχμὰς 2.900 ὁμοίως διὰ τὸ τέλος τῆς χρήσεως 1929—30. Ἡ τιμὴ αὕτη διὰ τὸ τέλος τῆς χρήσεως 1929 — 30 εἶνε κατὰ 1000 δραχ. δι' ἑκάστον χιλιόλιτρον μικροτέρας τῆς ἀντιστοίχως έξασφαλισθεῖσης τιμῆς διὰ τὸ τέλος τῆς παρελθούσης χρήσεως 1928 — 29. Συγχρόνως καὶ τὰ ὑπὲρ τοῦ κεντρικοῦ ταμείου τῆς σταφιδοπαραγωγῆς βάρη τῆς έξαγομένης σταφίδος ἐμειώθησαν οὐσιωδέστατα διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ μὲν παρακρατήματος ἀπὸ 50 % εις 45 %, τῆς δὲ χρηματικῆς έξαγωγικῆς εἰσφορᾶς ἀπὸ 1125 εις 525 μόνον δραχμὰς κατὰ τόννον (ἥτοι 250 δραχ. κατὰ χιλιόλιτρον, ὅσον πάντως ἀπαιτεῖται καὶ μόνον διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐπὶ τῆς έξαγωγῆς ἀναλογούντος μέρους τοῦ ἐγγείου φόρου προς τὸ Δημόσιον). Διὰ τῶν συνδυασμῶν τούτων ἡ έξασφαλισθεῖσα ἐν ἀρχῇ τοῦ έτους βασικὴ τιμὴ σταφίδος κατῆλθε διὰ τὴν τρέχουσαν σταφιδικὴν χρῆσιν 1929 — 30 εις σημεῖον ὥστε νὰ ἀντιστοιχῇ εις Λ. Α. 36 — 37 κατὰ τόννον ἐκτελωνισμένον ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐναντι τοῦ ἀντιστοίχου ἐπιπέδου τῶν Λ. Α. 46] — διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ παρελθόντος έτους 1928 — 29.

Τόσον διὰ τὸν Α. Σ. Ο. ὡς οικονομικὸν ἔδρυμα, ὅσον καὶ διὰ τοὺς σταφιδοπαραγωγούς ὡς άτομα, ἡ ἀναγκαία αὕτη ὑποτίμησις συνεπάγεται βαρεῖας οικονομικᾶς θυσίας. Δυστυχῶς καὶ παρ' ὅλην τὴν τοιαύτην ὑποτίμησιν, ἡ μέχρι σήμερον τοῦλάχιστον εξέλιξις τοῦ τρέχοντος έτους δὲν δεικνύει βελτίωσιν τῆς έξαγωγῆς ἐν σχέσει προς τὸ τίσις τῆς έξαγωγῆς ἐν ὁμαίᾳ καὶ περισσότερον εις τὴν Κεντρικὴν Εὐρώπην. Ἡ ἐν

φορνιακῶν σταφίδων καὶ αἱ βαθμηδὸν ἐξ αὐτῆς προελθοῦσαν γενικώτεροι συνέπειαι, ἔφεραν τὸν μεγαλύτερον κλονισμόν εις τὴν παγκόσμιον ἀγορὰν τῶν ξηρῶν καρπῶν. Διὰ τὸ τρέχον σταφιδικὸν έτος, ἐκτὸς τῶν ἀμέσων συνεπειῶν τοῦ παρελθόντος, δὲν ἔλειψαν νὰ προστεθοῦν καὶ ἄλλαι πηγαὶ ἀδυναμίας τῆς ἀγορᾶς.

Ἡ κατὰ τὸν λήξαντα Ἀπρίλιον ἀρξαμένη ἀποστολὴ σταφίδων ἐφεινεῖς ἐσοδείας 1930 ἐξ Αὐστραλίας εις τὸ Ἠνωμένον Βασιλεῖον, προαγγέλλεται ὅτι θά φθάσῃ τοὺς 14.000 τόννους ἐπὶ σύνολον παραγωγῆς μαύρης σταφίδος ἐν Αὐστραλίᾳ 19.000 τόννων. Πρόκειται δηλαδὴ νὰ ἀποσταλῇ ἐφέτος εις Ἀγγλίαν ποσότης Αὐστραλιανῆς μαύρης σταφίδος ἀνωτέρα κατὰ 3.000 τόννους περίπου ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχον περυσινήν. Καὶ εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ Αὐστραλιανὴ σταφὶς προτιμᾶται πάντοτε, τόσον λόγω τῶν ἀποικιακῶν καὶ δασμολογικῶν προνομίων τῆς, ὅσον καὶ λόγω τοῦ ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ έτους εἶνε ὁ μόνος ξηρὸς καρπὸς νέας ἐσοδείας. Ἐνεκα τούτου καθίσταται πλέον βέβαιον ὅτι καὶ ἐφέτος τοῦ αὐτοῦ, καὶ κατὰ 3.000 τόννους ἐτι μεγαλύτερον, μέρος τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ καταναλώσεως μαύρης σταφίδος θά καταληφθῇ καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν Αὐστραλιανὴν τοιαύτην, ἐναντι τῆς ὁποίας διαθέτομεν ἐντελῶς ἄνισα ὄπλα καὶ ἀδυνατούμεν νὰ τὴν ἐκτοπίσωμεν.

Σπουδαῖον στοιχεῖον διαταράξεως καὶ ἀδυναμίας τῆς ἀγορᾶς παρουσιάσθη ἐφέτος ἡ ἐνεκα βροχερῶν καιρικῶν συνθηκῶν, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συγκομιδῆς βλάβη μεγάλου μέρους τῆς ἐσοδείας 1929 τῶν σταφίδων Σμύρνης. Χιλιάδες τόννοι βεβρεγμένων σταφίδων Σμύρνης ἐπωλήθησαν κατὰ τὸν λήξαντα χειμῶνα 1929 — 30 εις τιμὰς ἐξευτελιστικὰς, ἰδίως εις τὰς ἀγορὰς τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης. Ἡ κατωτάτη τιμὴ αὐτῶν ἔφθασε κατὰ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον μέχρι τοῦ ἐπιπέδου

τῶν Λ. Α. 16 περίπου κατὰ τόννον τοῖς εὐρωπαϊκοῦς λιμένας, καὶ ἀπετέλεσε μέγαν παράγοντα ἀδυναμίας τῆς ἀγορᾶς.

Ἐξ ἄλλου, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς παγκοσμίου γεωργικῆς ὑπερπαραγωγῆς καὶ τῆς γενικῆς μειώσεως τῆς καταναλωτικῆς δυνάμεως τοῦ κοινοῦ, ἰδίως εις τὰς χώρας ὅπου σοβεῖ ἡ ἀνεργία, συνεχίζεται ἡδη ἀπὸ πέρυσιν ἡ ὑποτίμησις καὶ ἄλλου γενικοῦ καὶ ἐπικινδύνου ἀνταγωνιστοῦ ὅλων τῶν ξηρῶν καρπῶν: τῆς ζακχαρώς. Ἡ ζακχαρίς, ἡ ὁποία εἶνε ὁ εὐκολώτερος καὶ ριζικώτερος ἀντικαταστάτης ὅλων τῶν ξηρῶν καρπῶν καὶ κυρίως ἐκείνων οἱ ὅποιοι, ὡς ἡ μαύρη σταφὶς, χρησιμοποιοῦνται εὐρύτατα εις τὴν ζαχαροπλαστικήν, τὴν ἀρτοποιίαν καὶ ἰδίως τὴν βιομηχανίαν τῶν κέικ, μπισκότων καὶ βουτηγμάτων, — ὑποτιμωμένη διαρκῶς ἀπὸ ἐτῶν, ἀπὸ 16 λίρας κατὰ τόννον τοῖς πρώτους μῆνας τοῦ 1926, ἔφθασε νὰ πωλῆται ἐσχάτως προς 8 1/2 περίπου λίρας κατὰ τόννον. Εἰς ποσότητα ἄνω τῶν 3.000.000 τόννων ὑπελογίζοντο πρὸ διμήνου τὰ ἀπώλητα στοκ ζακχαρώς, καὶ μόνον εις τὴν Κούβαν, τὰ δὲ σχετικὰ ἐμπορικὰ δελτία ἀναγγέλλουν ἀκόμη ἐλάττωσιν τῆς καταναλώσεως κατὰ τὸν λήξαντα Ἀπρίλιον, καὶ ἐξακολούθησιν τῆς ἐλλείψεως ἐμπορικῆς ἐμπιστοσύνης προς τὸ εἶδος. Μέχρι τοῦ σημείου ἡ ὑποτίμησις τῆς ζακχαρώς θά ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς ἐν γένει ἀγορᾶς τῶν ξηρῶν καρπῶν δὲν εἶνε βεβαίως δυνατόν νὰ προβῶμεν, ἀλλὰ πάντως καὶ τὸ γεγονός τοῦτο ἀποτελεῖ σημαντικὸν παράγοντα διαταραχῆς τῶν κανονικῶν στοιχείων τῆς καταναλωτικῆς ἀγορᾶς τῶν ξηρῶν καρπῶν.

Οὕτω κατὰ τὸ πρῶτον ὀκτάμηνον τοῦ τρέχοντος σταφιδικοῦ έτους ἡ συνολικὴ ἐν Ἀγγλίᾳ καταναλώσις ξηρῶν σταφυλῶν ἐν γένει παρουσιάζεται συγκριτικῶς μειωμένη ὡς ἑξῆς:

Σταφίδες	Σεπτ. Ἀπρίλ. 1929 — 29 τόννοι	Σεπτ. Ἀπρίλ. 1929 — 30 τόννοι	Διαφορὰ ἐπὶ ἑλκττον τόννοι
Μαύρη Κορινθιακὴ	42.866	40.012	2.854
Ἄλλαι ξηραὶ σταφυλαί	53.791	44.626	9.165
Σύνολον.	96.657	84.638	12.019

Ἡτοι ἡ συνολικὴ ἐφεινεῖς ἐν Ἀγγλίᾳ καταναλώσις ξηρῶν σταφυλῶν ἐν γένει ἐμφανίζεται μειωμένη κατὰ 12,5% κάτω τῆς περυσινῆς. Καὶ ὡς προς τὸ ἕτερον ὅμως σκέλος τῆς σταφιδικῆς μας οικονομίας, ὡς προς τὴν οἰνοποιήσιν, αἱ συνθηκαὶ τῆς διεθνούς ἀγορᾶς φαίνονται λίαν δύσκολοι. Ἡ κρίσις τῆς ἀνοίξεως περιόδου, καθ' ἣν δύναται ἐκ παγετοῦ νὰ μειωθῇ ἡ ἐσοδεία τῶν ἀμπέλων, παρήλθεν εις ὅλας σχεδὸν τὰς οἰνοπαραγωγὰς χώρας ἀνευ οὐδεμιᾶς ζημίας διὰ τὴν ἀναμενόμενην ἐσοδειάν, ἥτις ἀναγγέλλεται ἐπίσης πλουσία ἂν ὄχι καὶ ἀνωτέρα τῆς περυσινῆς. Ἡ ἀγορὰ τῶν οἴνων εἶνε ἀπρακτος, τὰ ἀποθέματα πανταχοῦ μεγάλα, καὶ ἡ καταναλώσις γενικῶς μειωμένη ἐν συγκρίσει προς τὴν ἄλλοτε τοιαύτην, τόσον ἐν Γαλλίᾳ, ὅσον ἰδίως καὶ περισσότερον εις τὴν Κεντρικὴν Εὐρώπην. Ἡ ἐν

Ἰσπανίᾳ κρίσις τῆς γενικῆς καταστάσεως, με τὴν ὑποτίμησιν τῆς πεζέτας, ἐπιφέρει διαρκῶς καὶ νέας ὑποτιμήσεις εἰς τὰ προσφερόμενα ἀποθέματα τῶν ἰσπανικῶν οἴνων. Βραβεῖα ἐπὶ τῆς έξαγωγῆς τῶν οἴνων εις Γιουγκοσλαβίαν καὶ Οὐγγαρίαν, — κόμιστρα τῶν έξαγομένων οἴνων χαρίζομενα κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ τῆς Ἰταλίας, — καθιστοῦν λίαν δύσκολον τὸν ἀνταγωνισμόν μας ἐν τῇ διεθνεί ἀγορᾷ προς τοὺς οἴνους τῶν ἐν λόγω χωρῶν.

Ἀκριβῶς ὅμως ἡ ἐπίγνωσις τῶν δυσκολιών δὲν πρέπει βεβαίως νὰ μᾶς ἀποθαρρύνῃ.

Ἐντονος ἐργασίᾳ προς ἐλάττωσιν τοῦ κόστους τῆς καλλιέργειας μας, — μεγαλειτέρα ἐπέκτασις τῆς αὐτοπροσώπου οἰκογενειακῆς ἐργασίας εις τὴν καλλιέργειαν, — κατανόησις ἐκ μέρους τοῦ παραγωγοῦ ὅτι τὰ μέτρα προστα-

ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΟΙ θέλοντες να κρίνουν έργα των παρακαλούνται όπως μάς αποστέλλουν ανά δύο αντίτυπα. Αι κριτικά θα γίνονται κατά σειράν λήψεως.

ΜΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΥ ΚΩΝΣΤ.: «Το οικονομικόν πρόβλημα της Ελλάδος».

Πολυσέλιδος κριτική αρθρογραφία δεν θα έπρεπε διά να δώση τας γενικές γραμμάς του βιβλίου του διακεκριμένου οικονομολόγου και τραπεζικού. Μέσα εις την ατμόσφαιραν των συγκρουμένων οικονομικών αντιλήψεων, εις την όποιαν ζώμεν, η ανάγκη της του βιβλίου αυτού δίδει μίαν ικανοποιητικήν εντύπωσιν σαφηνείας και θετικότητας.

Εκτός πάσης κομματικής επιδράσεως, η άπολύτως επιστημονική και αντικειμενική εξέτασις της οικονομικής (ευρείς τής έννοίας) πολιτικής της τελευταίας δεκαετηρίδος, κάμνει ώστε ν' αναφανώται και κατανοούνται ως να ήσαν άπολύτως γνωστά εις πάντας και τὰ σφαλερά σημεία της διαχειρίσεως των οικονομικών προβλημάτων και αι επιτυχείς προσπάθειαι. Συγχρόνως όμως, ό κ. Μαλαματιανός με την επιστημονικήν του πείραν και οξυδερκειαν δεν διστάζει να κρούση τόν κώδωνα του κινδύνου διά τὰ ζητήματα εκείνα επί των όποιων η τέχνη των αριθμών εξάγει δυσόσινα συμπεράσματα διά τόν μέλλον. Καί ακόμη περισσότερο: μη αρκούμενος εις την υπόδειξιν του κινδύνου, υποδεικνύει τὰ όπλα δι' ών δύναται τό Κράτος να τόν αντιμετώπιση, προσδίδον ούτω εις την έργασίαν του την επιστημονικήν ένδειξιν αρτιότητα, ης τὰ συμπεράσματα δύναται να καταστούν οι λαμπρότεροι καθοδηγηταί του πολιτικού μας κόσμου και τών άρμοδίων. Χωρίς να είμεθα ποσός άπιστιόδοξοι διά τόν μέλλον του τόπου και αναγνωρίζοντες πλήρως την όρθότητα των αντιλήψεων του κ. Μαλαματιανού αναφορικάς με τὰ κεφάλαια του βιβλίου του τ' άφορώντα την εθνικήν μας οικονομίαν, δεν διστάζομεν να τονίσωμεν ότι οι ένδοισμοί του έν σχέσει με την νομισματικήν μας πολιτικήν και ιδίως την σταθεροποίησιν δέον να προσελκύσουν την άμέριστον προσοχήν της Κυβερνήσεως και τών ειδικών. Αι σκέψεις μας έν σχέσει με τό βιβλίον αυτό δεν εξαντλούνται διά του παρόντος άρθρου αλλά θέλουν έμφανισθή έν ειδική έρευνή της «Εργασίας», καθ' όσον θα ήτο έγκληματικόν ν' άγνοηθούν αι φωτεινά γνώμη του έν λόγω επιστή-

μονος και να μη αποτελέσουν αντικείμενον εύρυτέρας συζητήσεως προς κοινόν όφελος. Μ. Γ. Γ.

G. C. LOGIO: Κοινωνικά Μελέται. (Μετάφρασις Μ. Γ. Μιχαηλίδου, καθηγητού).

ΕΝΑ βιβλίον τό όποτον όχι μόνον θα ευρύνη τόν κύλον της φιλολογίας της κοινωνιολογίας έν Ελλάδι, τόν άτυχώς τόν περιωρισμένον, αλλά και θα συντελέσῃ εις την καλλιτέραν σύσφιγξιν των δεσμών μεταξύ των λαών της Βαλκανικής, εινε τό του καθηγητού κ. Logio. Ψυχρός παρατηρητής και αδιάφορος ανατόμος της κοινωνίας, εξετάζει μετά επιστημονικής βαθύτητος και άριστοτεχνικής δεξιάτητος τὰ διάφορα προβλήματα και κατορθώνει να μένη πάντοτε άμερόληπτος κριτής, προσόν σπάνιον αλλά και άπαραίτητον διά τόν μελετητήν της κοινωνίας. Τό βιβλίον περιλαμβάνει τας εξής 6 μελέτας: η γυνή και η κοινωνία, η εξέλιξις και ό Σοσιαλισμός, κριτική επί του έκπαιδευτικού συστήματος, πραγματεία επί της δημοκρατίας, σκέψεις επί της Ρουμυνίας, οι φίλοι μας οι Βούλγαροι. Η τελευταία του μελέτη εινε λίαν ένδιαφέρουσα δι' ημάς τούς Έλληνας διότι μάς κάμει να γνωρίσωμεν καλλίτερον τόν γείτονα λαόν και να εξαλείψωμεν τας πλείους εκείνας και την προκατάληψιν ητις υπήρξεν αποτέλεσμα μακρών παρεξηγήσεων. «Και οι δύο λαοί, λέγει, Έλληνας και Βούλγαροι, είδον τας γλυκυτάτας έλπίδας των να συντριβούν έπανειλημμένως ένεκα της άμοιβαίας έχθρότητος των. Έάν όμως έκαμναν μίαν προσπάθειαν προς συντάτισιν των λίαν όμοίων και μόνον ραινομενικώς αντιθέτων ιδεωδών των, τίποτε δεν θα ήμπούδιζε την ταχείαν πραγματοποίησιν των έλπίδων των. Τούτο δεν θα συνεπήγετο ποσός άνυπερβλήτους δυσκολίας, διότι έδαφικά μεταβολαί δεν θα ήσαν άναγκαίαι, και τὰ μεγαλύτερα άκόμη έμπόδια θα εξέλειπον μόνα των εϋδύς ως αι άμοιβαίαι προλήψεις θα εξηφανίζοντο». Τό κήρυγμα αυτό αξίζει να τό επαναλαμβάνουν όλοι όσοι θέλουν μίαν βαλκανικήν στενήν συνεργασίαν. Η μετάφρασις του καθηγητού κ. Μιχαηλίδου, λίαν επιτυχής, άποδίδει πιστώς τό πρωτότυπον. Γ. Δ. Δ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Θ. Ξ. Ζ. Αθήναι. — Τό άρθρον σας έλάβαμεν και σάς ευχαριστούμεν. Δυστυχώς εινε πολύ μεγάλο και μερικόν ένδιαφέροντος. Μπορείτε να μάς στείλετε τίποτε άλλο.

Η. Φ. Πειραιεύς. — Κατά τό πλείστον έχετε δίκαιον στας άπόψεις σας. Όά τό έδημοσιεύμεν αλλά έχομεν άνεπαρκείαν χώρου.

"ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ."

Μηνιαία πολιτικοκοινωνική έπιθεώρησις θέλει κυκλοφορήσῃ προσεχώς έν Θεσσαλονίκη.

Η ΔΙΑΔΟΣΙΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Η ΕΛΛΑΣ, χώρα κατ' έξοχήν ευνοούσα, ως έκ της ιστορίας της και των φυσικών καλλώνων της, την άνάπτυξιν του τουρισμού, ύστερεί έν τούτοις καταφανώς εις τό σπουδαιότερον προς τότο κεφάλαιον: την συγκοινωνίαν. Λόγω των φυσικών άνωμαλιών του εδάφους, η έκτασις του σιδηροδρομικού δικτύου κατ' άνάγκην εινε περιορισμένη, ούδεμία δέ φροντίς από του Τρικούτη και έντείνθη έλήφθη προς επέκτασιν των όλίγων σιδηροδρομικών γραμμών τας όποιās έχομεν. Αλλά και αι υπάρχουσαι εινε στεναι και άτελείς, μη επιτρέπουσαι μίαν στοιχειωδώς άνετον και ταχείαν κίνησιν.

Διά τούτο η συγκοινωνία και ό τουρισμός έν γένει μόνον διά των άμαξινών όδων δύναται να άναπτύχθουν έν τη χώρα μας. Η εθνική όδοποιία άποτελεί ουσιαδές μέρος του κυβερνητικού προγράμματος και δυνάμεθα βασιόμεν να άποβλέπωμεν εις μίαν καλλιτέραν τουριστικήν αύριον.

Τό αυτοκίνητον εινε άναμφιβόλως τό ένδεικνύμενον να έπικρατήσῃ μεταφορικόν μέσον διά των άμαξινών όδων, έμπούζον καθημερινώς τὰ ίπποκίνητα όχήματα, ως παρέχον μείζονα άνεσιν και ταχύτητα και ως οικονομικώς προφορώτερον. Κατά τό τέλος του 1918, ένκυκλοφόρον έν Ελλάδα 538 αυτοκίνητα, εκ δε του έπομένου πίνακος έμφαίνεται η τεραστία διάδοσις του αυτοκινήτου εις την χώραν μας.

Έτος	Εισαχθέντα εις κυκλοφορίαν	Σύνολον των έν κυκλοφορίā αυτοκινήτων
1919	574	1112
1920	1237	2349
1921	761	3110
1922	709	3819
1923	1809	5128
1924	2866	7994
1925	3561	11555
1926	1824	13379
1927	2833	16212
1298	3608	19820
1929	4331	24151

Έκ των στατιστικών στοιχείων προκύπτει ότι:

1) Η τάσις της διαδόσεως του αυτοκινήτου κατό τό 1929 υπήρξε μεγαλύτερα διά τας έπαρχίας, ενώ εις την περιφέρειαν Αθηνών—Πειραιώς επήλθεν ύφεσις.

2) Η τάσις της εξαπλώσεως του φορητού αυτοκινήτου αύξάνει σταθερώς κατά την τελευταίαν πενταετίαν.

3) Τό πλείστον των εισαγομένων έν Ελλάδα αυτοκινήτων προέρχονται εξ Αμερικής. Έπί 4331 αυτοκινήτων εισαχθέντων κατά τό 1929, τὰ 4084 προήρχοντο εξ Αμερικής, μόνον δε 267 εξ Εθρώπης. Ο μάλλον διαδεδομένος τύπος εινε τό Ford, έπονται δε τὰ της General Motors (Chevrolet, Buick κ.λ.), τὰ Dodge και άλλα.

4) Κατά τό 1929 εξέχθη δι' άγοράν αυτοκινήτων συνάλλαγμα 21.655.000 χρυσών δραχμών ή 324.825.000 χαρτίων. Η μίση άξία ένατόστον αυτοκινήτων άνάγεται εις 5.000 χρυσάς δραχμάς ή 75.000 χαρτίνας. Δίκαιον εινε να όμολογηθῇ ότι εις την διάδοσιν του αυτοκινήτου, ως

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

και εις την καθόλου άνάπτυξιν του τουρισμού, συνετέλεσε μεγάλως η έν Αθήναις έδρευούσα «Ελληνική λέσχη αυτοκινήτου και περιηγήσεων» (Ε. Λ. Π. Α.) ίδρυθείσα τώ 1923, μερίμνη της όποιās μεταξύ άλλων έτοποθετήθησαν εις τας όδους όλης σχεδόν της Ελλάδος πινακίδες δεικνύουσαι τούς συναντωμένους συνοικισμούς και τας χιλιόμετρικās άποστάσεις, ως και τὰ διεθνή σημάτα δι' ών είδοποιούνται εγκαίρως οι όδηγοί περι των έκασταχού επικινδύνων σημείων.

Κ. Κ.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΕΛΛΗΝ. ΚΡΑΤΟΥΣ

Προκηρύσσεται μειοδοτική δημοπρασία διά την εξασφάλισιν της δι' αυτοκινήτων μεταφοράς έμπορευμάτων εκ του υπό των Σιδηροδρόμων Έλληνικού Κράτους έν Καρπενήσις Ιδρυθησομένου προσωχώς Γραφείου Πόλεως εις τόν Σιδηροδρομικόν Σταθμόν Λιανοκλαδίου και τανάπαυιν.

Ένοφράγιστοι προσφοραί γίνονται δεκταί μέχρι της 15ης τρέχοντος έν Αθήναις παρά τη Διευθύνσει Άης Περιφέρειας, Πανεπιστημίου 39 (Έμπορικῇ Υπηρεσίā) και έν Λαμία παρά τη Έπιμερησίει Έκμεταλλέσεως Β' Τμήματος, ένθα οι βουλόμενοι δύναται να λάβωσι γνώσιν των σχετικών όρων. (Έκ της Δ)σεως Α' Περιφέρειας).

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

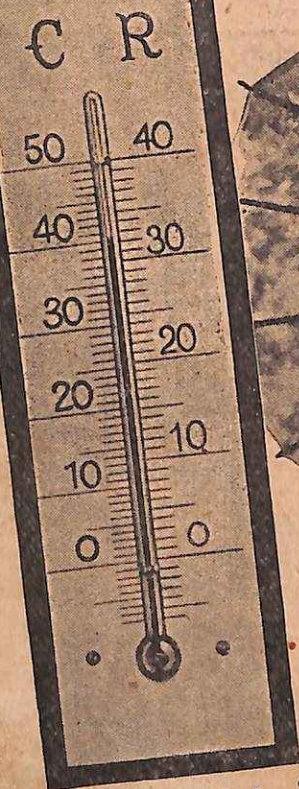
ΔΑΝΕΙΑ	ΣΑΒΒΑΤ.	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ
ΕΙΣ ΛΙΡΑΣ ΑΓΓΛΙΑΣ					
5% 1881.....	76 1/2	76 1/2	76 1/2	76 1/2	77
5% 1884.....	76 1/2	76 1/2	76 1/2	76 1/2	76 1/2
4% 1887.....	63	63	63	63	63
4% 1889.....	59 1/2	59 1/2	59	59	60
5% 1890.....	76	76	76	76	76
5% 1893.....	72	72	72	72	72
4% 1902.....	60	60	60	60	60
5% 1907.....	86 1/2	86 1/2	86 1/2	86 1/2	86 1/2
4% 1910.....	61 1/2	61 1/2	61 1/2	61 1/2	62
5% 1914.....	79 1/2	79 1/2	79 1/2	79 1/2	79 1/2
7% 1924.....	101 1/2	101 1/2	101 1/2	101 1/2	101 1/2
6% 1928.....	—	—	—	—	92 1/2
Κηρυατικῆς ..	—	—	—	—	100 1/2
Παραγωγικόν ..	—	—	—	—	—
*Ανταλλαξιμων	98 1/2	98 1/2	98 1/2	101 1/2	100 1/2

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΣΑΒΒΑΤ.	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ
ΕΙΣ ΦΡ. ΓΑΛΛΙΚΑ					
Δάνεια 1914..	—	—	—	1965	—
*Αθηνών.....	—	337	337	344	340
*Ανατολής ..	—	225	226	200	207
*Ούαν.....	—	8	8	6	—
*Αυστρια ..	—	—	—	—	220
*Ελβετικής ..	—	224	224	281	280
*Εσσεαλίας ..	—	—	111	108	111

ΑΓΟΡΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ	ΕΙΔΟΣ	ΗΓΟΡΑΙ																		
		ΑΙΘΕΡΡΟΥΑ					ΑΘΗΝΑΙΟΥ					Ν. ΥΟΡΚΗΣ								
		ΠΑΡΑΣ.	ΣΑΒΒ.	ΔΕΥΤ.	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ.	ΠΑΡΑΣ.	ΣΑΒΒ.	ΔΕΥΤ.	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ.	ΠΑΡΑΣ.	ΣΑΒΒ.	ΔΕΥΤ.	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ.	ΠΕΜΠΤΗ			
*Ιούλιος	Βάμβαξ *Αμερικής...	8.07	8.07	8.04	7.99	7.87	7.84								16.10	16.15	—	16.03	15.91	15.81
*Οκτώβ.	Βάμβαξ Αιγύπτου...	7.88	7.89	7.86	7.20	7.78	7.65								15.11	15.20	—	14.92	14.73	14.66
*Νοέμβ.	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
Σεπτέμβριος	Καφές														7.73	7.70	—	7.70	7.63	7.61
Μάιος	Ζάχαρις														1.49	1.47	—	1.47	1.50	1.52
	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
Σεπτέμβριος	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »																			
*Ιούλιος	» » » » » »																			
*Οκτώβ.	» » » » » »								</											

Όταν το δερμόμετρον ανέρχεται... ή ενεργητικότης μας κατέρχεται

Διά να μὴν εἴμεθα δύσθυμοι μετὸν ἀφόρητον καύσωνα δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ πλέον ἐνδεδειγμένον, τὸ πλέον εὐχάριστον, ἀπὸ τὴν Ὁβομαλτίνην παρασκευαζομένην ἐν ψυχρῷ.

Διὰ τῆς τοιαύτης παρασκευῆς, μαζί μετὸ εὐχάριστον καὶ ἀπολύτως δροσι-
στικὸν ποτὸν προσφέρετε εἰς τὸν ὀργα-
νισμόν σας καὶ τὰ θρεπτικὰ συστατικά
τὰ εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν περιεχόμενα εἰς
τὴν Ὁβομαλτίνην.

Ἡ Ὁβομαλτίνη τονώνει τὸν ὀργανι-

σμόν προσφέρονσα εἰς αὐτὸν τὴν ἀπα-
ραίτητον ἐνεργητικότητα τὴν ἐξουδετε-
ρῶνουσιν τὴν δυσθυμίαν καὶ τὴν ὑπερ-
κόπωσιν, ἀποτέλεσμα τοῦ ὑπερβολικοῦ
καύσωνος.

Διὰ τὴν ταχείαν καὶ εὐκόλον παρα-
σκευὴν τῆς Ὁβομαλτίνης ἐν ψυχρῷ σας
προσφέρομεν ἕν ειδικὸν κύπελλον ἀντὶ
δραχμ. 35.

Τρόπος παρασκευῆς:

1 — 2 κουταλάκια Ὁβομαλτίνης
1 κύπελλον γάλα ψυχρὸν
Ζάχαρι καὶ πάχος κατὰ βούλησιν.

Ἡ ΟΒΟΜΑΛΤΙΝΗ ΕΝ ΨΥΧΡῷ

δροσίζει, ἀλλὰ καὶ δυναμώνει!

Dr A. WANDER S. A.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΕ. ΣΙΔΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ — 1α' Ζωοδόχου Πηγῆς — ΑΘΗΝΑΙ

